

TRANSILVANIA

ORGANUL

ASOCIAȚIUNII PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI CULTURA
POPORULUI ROMÂN.

Nr. VIII.

Sibiu, August 1900.

Anul XXXI.

Nr. 496—1900.

Convocare.

În sensul §§-lor 23 și 26 din statutele „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se convoacă

adunarea generală ordinară

a Asociațiunii la Băile-Herculane, pe zilele 9 și 10 Septembrie st. nou 1900, pe lângă următorul

PROGRAM :

Ședința I.

Duminecă în 9 Septembrie st. n. 1900 la 11 oare înainte de ameați.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegaților prezenți.
3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat.
4. Alegerea comisiunilor:
  - a) pentru examinarea raportului general;
  - b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901;
  - c) pentru studiarea proiectului de regulament despre înființarea secțiunilor științifice și literare, înaintat spre aprobare;
  - d) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.
5. Propuneri eventuale.

Ședința II.

Luni în 10 Septembrie st. n. 1900 la 10 oare înainte de ameați.

Ordinea de zi:

1. Rapoartele comisiunilor exmise în ședința primă.
2. Propunere relativ la inactivarea secțiunilor științifice și literare.
3. Fixarea locului pentru proxima adunare generală.
4. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
5. Închiderea adunării generale.

*

Disertațiunile se vor citi în o ședință specială, ce se va ține Duminică în 9 Septembrie n. la oarele 3 p. m.

Se observă, că eventualele disertațiuni și propuneri au să fie prezentate în scris presidiului Asociațiunii (în Sibiiu, Strada-Morii Nr. 8) cu 8 zile, iar eventualele interpelațiuni cu 3 zile înainte de adunarea generală.

Din ședința comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, ținută în Sibiiu la 9 August 1900.

I. M. Moldovanu m. p.,
președinte.

Nicolau Togan m. p.,
notar.

Nr. 443/1900.

Raportul general

*al comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română
și cultura poporului român pe anul 1899.*

Onorată adunare generală!

Comitetul central are onorul a prezenta următorul raport despre activitatea sa dela 1 Ianuarie până la 31 Decembre 1899, despre executarea concluserilor adunării generale ținute în Deva la 27 și 28 August 1899 și despre momentele mai însemnate din viața Asociațiunii dela această adunare generală încoace.

I. Ședințele comitetului.

În anul 1899 comitetul central a ținut 12 ședințe ordinare și 5 extraordinare, al căror decurs se poate vedea din procesele verbale publicate în organul oficial.

Prin 313 concluse s'au rezolvat toate chestiunile supuse deliberării comitetului central.

Numărul exhibitelor a fost 1096 față de 733 în 1898; cea-ce dovedește o înmulțire extraordinară a afacerilor, în deosebi de administrație.

Despre executarea concluserilor luate de adunarea generală, ce s'a ținut în 27 și 28 August 1899, avem onorul a da samă în următoarele:

Conformându-se concludului Nr. 9 lit. d), prin care se îndatoresce a continua a se pune în înțelegere cu forurile noastre bisericesti și școlare spre a aduna datele privitoare la școalele populare lipsite de mijloace, — comitetul central cu data 7 Septembrie 1899 și sub Nr. 815 a scris din nou consistoriilor, cari încă nu au trimis datele cerute. Consistoriul din Gherla nici de data aceasta nu a răspuns la rugarea noastră.

Asupra datelor primite s'a raportat în ședința comitetului din 7 Iunie a. c., decizându-se ca întreg materialul adunat să se predea secretarului prim al Asociațiunii cu îndrumarea,

ca să studieze situațiunea școalelor lipsite și să caute căi și mijloace proprii a inscena o mișcare morală în favorul acestora.

Pentru orientarea On. adunări presentăm un scurt resumat al acestor date.

Astfel în diecesa gr.-cat. de Oradea-mare se găesc 20 de școale, dintre cari însă cu deosebire 8 sunt lipsite de mijloace materiale; în archidiecesa gr.-or. a Transilvaniei numărul lor nu se spune apriat în scrisoarea consistoriului, dar se dice, că e atât de mare încât se cer multe mii pentru asigurarea existenței lor; în districtul consistoriului gr.-or. din Oradea-mare sunt 21 școale lipsite; în archidiecesa gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș 115, în diecesa gr.-cat. a Lugoșului 8 și în diecesa gr.-or. a Aradului 100; consistoriul gr.-or. din Caransebeș asemenea nu spune numărul lor, dar comunică, că cu fl. 6000— respective fl. 3000— s'ar pute acoperi lipsele școalelor sale sêrace.

Comparând archidiecesa gr.-or. a Transilvaniei cu cea gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș unde împrejurările sunt analoage, putem afirma, că în cea dintâiu numărul școalelor lipsite trebuie să treacă peste 115; iar calculând ca lipsă medie pentru o școală suma de fl. 100—, ar resulta, că în diecesa Caransebeșului sunt 60, respective 30 școale lipsite.

În cele 6 diecese române, dela cari am primit datele cerute, ar fi deci peste 400 de școale lipsite de mijloace materiale. Vast teren de filantropie!

Conclusul Nr. 9 lit. *f*), care îndrumă comitetul central a renunța, ca să mai ceară dela ministrul de comerț ajutorul de fl. 400— menit pentru învățacei-meseriași, a fost executat în felul, că comitetul central s'a conformat și nu a mai cerut amintitul ajutor, încunoscînd totodată pe elevii beneficianți, că cu finea anului 1899 li-se sistează ajutorul votat.

Modul îndeplinirii conclusului Nr. 9 lit. *g*), se poate vedé din rațiociniul alăturat acestui raport.

Cu executarea conclusului Nr. 10 lit. *c*), s'a ocupat comitetul în ședința sa dela 19 Iunie a. c. și a compus un proiect de Regulament pentru înființarea secțiunilor științifice-literare, pe care sub *A.* îl înaintăm On. adunări generale spre aprobare.

Despre executarea conclusului Nr. 10 lit. a) și b) se va da seamă în raportul literar prezentat de prim-secretarul nostru.

Stipendiile conferite de Asociațiune se arată în consemnarea alăturată sub B.

În fine observăm, că cu privire la înființarea unui muzeu etnografic și istoric și la loteria de efecte întreprinsă pentru scopurile acestuia se înaintează sub C. raport special.

II. Școala civilă de fete.

În anul școlar 1899—1900 școala Asociațiunii a fost cercetată de 92 eleve, dintre cari 17 în cl. I. civilă, 21 în cl. II., 21 în cl. III., 23 în cl. IV și 10 în cursul complementar. În internatul școlii au locuit 37 eleve.

În corpul didactic s'a întâmplat o schimbare la începutul anului școlar. Anume schimbându-și dl George Dima, prof. de muzica vocală, domiciliul, în locul dânsului a fost angajat dl Timoteiu Popovici.

Instrucțiunea a urmat în cadrul planului de învățământ și a dat rezultate multămitoare. Acest plan la întreprinderea inspectorului regesc de școli a trebuit să fie revădit și acomodat, după putință, planului ministerial publicat în 1887 sub Nr. 29,000 și a trebuit să fie înaintat pentru aprobare la ministrul de culte și instrucțiune. Până la încheierea acestui raport însă nu a sosit răspuns dela ministru.

Cursul complementar a fost supus pentru anul școlar 1899—1900 unei transformări, anume s'a introdus predarea facultativă a studiilor pedagogice: Pedagogia, Psihologia, Istoria pedagogiei și Școala de aplicație, pregătindu-se elevele în o singură clasă, împărțită în 3 despărțeminte, conform celor 3 cursuri din secțiunea pedagogică a seminarului arhidieceșan Andreian gr. or. Profesorii angajați au declarat după experiențele făcute, că pe lângă o astfel de organizare a cursului nu se vor pute obține rezultate multămitoare, și în urmare au propus înființarea a trei cursuri pedagogice regulate. Considerând, că înființarea și susținerea de cursuri pedagogice regulate este împreună cu mari spese, ce bugetul Asociațiunii nu poate suporta, comitetul central a decis a se absta deocamdată dela înființarea cursurilor pedagogice.

Comitetul central a supravegheat mersul instrucțiunii prin delegații sei: Dr. Ilarion Pușcariu și Iosif St. Șuluțiu, iar ca delegat la examenele anuale a funcționat dl Ioan Papiu.

Date mai amănunțite se cuprind în programa școlii, care
D. se alătură sub *D.*

Raționciniul școlii și internatului a fost revizuit și aprobat de către comitetul central.

III. Averele Asociațiunii.

E. În alăturare sub *E.* înaintăm Onoratei Adunări generale raportul cassei, raționciniul fondurilor Asociațiunii și inventarul Asociațiunii pe anul 1899, toate examinate și aprobate de comitetul central.

La locul acesta amintim numai, că percepțiunile efective ale fondului general în 1899 au fost de: fl. 16,692·37, erogațiunile efective de: fl. 11,154·08. Cassa s'a încheiat cu un sold de: fl. 2,979·74.

Averea fondului general a fost la finea anului de sub întrebare: fl. 134,633·64 și 105,000 Lei.

Întreagă averea administrată de comitetul central a fost de: fl. 199,888·05 și 105,000 Lei. Față de anul 1898 o creștere de: fl. 16,528·28.

F. De-odată cu acestea ne luăm voia a subșterne sub *F.* și un proiect de budget pe 1901.

Afacerea lăsământului lui George Filep din Tășnad încă nu este terminată; ceva pozitiv nu putem raporta.

IV. Donațiuni și fundațiuni.

Dela ultima adunare generală încoace s'au făcut societății noastre următoarele donațiuni și fundațiuni:

1. Întru eternisarea memoriei reposatului Demetriu Moldovan fericita *Ioana Bădilă n. Moldovan*, fiica acestuia, a testat Asociațiunii: *a)* partea sa (adecă jumătate) din casa aflătoare în Sibiiu str. Urezului Nr. 9 și *b)* 20,000 coroane în scrisuri fonciare de ale institutului „Albina“. Această avere va avea Asociațiunea să o administreze sub numirea: „Fundațiunea Ioana Bădilă și Johanna Moldovan n. Farkas întru memoria

lui Demetriu Moldovan“. Testatoarea a dispus, ca din această fundațiune să se înființeze și susțină în Cluj un internat pentru întreținerea gratuită de studenți universitari români, aparținători confesiunilor gr.-or. și gr.-cat. dela facultățile universității de acolo. În cazul când universitatea din Cluj s'ar desființa, când internatul nu s'ar pute susține sau din orice cauză s'ar disolva, din venitele fundațiunii sunt a se distribui stipendii, având preferință ceteris paribus studenții dela facultățile din străinătate.

Usufructul părții de casă compete doamnei Ioana Moldovan n. Farkas, mama fericitei fundatoare; usufructul sumei de 20,000 coroane a ramas soțului fundatoarii, dlui Ioan Bădilă, fost jude de tribunal, care însă a decedat în scurt timp după fericita sa soție. Astfel venitele sumei amintite au devenit libere și se vor capitalisa, până-ce Asociațiunea nu va pute dispune de întreagă fundațiunea, de oare-ce numai atuncia se va pute cugeta la realizarea intențiunilor fundatoarii.

Afară de această fundațiune doamna Ioana Bădilă a mai donat 2000 coroane și pentru scopurile înființândeii Case naționale.

2. Întru augmentarea fundațiunii amintite sub 1. Domnul *Ioan Bădilă*, fost jude de tribunal, a donat 4 acțiuni „Albina“ (în valoare nominală de 800 coroane, în valoare reală însă de peste 2000 coroane).

3. Institutul de credit „Albina“, în mod tradițional deja, a donat 2000 coroane pentru trebuințele școlii civile de fete.

4. Asociațiunea a fost numită erede universal prin testament de către fericții *Ioan Petran*, fost fiscal comitatens în Cluj, și *Dr. Ioan Nichita*, fost avocat în Șimleu. Cel dintâiu a testat Asociațiunii spre scopuri culturale întreagă averea sa — cu excepțiunea unor mici legate —, care va ave să se administreze sub numirea „Fundațiunea Ioan Petran“, usufructul compete soției fundatorului, până când ea va fi în viață. Nici unul din aceste lăsăminte nu este finalizat; detaiat vom raporta deci cu altă ocaziune.

5. În favorul Casei naționale au contribuit 168 inși cu 704·10 coroane drept rescumpărare a felicitărilor de anul nou.

6. Dșoara Eufemia Katona a donat un autograf al lui Simeon Bărnuțiu ddto 28 Februarie 1849.

7. Doamna Iulia Bisa din Mihăleni a donat sigilul lui Avram Iancu.

8. Bani vechi (mai mult monete) au donat D. D.: Traian Morcan, jurist, George Baderca din Mehadica, Ilie Moga, învățător în Sibiiu, Ioan I. Constantin din Ilva-mare și Romul Petric, funcționar de bancă în Sibiiu.

9. D. Dr. At. Marienescu a donat o statueta de Hermafrodită în copie.

V. Membri.

Cu finea anului 1899 Asociațiunea a avut 1558 membri și anume:

a) fondatori	88 (1898: 82)
b) pe viață	197 (1898: 191)
c) ordinari	1273 (1898: 1199),

dintre acestia însă numai 1100 și-au achitat taxa; iar 173 au refuzat-o.

Numărul membrilor a fost în anii din urmă în continuă creștere, ceea-ce se vede mai bine din următoarele cifre:

în 1895 au fost membri în total	911,
” 1896 ” ” ” ” ”	1023,
” 1897 ” ” ” ” ”	1119,
” 1898 ” ” ” ” ”	1428,
” 1899 ” ” ” ” ”	1558.

G. Sub G. înaintăm conspectul membrilor repositați dela ultima adunare generală încoace.

VI. Biblioteca Asociațiunii.

A. Biblioteca proprie. Conform inventarului biblioteca Asociațiunii la finea anului expirat a numărat 3796 opuri în 5398 tomuri, 4028 broșuri și 22 harte, față cu 3629 opuri în 5122 tomuri, 3729 broșuri și 22 harte, dela finea anului 1898; prin urmare biblioteca s'a sporit în decursul anului 1899 cu 167 opuri în 276 tomuri și 299 broșuri. În special după diferețele secțiuni biblioteca ne prezintă următorul tablou:

Sect.		opuri	în tom.	broș.	harte
	I. Teologie	221	242	189	—
"	II. Filosofie	44	52	11	—
"	III. Pedagogie	74	76	99	—
"	IV. Limbă, literatură, artă . . .	1092	1222	948	—
"	V. Istorie și geografie	611	1253	493	18
"	VI. Istoria specială a Românilor .	287	330	230	2
"	VII. Științe naturale	124	416	223	2
"	VIII. Matematică și geometrie . .	29	36	17	—
"	IX. Medicină	207	251	91	—
"	X. Științe juridice și politice . .	373	488	234	—
"	XI. Economie, industrie, comerț .	136	100	159	—
"	XII. Diverse	540	598	1334	—
"	XIII. Foi periodice	58	334	—	—

B. Depositul de cărți menite spre vânzare parte în favorul fondului general al Asociațiunii, parte unele în favorul școlii civile de fete a Asociațiunii, și altele destinate a se distribui de aici gratuit, numără 26 publicațiuni în 4558 tomuri și 2052 broșuri, și anume:

1. Acte și date despre conferința națională ținută în Mercurea la 1869 — 84 exempl. à 1 cor;

2. Acte privitoare la urzirea și înființarea „Asociațiunii transilvane“. 154 exempl. à 1 cor;

3. Adunarea (II) gen. a „Asociațiunii transilvane“ ținută la Brașov în 1862 — 236 exempl. à 1 cor;

4. Adunarea (III) gen. a „Asociațiunii transilvane“ ținută în Blaj la 1863 — 1 exempl. 1 cor;

5. Adunarea (IV) gen. a „Asociațiunii transilvane“ ținută la Hațeg în 1864 — 36 exempl. à 1 cor;

6. Adunarea (VI) gen. a „Asociațiunii transilvane“ ținută la Alba-Iulia în 1866 — 1 exempl. 1 cor;

7. Analele Academiei Române, din biblioteca lui Simeon Mangiuca ser. II. sect. I. tom. III—X. și XV., și ser. II. sect. II. tom. III., VII—X. și XV. (17 vol.);

8. Analele „Asociațiunii transilvane“ din 1880, fasc. I. 354 exempl. à cor. 1-80;

9. Baiulescu B., Despre necesitatea promovării și protecționării meseriilor între Români. 1 ex. 40 fil.;

10. Bergner R., Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute. 26 ex. à 8 cor.;

11. Catalogul bibliotecii „Asociațiunii transilvane“, de Nic. Togan. 333 ex. à 1 cor.;

12. Foișoara „Telegrafului Român“ din 1876 — 26 ex. și din 1877 — 27 ex.;
13. Indice alfabetic al publicațiilor revistei „Transilvania“ (Anul 1—XXV), al „Actelor“ și „Analelor“ „Asociațiunii transilvane“ (1862—1894), de Nic. Togan 117 exempl.;
14. Laurian, A. Tr., și Băleescu N., Magazin istoric pentru Dacia. Tom. IV. și din tom. VII. fasc. I. în câte 2 exempl.;
15. Lazarici, I. Elemente de poetica română. 16 ex. à 60 fil.;
16. Löser J., Istoria agriculturii. Trad. autorisată. 47 ex.;
17. Maior, Dr. G., Manual de agricultură rațională. Partea I. Agrologia. 52 ex.;
18. Meitani, G. G., Studii asupra constituțiunii Românilor. Fasc. V. și VII.—XII. 363 broș.;
19. Monografia școlii civile de fete a „Asociațiunii transilvane“ 224 ex. à 2 cor.;
20. Pop Reteganul, I., Povești din popor 1763 ex. à 1 cor.;
21. Pușcariu, I. cav. de, Date istorice privitoare la familiile nobile române. Vol. I. în 147 ex. à 4 cor. și vol. II. în 280 ex. à 8 cor., la olaltă vol. I. și II. 10 cor.;
22. Pușcariu, Dr. Il. Principii din pedagogia generală 47 exempl.;
23. Stoica, S., Higiena copilului dela naștere până la al 7-lea an al etății. 66 ex. à 30 fil.;
24. Șuluțiu Cărpinișanu, Dr. A., Graiul ardelenesc în raport cu limba literară de peste Carpați. 9 ex. à 40 fil.;
25. Togan Nic., Români din Transilvania la 1733. Conscripția episcopului Ioan In. Klein de Sadu. 24 ex. à 60 fil.;
26. „Transilvania“, organul Asociațiunii, din următorii ani: 1869 (50 ex.), 1870 (37 ex.), 1871 (67 ex.), 1872 (92 ex.), 1873 (68 ex.), 1874 (101 ex.), 1875 (119 ex.), 1876 (125 ex.) 1877 (104 ex.), 1878 (183 ex.), 1882 (61 ex.), 1883 (76 ex.), 1884 (69 ex.), 1885 (259 ex.). 1886 (282 ex.), 1888 (42 ex.), 1889 (80 ex.), 1890 (97 ex.), 1891 (13 ex.), 1892 (16 ex.), 1893 (2 ex.), 1894 (73 ex.), 1895 (24 ex.), 1896 (82 ex.), 1897 (9 ex.), 1898 (4 ex.) și 1899 (20 ex.).

Biblioteca proprie s'a sporit în anul expirat mai ales în urma relațiilor de schimb legate cu diferite societăți științifice și literare din patrie, ca: Reuniunea archeologică și istorică din cott. Hunedoarei, Societatea istorică maghiară din Budapesta, Soc. balneologică maghiară, Soc. geografică maghiară, Soc. heraldică maghiară, Erdélyi Muzeum egylet, Soc. carpatină din Cluj, Soc. etnografică maghiară din Budapesta, Matiča srpska din Neoplanta. Afară de acestea au mai contribuit și în anul expirat la sporirea bibliotecii: Academia

maghiară de științe din Budapesta, Academia Română din București, Universitatea săsească din Sibiu, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften, Biblioteca națională din Florența, Institutul geografic argentin din Buenos Aires, Universitatea reg. din Christiania, Librăria arhidieceșană din Sibiu, Tipografia diecesană din Gherla, Librăria diecesană din Caransebeș, Direcțiunea „Enciclopediei Române” și mai mulți autori.

Prin cumpărare s'a sporit biblioteca cu 11 opere în 11 tomuri și 122 broșuri și s'a continuat completarea colecțiunii de ziare.

Dintre publicațiunile periodice au intrat la bibliotecă în anul 1899 următoarele: „Archiva”, organul societății științifice și literare din Iași, „Biserica și Școala” din Arad, „Controla” din Timișoara, „Convorbiri literare” din București, „Drapelul” din București, „Economia națională” din București, „Erdély” din Cluj, „Erdélyi Muzeum” din Cluj, „Ethnographia” din Budapesta, „Familia” din Oradea-mare, „Foaia diecesană” din Caransebeș, „Foaia pedagogică” din Sibiu, „Foaia poporului” din Sibiu, „Foaia școlastică” din Blaj, „Gazeta Transilvaniei” din Brașov, „Hunyadmegyei tört. és régész. évkönyve” din Deva, Letopis Matije srpske” din Neoplanta, „Patria” din Cernăuț, „Poporul” din Budapesta, „Revista Economică” din Sibiu, „Revista ilustrată” din Bistrița, „Revista Oraștiei”, „Revista politica e letteraria” din Roma, Revista „Tinerimea Română” din București, „Századok” din Budapesta, „Tageblatt” din Sibiu, „Telegraful Român” din Sibiu, „Timpul” din București, „Történelmi Tár” din Budapesta, „Tribuna” din Sibiu, „Tribuna Poporului” din Arad, „Unirea” din Blaj și „Vulturul” din Oradea-mare.

Depositul de cărți de o parte a crescut prin donațiunile făcute de DD: Dr. Ilarion Pușcariu (Foișoara „Telegrafului Român” din 1876 și 1877 în câte 30 ex. și Principii din pedagogia generală în 50 ex.), Constantin Stejar („Transilvania” din mai mulți ani în 22 vol.) și Ioan Câdea (Istoria agriculturii, de I. Löser, în 50 ex.), de altă parte a scăzut în decursul anului 1899 cu 229 tom. și 159 broș., între cari 168 tom. și 106 broș. dăruite mai ales cu ocaziunea adunării gen.

a Asociațiunii ținute în Deva și mai multor biblioteci populare, 60 tom. și 36 broș. date în schimb altor societăți și 1 tom. și 17 broș. vândute.

VII. Publicațiuni literare.

Referitor la producțiunea noastră literară și la activitatea literară a Asociațiunii dela ultima adunare generală încoace

H. sub H. se presintă raport special.

VIII. Despărțemintele Asociațiunii.

În raportul nostru pe 1898 am constatat la începutul acestui capitol, că activitatea despărțemintelor a fost mai mulțămitoare de cât în trecut și adese pusă la cale după un plan bine precizat. Nu mai puțin mulțămiți trebuie să ne declarăm și de astădată, de oare-ce mișcarea culturală pornită în despărțeminte a luat o extensiune mai mare, cuprindând în undulațiunile ei și despărțeminte, cari un șir întreg de ani nu au mai dat nici un semn de viață.

Activitatea celor mai harnice despărțeminte s'a manifestat în trei direcțiuni: Unele au dat mai multă atențiune întemeierii de biblioteci populare, menite a lăți gustul de cetit și a răspândi cunoscințe folositoare poporului dela țară. La locul acesta amintim, că s'a imprimat și împărțit la despărțeminte „Regulamentul pentru bibliotecile populare“, împreună cu tipăriturile prevădute. Astfel că la finea anului curent sperăm a primi rapoartele regulamentare despre numărul și starea bibliotecelor populare ale Asociațiunii, pe basa cărora vom înainta la proxima adunare generală și noi un raport special. Altele au îmbrățoșat mai mult chestiuni economice; au ținut prelegeri în diferite comune de pe teritoriul despărțemintului și au aruncat astfel sămânță roditoare pentru propășirea noastră în cele materiale, punând totodată o basă solidă pentru o înaintare în cele spirituale. Iarăș altele au întemeiat fonduri cu menire culturală, cu ajutorul cărora apoi în viitorul apropiat să poată desvolta o activitate culturală cât mai intensivă, dat fiind că fără ajutoare materiale propășirea culturală e anevoioasă.

Ne măgulim a crede, că această mișcare culturală, constatată de noi în despărțeminte, nu va mai scăde, ci — ju-

decând după cei doi ani din urmă — ea va crește, trecând în toate colțurile teritorului Asociațiunii și angajând pe toți Români de bine.

Pentru a ușura activitatea despărțemintelor comitetul a aflat de lipsă a face o nouă arondare a lor, căutând a statornici centrele în acele locuri, cătră cari gravitează cele mai multe comune din punctul de vedere al comunicațiunii. Această nouă arondare s'a extins asupra întregului teritoriu al Asociațiunii. — Spre acest scop în ședința sa dela 26 Ianuarie 1899 a ales o comisiune de 5, care și-a terminat lucrările abia cătră finea anului, astfel că proiectul definitiv de arondare a putut fi votat numai în ședința dela 7 Decembre 1899. Prin acest proiect s'a decis a se organiza în timp mai apropiat următoarele despărțeminte noue: „Bran“, „Dobra“, „Lipova“, „Maramureș“, „Mercurea“, „Nădlac“, „Orade“, „Șomcuta“, „Tinca“, „Torac“, „Vêrșeț“, iar în viitor: „Arad“, „Giula“, „Jibou“, „Sanislău-Carei“ și „Uioara“. Tot atunci s'a decis reorganizarea despărțemintelor: „Agnita“, „Dej“, „Treiscaune-Ciuc“.

Numărul total al despărțemintelor în 1899 a fost 42, scotind — se înțelege — și pe cele din nou înființate. Dintre aceste au funcționat și au ținut adunare cercuală 33 despărțeminte și anume: 1. Abrud-Câmpeni; 2. Beiuș; 3. Blaj; 4. Bocșa; 5. Brad; 6. Bran; 7. Brașov; 8. Cluj; 9. Cohalm; 10. Deva; 11. D.-S.-Mărtin; 12. Făgăraș; 13. Hațeg; 14. Hida-Huedin; 15. Lugoj; 16. Mediaș; 17. Mociu; 18. Mureș-Ludoș; 19. Năsăud; 20. Orăștie; 21. Oravița; 22. Oșorhei; 23. Panciova; 24. Reghin; 25. Sătmar; 26. Sas-Sebeș; 27. Selagiu; 28. Seliște; 29. Severin; 30. Sibiu; 31. Sighișoara; 32. Timișoara; 33. Turda.

În legătură cu acestea relevăm, că și din acest punct de vedere (adecă al ținării adunărilor cercuale) se observă o continuă îmbunătățire a activității despărțemintelor. Ceea-ce se ilustrează mai bine prin următoarele cifre: În 1895 au ținut adunare cercuală 21 despărțeminte, în 1896—21, în 1897—22, în 1898—22, în 1899—33.

În mai multe despărțeminte s'au cetit disertațiuni, fie cu ocasiunea adunării cercuale, fie cu ocasiunea unor excursiuni aranjate cu scopul de a ținé prelegeri populare. Acestea sunt:

1. Despre compunerea testamentului, contractelor și obligațiunilor — de Dr. Petru Cornea;
2. Despre cultivarea grâului — de Aurel Jana;
3. Despre însemnătatea literară a lui Anton Pan — de Ioan Cioc;
4. Munca și însemnătatea ei în lumina sfintei scripturi — de Ioan Pinciu;
5. Repriviri asupra școalelor române din Timișoara — de Georgiu Ardelean;
6. Șincai, Klein și Maior — de Valeriu Moldovan;
7. Din trecutul Asociațiunii — de Georgiu Pătăcean;
8. Literatura și cultura poporului român — de Ioan Pantea;
9. Românii săceleni; cauzele decadentei lor economice și mijloacele de îndreptare — de Ioan Lăpădat; (tipărită și în broșură).
10. Despre asigurări — de Corneliu Aiser;
11. Despre boalele lipicioase și mijloacele de a le preveni — de Dr. G. Baiulescu;
12. Însemnătatea bibliotecilor populare pentru înaintarea în cultură a poporului român — de Demetriu Goia;
13. Preoții cei-ce-și țin bine diregătoria cu îndoită cinste să se cinstească, mai ales cei-ce se ostenesc în cuvânt și în învățătură — de Ioan Todescu;
14. Istoricul Asociațiunii — de Vasiliu Dumbravă;
15. Despre graiul poporan — de Alexiu Viciu;
16. Despre albinărit — de Coriolan Zuiac;
17. Despre cruțare și păstrare — de Stefan Albu;
18. Despre straturile calde și însemnătatea lor la grădinărit — de Petru Ieremia;
19. Despre însemnătatea și folosul portului românesc din punctul de vedere al frumosului, trăinicieii și sănătății; precum și despre felurile mâncărilor românesci și influența lor binefăcătoare la desvoltarea organismului — de Ioan Budințianu;
20. Despre Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român — de Ioan Florea;
21. Despre beuturile spirtoase — de Ilariu Plotogea;
22. Curățenia casei și morburile lipicioase — de Dr. Eugen Porea;

23. Despre literatura și cultura națională — de Victor Bontescu;

24. Ce va să țină întrunirea noastră de astăzi — de Vasile Petri;

25. Educația face mărirea popoarelor și le menține splendoarea — de G. Tătar;

26. Despre obiceiurile bune și rele — de Ioachim Muntean;

27. Invidia la Români — de Ilie Georgescu;

28. Fântânile fărmeceate sau bibliotecile populare — de Ioan Moța.

29. Despre stupărit — de Ioan Muntean;

30. Despre economia rurală rațională — de Nicolau Voina;

31. Despre pomărit — de Ioan Budințianu;

32. Despre legumărit — de Stefan Albu;

33. Despre ținerea și prăsirea vitelor — de P. Ieremia.

34. Despre economia rațională — de Ioan Budințianu;

35. Istoricul Asociațiunii — de Ioan Marcu;

36. Valoarea poamelor — de P. Ieremia (tipărită și în broșură pe spesele dlui I. Budințianu, directorul cercual);

A mai disertat cu ocaziunea adunării cercuale a despărțământului „Sătmar“ dl Constantin Lucaciu; obiectul disertațiunii însă ne este necunoscut.

În anul 1898 s'au ținut abia numai 12 disertațiuni, iar alte 3 au fost anunțate, dar din cauza scurțimii timpului nu s'au putut ceti.

Mai remarcăm, că în unele despărțăminte s'au împărțit premii la țerani și țerance cu scopul de a promova diferiții rami ai economiei rurale și manufacturele țărănesci. Despărțământul „Bocșa“ a avut idea fericită de a procura și împărți la țerani 1735 altoi, promovând astfel în mod real pomăritul.

Comitetul DVoastre și este de credința, că despărțămintele ar face bine, dacă ar îmbrățișa tot mai mult chestiunile economice. Prin aceasta Asociațiunea ar deveni mai populară, dat fiind că chestiunile economice sunt mai potrivite a atrage atențiunea poporului țeran și a-l angaja astfel la lucrarea noastră culturală. Promovând prin graiu și fapte bunăstarea materială, promovăm totodată și cultura.

Unele despărțeminte au împărțit între popor cărți de cuprins popular. O idee potrivită pentru lățirea gustului de cetit.

Despărțemântul „Bran“ a aranjat cu ocasiunea adunării cercuale și o expoziție, cuprinzând 150 obiecte de manufactură țărănească, și a împărțit premii.

Ș-ului 39 lit. *g)* din Regulamentul pentru despărțeminte au satisfăcut, înaintând raport anual, domnii directori ai despărțemintelor: Orăștie, Oravița, Timișoara, Panciova, Sătmar, Turda, Oșorheiu, Brașov, Bocșa, Ludoș, Sibiiu, Abrud-Câmpeni, Seliște, Sebeș, Făgăraș, Hida-Huedin, Șimlău, Sighișoara, Năsăud, Caransebeș.

Dela ultima adunare generală încoace s'au înființat despărțemintele: „Panciova“, „Orade“ și „Torac“ și s'a reorganizat despărțemântul „Treiscaune-Ciuc“.

Din cele până aci înșirate reiese, ceea-ce am accentuat și la începutul acestui capitol, că activitatea despărțemintelor a luat avânt în anii din urmă.

Să sperăm, că entuziasmul bărbaților, puși în fruntea lor, nu va scăde, și în urmare consolidarea noastră culturală va da înainte.

IX. Propuneri.

Supunând acest raport dimpreună cu aclusele sale apreației Onoratei adunări generale, rugăm Onorata adunare generală să binevoiască:

1. a lua spre scire raportul general pe anul 1899;
2. a da expresiune condolenței pentru membrii repositați ai Asociațiunii după consemnarea prezentată;
3. a da expresiune recunoștinței față cu fundatorii și donatorii Asociațiunii;
4. a da absolutriu pentru rațiociniile Asociațiunii pe a. 1899;
5. a aproba proiectul de budget al Asociațiunii pentru a. 1901;
6. a aproba proiectul de „Regulament pentru înființarea secțiunilor științifice-literare“.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Sibiiu la 19 Iulie 1900.

I. St. Șuluțu m. p.
pres. ad-hoc.

Dr. Ilie Beu m. p.
secr. II.

Aclus A.

PROIECT DE REGULAMENT PENTRU SECȚIUNILE STIINȚIFICE-LITERARE.

Expunere de motive.

Istoricul.

Chestiunea instituirii secțiilor științifice-literare a preocupat cercurile Asociațiunii noastre aproape de la înființarea acesteia.

Încă în adunarea generală ținută la 1862 în Brașov (p. XV al proc. verb.) s'a desbătut „formarea cător-va secțiuni științifice“, și adunarea a aflat cu cale, „ca deocamdată să se întocmească numai trei secțiuni și adecă: 1) filologica; 2) istorica; 3) fisiconaturale.“

Acest proiect, care la început se pare a fi fost desbătut mai mult numai în partea ce se referă la chestiunile personale și anume: la calificățiunea membrilor, iar nu și cu privire la scopul și agendele secțiilor, — timp îndelungat a rămas nerealisat.

Abia după 14 ani, la adunarea generală ținută la Sibiu în anul 1876, chestiunea ia din nou forme mai concrete (Concl. Nr. LIII.). Anume la inițiativa fericitului Ioan Popescu s'a decis executarea concludului luat de adunarea gen. din 1862 cu privire la constituirea secțiilor științifice, cari — îndată ce se vor fi înscris 3 membrii la o secțiune, — aveau să-și înceapă activitatea. În scopul arătat adunarea generală a și provădūt în budgetul anului viitor o dotațiune specială de 500 fl.

La adunarea generală ținută în anul următor la Blășiu a fost stabilit un „proiect (regulament) pentru înființarea secțiilor științifice“ și au fost aleși președinții secțiilor.

Din raportul general al comitetului Asociațiunii pe anul 1877/8, prezentat la adunarea generală din Șimleu (1878), aflăm că secțiunile au fost înființate conform regulamentului, și că au stabilit modalitățile întrunirii lor.

Cu toate aceste raportul comitetului, prezentat la adunarea generală ținută în 1879 la Sighișoara, spune că secțiunile nu și-au început lucrarea și nu au prezentat recenziunile cerute asupra unor scrieri întrate la concurs. Abia în anul 1880, cu ocaziunea adunării generale ținute în Turda, găsim cea d'întâi urmă a activității secțiilor, sau mai bine zis: a uneia dintre secțiuni, anume: câte-va recenziuni asupra unor scrieri întrate la concurs și propunerea înființării unui Museu de istorie naturală.

Tot în această adunare gen. se mai modifică și unele dispozițiuni ale regulamentului stabilit la 1877.

Cu toate aceste secțiunile de aici încolo nu au lucrat. În rapoartele comitetului din 2—3 ani următori se mai amintesc cu părere de reu, că secțiunile nu s'au putut întruni, — și apoi chestiunea dispare cu totul dela ordinea zilei.

Abia cu ocasiunea modificării statutelor Asociațiunii, proiectul înființării secțiunilor ocupă din nou adunările noastre generale. Anume adunarea generală ținută în Blășiu la 1895 prevede instituirea lor în însuși textul statutelor noue (§ 2), și la inițiativa comitetului central adunarea generală din 1898, ținută la Beiuș, dispune realizarea proiectului.

Pe această basă, și în urma unui nou condus al ad. gen. din anul trecut, a fost elaborat acest proiect de regulament, care se prezintă spre aprobare la această adunarea generală.

Principii conducătoare.

Având astfel instituțiunea proiectată o basă în trecutul Asociațiunii, ni-se impune datoria de a încerca reînființarea ei în legătură organică cu organizația și funcționarea secțiunilor din trecut.

Însă, după cum am putut vedea din istoricul expus, trecutul secțiunilor sc. literare nu ne dă o basă suficientă și destul de solidă pentru lucrarea noastră, și studiind mai de aproape organizația depusă în cele două regulamente dela 1879 și 1880, va trebui să ne convingem, că învățăturile ce le putem lua din trecut, sunt numai *negative*: anume va trebui să căutăm ca în noua organizație să se evite scăderile celei vechi.

Căci după părerea noastră eșecul din trecut nu poate fi atribuit exclusive numai dificultăților ce se opuneau în urma stărilor sociale ale poporului nostru, ci trebuie atribuite, cel puțin în aceeași măsură, și *defectelor organizării*.

Ori cât de mult s'au ocupat cercurile Asociațiunii cu această afacere, este fapt: că *nici scopul, nici agendele secțiunilor nu au fost în destul precisate*, și astfel, fiind ele puse pe o basă cu totul vagă și nesigură, nu s'a putut găsi nici deslegarea nimerită a chestiunilor personale, adică a modalităților calificării și recrutării membrilor.

În noul proiect am căutat deci înainte de toate:

- a) a defini și stabili scopul înființării secțiunilor cu considerare la caracterul, chemarea și organizația Asociațiunii noastre;
- b) a precisa, încât se poate, agendele secțiunilor, și
- c) a căuta o așa deslegare a chestiunilor personale, care să asigure conlucrarea cercurilor competente la activitatea secțiunilor.

ad a).

Asociațiunea noastră, în sensul organizării depuse în statutele sale, este o societate culturală, și nu o corporațiune științifică-literară.

Scopul ei final nu este cultivarea științelor și artelor, ci aceasta, precum preste tot activitatea ei pe terenul literaturii, este numai un mijloc pentru ajungerea scopului principal: înaintarea culturală a poporului român din patrie.

În ori-ce corporațiune științifică-literară, votul decizător este și trebuie să fie depus în persoanele celor competenți în chestiuni științifice-literare, până când în Asociațiunea noastră votul decizător și calificățiunea celor în drept a decide, se bazează pe nudul fapt al plății unei taxe anuale.

Din această cauză credem că ar fi greșit a organiza secțiunile proiectate după modul organizării academiilor și a societăților științifice-literare.

În vederea scopului și organizațiunii Asociațiunii noastre am crezut deci că cea mai corespunzătoare basă pentru instituirea secțiunilor o vom alege atunci, dacă le vom organiza astfel, ca ele să servească organelor Asociațiunii ca *un organ auxiliar de specialitate* în chestiuni științifice-literare.

ad b).

Ce privește precisarea agendelor secțiunilor am căutat a restringe terenul vast al activității științifice-literare la problemele impuse Asociațiunii prin caracterul și scopul ei, și am înșirat taxativ chestiunile cu cari secțiunile vor trebui să se ocupe, dacă vor voi să-și facă datoria.

Nu am împiedecat însă, ci din contra am stăruit deadreptul, ca secțiunile să dea atențiunea cuvenită și acelor chestiuni științifice-literare, cari, deși strict luat trec preste cadrul competenței și activității proprii a Asociațiunii noastre, dar pentru cari poporul nostru nu are organe mai competente și mai în posibilitate a le rezolvi.

Și pe acest teren secțiunile vor avea un rol de organ auxiliar; nu vor lua rolul academiilor și corporațiunilor științifice-literare, dar vor pute face acestora servicii foarte prețioase întru realizarea scopurilor urmărite de aceste înalte instituțiuni culturale.

ad c).

Încât pentru alegerea membrilor am abandonat cu totul acel principiu de voluntariat, adoptat de regulamentele vechi, deoarece-aceasta, mai ales între stările noastre sociale, nu ofere nici o garanție pentru aceea, ca la lucrarea ce avem în vedere, să se angajeze factorii *competenți*, și ca acestia să și aibe posibilitatea de a valida forțele lor în interesul scopului urmărit.

Luând de basă dispozițiunile §-lui 10 al statutelor, referitoare la numirea *membrilor corespondenți*, am crezut că va fi bine a constitui secțiunile din membri aleși, și dând acestei alegeri caracterul solemn al unei *distincțiuni*, să căutăm a *obliga* chiar și prin acest moment cercurile

cele mai competente la o conlucrare cât mai intensivă pentru realizarea problemelor științifice-literare ale Asociațiunii.

Și pentru a nu ne espune eșecurilor din trecut, pentru a nu da din mână posibilitatea de a înlocui persoanele, cari nu vor justifica încrederea Asociațiunii, prin altele mai harnice, pentru a asigura activitatea secțiunilor chiar și în cas dacă o serie de bărbați aleși de Asociațiune nu ar voi sau nu ar puté să-i dee concursul cerut, — am aflat cu cale a prevedé și unele dispozițiuni de caracter *disciplinar*, ce e drept cam neusitate în corporațiuni științifice-literare, dar la noi justificate atât prin experiențele din trecut, cât și prin stările de tranziție în dezvoltarea noastră socială.

Dispozițiuni speciale.

Cât pentru dispozițiunile speciale ale Regulamentului present ne vedem îndemnați a da la acest loc unele explicațiuni cu privire la *împărțirea secțiunilor* și la mijloacele materiale ale acestora.

Până când regulamentele vechi au instituit 3 secțiuni: literară, istorică și științifică, și această împărțire este cea mai usitată aproape la toate societățile științifice-literare, — regulamentul nou, ținând cont de trebuințele speciale ale Asociațiunii și preste tot ale poporului nostru, prevede încă doué secțiuni, anume una *scolară* și alta *economică*.

Chestiunile pedagogice la cele mai multe societăți științifice-literare sunt împărțite la secțiunea istorică; am cređut însă, că cu considerare la multitudinea agendelor secțiunei istorice, la numărul mic al membrilor ei, și mai ales la împrejurarea că între stările noastre de astăzi Asociațiunea trebuie să dee o atențiune deosebită învățământului poporal, — va fi mai practic a înființa o secțiune specială școlară, care pe lângă chestiunile aparținătoare științei pedagogice să se ocupe mai de aproape și cu literatura didactică și cu chestiunile organizatorice și administrative ale instrucțiunei poporale, luând în cercul ei de activitate și cauza bibliotecilor poporale.

Aceleași considerațiuni, și mai ales stările și trebuințele economice ale poporului nostru, ne au îndemnat a scoate din competența secțiunii științifice chestiunile de economie națională și a le încredința unei *secțiuni speciale economice*.

Aceste novațiuni sunt — fără îndoială — cam neobicinuite, și împărțirea făcută de Regulamentul present va puté fi excepționată atât pentru-că este neusitate la corporațiuni științifice-literare, cât și din motiv că nu este făcută pe basă strict principială.

Am preferit-o totuși, pentru că — după cum am mai arătat, — caracterul Asociațiunii noastre nu este identic cu al corporațiunilor științifice-literare, și apoi având noi în vedere, la instituirea secțiunilor, scopuri practice, a trebuit să ținem cont în prima linie de *trebuințele noastre speciale*.

Și de altmintrelea regulamentul prevede și eventualitatea împreunării a două secțiuni într'o singură secțiune, și astfel ne vom pute acomoda totdeauna împrejurărilor date.

Ce privesce *mijloacele materiale* ale secțiunilor, acelea fără indoială vor impune Asociațiunii sarcini nouă. Credem însă, că jertfele ce ni-se vor cere nu vor trece preste puterile Asociațiunii și că sunt pe deplin justificate

a) prin importanța scopului urmărit de secțiuni,

b) prin faptul că Asociațiunea pe teren științific-literar a jertfit până' acum sume prea neînsemnate, și

c) prin împrejurarea, că numărul membrilor, și cu acesta și venitele Asociațiunii, sunt în continuă și îmbucurătoare creștere, și astfel o estindere a bugetului nu ar aduce cu sine o deranjare a finanțelor noastre.

Și de altmintrelea regulamentul prevede numai sarcinile cele mai indispensabile.

Căci nu putem conta la o activitate spornică a secțiunilor fără a asigura membrilor acestora cel puțin restituirea cheltuielilor efective, împreunate cu participarea la ședințe și cu executarea însărcinărilor primite.

Cheltuieli tot atât de indispensabile cât și productive vor fi cele împreunate cu edițiunile secțiunilor. „Analele“ secțiunilor despre cari vorbesce regulamentul, deocamdată vor rămână între cadre modeste și nu vor reclama jertfe mai mari. Dar chiar și dacă cu timpul aceste publicațiuni ar lua dimensiuni mai mari, credem că ne vom bucura numai. Pentru-că cu cât mai mare va fi numărul scrierilor științifice-literare, a căror valoare va justifica publicarea în „Anale“, cu atât mai mari vor fi progresele Asociațiunii și munificența cercurilor ce o susțin.

O pozițiune mai însemnată a erogațiunilor va fi remunerațiunea referenților din secțiuni, căror Regulamentul nou, urmând indigitările date de statute, le-a determinat un însemnat cerc de activitate, a cărui prevedere fără o remunerațiune, fie chiar modestă, nu s'ar pute pretinde dela nici un membru al Asociațiunii.

Ținând însă cont de rolul referenților față cu organul Asociațiunii, va deveni dispensabilă și de prisos, cel puțin în mare parte, subvențiunea dată până acum pentru revista noastră, și astfel din economiile acestea se va pute acoperi o însemnată parte a remunerațiunii referenților.

Intre asemenea împrejurări credem că Regulamentul și în privința mijloacelor materiale a ținut cont cu toată strictețea de stările Asociațiunii noastre.

Nr. 362—1900.

Proiect de regulament

I. Instituirea și scopul secțiunilor.

§. 1.

Pe baza dispozițiilor §-lui 2 din Statute se organizează 5 secțiuni științifice-literare, și anume:

- a) secțiunea istorică,
- b) „ literară,
- c) „ de științe naturale și fizice,
- d) „ scolară, și
- e) „ economică.

În cas de necesitate agendele a două secțiuni se pot împreuna și încredința membrilor unei singure secțiuni.

§. 2.

Scopul instituirii secțiunilor științifice-literare este: ca aceste, în calitate de organe de specialitate, să consilieze și sprijinească adunarea generală și comitetul central întru realizarea problemelor literare, științifice și culturale, impuse lor de scopurile ce le urmărește Asociațiunea.

II. Membrii secțiunilor.

Alegerea.

§. 3.

Secțiunile se compun din câte 5 membri corespondenți aleși pe timp nedeterminat de adunarea generală (§. 10 din Stat.) din șirul membrilor ordinari, pe viață, sau fondatori ai Asociațiunii, cari prin operele sau activitatea lor s'au distins pe teren literar, științific sau cultural.

Alegerea membrilor corespondenți, conform §-lui 10 din Stat., se face pe baza propunerii comitetului central.

§. 4.

Membrii corespondenți se vor provede cu diplomă și vor fi scutiți de taxe. În adunările generale ale Asociațiunii însă numai atunci vor avea vot decisiv, dacă vor fi achitat taxa de membru fondator, pe viață sau ordinar (§ 16 din Stat.)

Drepturile membrilor.

§. 5.

Drepturile membrilor corespondenți sunt următoarele:

- a) pot participa la adunările generale ale Asociațiunii cu vot consultativ (§ 16 din Stat.);

b) au vot decisiv și drept de propuneri și inițiativă în ședințele de secțiuni și în cele plenare;

c) au drept a cere rebonificarea cheltuielilor efective împreună cu participarea la ședințele secțiunilor și cu însărcinările științifice-literare primite de la comitet;

d) pot folosi biblioteca Asociațiunii fără cauțiune și și în afară de oarele în cari biblioteca este deschisă pentru public;

e) primesc câte un exemplar din toate publicațiunile Asociațiunii.

Datorințele membrilor.

§. 6.

Membrii secțiunilor sunt datori :

a) a participa la ședințele secțiunilor;

b) a se supune însărcinărilor primite de la secțiune, și în special a cenzura operele ce li-se vor da spre recenseare;

c) a da pe calea corespondenței informațiunile și opiniile ce li-se vor cere din partea organelor Asociațiunii; și în fine

d) a urmări, în specialitatea lor, progresele și aparițiunile științifice-literare mai însemnate și a le comunica în secțiuni.

Încetarea mandatului și suplinirea vacanțelor.

§. 7.

Mandatul membrilor corespondenți încetează:

prin moarte,

prin demisiune dată în scris,

prin absență nemotivată de la ședințele secțiunilor în timp mai lung de doi ani.

În toate trei cazurile locul membrului respectiv se va declara vacant în proxima ședință a secțiunii.

§. 8.

În cas de vacanță secțiunea respectivă în proxima ședință va designa persoana, prin care să se suplinească locul vacant, și intrând candidatul ei $\frac{2}{3}$ de voturi în ședința plenară a secțiunilor, va fi nominat comitetului central, pentru a fi propus de acesta spre alegere în adunarea generală.

§. 9.

Comitetul central la propunerea candidaților pentru alegerea membrilor corespondenți, nu se poate abate de la votul secțiunilor, decât numai la cas dacă aceste ar întârzia timp de peste un an cu nominarea candidaților pentru locurile devenite vacante.

III. Agendele secțiunilor.

În general.

§. 10.

Agendele secțiunilor în general sunt următoarele :

Secțiunile, fiecare în ramul ei,

a) vor controla mersul dezvoltării culturale a poporului român, și studiind deoparte piedecile acestei dezvoltări, iar de altă parte căile și mijloacele prin cari ea ar pute fi înlesnită și înaintată, vor face organelor Asociațiunii propuneri pentru realizarea scopurilor acesteia;

b) vor studia și delibera chestiunile în cari organele Asociațiunii le vor cere consiliul;

c) vor urmări mișcarea literară română în diferitele ramuri, vor face propuneri pentru editarea de publicațiuni, pentru premii și burse științifice-literare și vor censura lucrările intrate la concurs;

d) vor da mână de ajutor la crearea și completarea colecțiilor științifice ale Asociațiunii, la arangearea de expozițiuni și la înființarea și dezvoltarea altor instituțiuni culturale.

Secțiunea istorică.

§. 11.

Secțiunea istorică se va ocupa în special cu următoarele agende :

a) cu adunarea și așezarea în colecțiunile Asociațiunii de documente, monete și ori-ce alte obiecte de interes istoric, în deosebi și cu completarea colecțiilor de ziare, precum peste tot cu arangearea și înavușirea Museului istoric proiectat de Asociațiune;

b) cu explorarea archeologică a țerii prin misiuni și prin înființarea de societăți sau comisiuni archeologice;

c) cu studii etnografice, și în deosebi cu explorări, publicațiuni speciale, și cu expozițiuni etnografice, cu arangearea și completarea Museului etnografic proiectat de Asociațiune, și în fine cu măsuri referitoare la conservarea portului național și a motivelor originale în industria de casă a poporului român.

Mai departe secțiunea istorică

d) va iniția editarea de documente și studii istorice, va propune publicarea de premii pentru lucrări aparținătoare istoriei, etnografiei, geografiei politice și istorice, jurisprudenței și științelor politice și sociale, și va censura scrierile de asemenea cuprins, intrate la concurs; în fine

e) va controla publicațiunile istorice, atât cele românesci cât și cele apărute în limbi străine, și va conlucra atât direct, cât și prin avertisarea bărbaților de specialitate, la rectificarea publicațiunilor eronate sau tendențioase asupra istoriei și stărilor poporului român.

Secțiunea literară.

§. 12.

Secțiunea literară va avea următoarele agende speciale:

a) se va ocupa cu studii lingvistice încât privesc adunarea monumentelor limbei populare și culegerea și publicarea eventual în dicționare speciale a formelor dialectale și provincialismelor l. române din patrie;

b) va culege monumentele și izvoarele literaturii române indigene, va reedita operele scriitorilor noștri vechi și va publica biografiile, scrisorile și notițele acestora;

c) se va ocupa cu culegerea și coordinarea materialelor folclorice române din patrie;

d) va da o deosebită atențiune bibliografiei române, vechi și moderne, îngrijind ca în fiecare an să se publice un complet repertoriu bibliografic și statistic al întregii producțiuni literare rom. din patrie;

e) se va ocupa cu chestiunile de belearte, și intrând în legătură cu societățile artistice române, va conlucra în deosebi la culegerea melodiilor populare rom., la înființarea de coruri de plugari și societăți de diletanți și la prevederea acestora cu un repertoriu potrivit;

f) va conlucra la publicarea de cărți pentru trebuințele poporului, la prevederea acestuia cu lectură bună, efină și eventual gratuită, și în deosebi va conduce editarea „Bibliotecii populare a Asociațiunii”;

g) va înainta propuneri pentru aranjarea și înavițirea bibliotecelor Asociațiunii;

h) va controla mișcarea literară în materie de literatură frumoasă, va iniția editarea de scrieri literare, va propune publicarea de premii pentru asemenea lucrări și va censura toate lucrările de literatură frumoase și belearte, ce vor intra la concursurile Asociațiunii.

Secțiunea științifică.

§. 13.

Secțiunea de științe naturale și fizice se va ocupa îndeosebi:

a) cu lucrări de științe exacte și fizice de utilitate generală, dând o deosebită atențiune explorării geografice și fiziografice a ținuturilor țării locuite de Români;

b) va conlucra la întemeierea de colecțiuni de istorie naturală, mai ales încât aceste privesc deadreptul lipsele și interesele poporului român;

c) va culege material pentru editarea unui dicționar al nomenclaturii populare române de istorie naturală;

d) va da o atențiune deosebită igienei țeranului român și atât prin publicațiuni cât și pe alte căi ce stau deschise organelor Asociațiunii, va căuta să amelioreze stările igienice ale poporului nostru;

e) va controla producțiunea literară-sciințifică, va iniția publicațiuni și premii în acest ram și va censura scrierile sciințifice intrate la concurs.

Secțiunea școlară.

§. 14.

Secțiunea școlară va avé următoarele agende speciale:

a) se va ocupa cu studiarea stării școalelor noastre poporale și de specialitate, căutând căi și mijloace pentru ajutorarea și asigurarea lor, și inițiând înființarea de școli speciale reclamate de lipsele poporului român;

b) va consilia comitetul central ca organ de specialitate în chestiuni referitoare la școalele și internatele susținute de Asociațiune;

c) va controla mersul învățământului poporal și va iniția dispozițiuni pentru ameliorarea lui precum și pentru premiarea persoanelor binemeritate pe acest teren;

d) va aduna material pentru statistica culturală a poporului român și va îngriji de publicarea și exploatarea lui;

e) va urmări producțiunea literară în materie didactică, pedagogică, filosofică, școlară și bisericească, va iniția publicațiuni și premii, și va censura lucrările intrate la concurs, aparținătoare ramurilor înșirate;

f) în cercul de activitate a secțiunii școlare va mai căde și îngrijirea de bibliotecile ambulante ale Asociațiunii, de crearea, dotarea și administrarea lor.

Secțiunea economică.

§. 15.

Secțiunea economică va avé următoarele agende speciale:

a) va urmări dezvoltarea economică a poporului român pe toate terenele economiei naționale și va iniția dispozițiuni pentru înaintarea acelei dezvoltări; prin editarea de publicațiuni, prin prelegeri și ajutorarea înființării de Asociațiuni economice, va stăruî pentru ameliorarea sistemului economic al poporului nostru și pentru înbrăoșarea de noue ramuri ale economiei;

b) va iniția înființarea de școale profesionale și va conlucra la organizarea și susținerea lor;

c) va îngriji de culegerea, publicarea și exploatarea datelor statistice referitoare la stările economice ale poporului român;

d) va iniția expozițiuni economice și va face propuneri pentru burse în diferitele ramuri economice;

e) va urmări literatura economică, va iniția premii în acest ram și va censura scrierile economice intrate la concursurile Asociațiunii.

Secțiunea economică în lucrarea sa va căuta să rămână în continuă și intimă coatingere cu societățile și corporațiunile economice ale Românilor din patrie, va sprijini activitatea acestora și le va cere conlucrarea la întreprinderi noue.

IV. Organismul secțiunilor.

§. 16.

Secțiunile își vor exercita activitatea lor

- a) în ședințe plenare,
- b) în ședințele secțiunilor,
- c) prin oficialii lor, și
- d) prin comisiuni și persoane însărcinate cu misiuni speciale.

Ședințe plenare.

§. 17.

Ședințele plenare ordinare se vor întruni în Sibiiu, cel puțin odată pe an, pe timpul Rusaliilor, vor fi convocate și presidate de președintele Asociațiunii, și se vor ocupa mai ales cu chestiuni personale și materiale.

În competența ședințelor plenare cad în special:

- a) declararea vacanțelor în secțiuni;
- b) nominarea candidaților pentru locurile vacante;
- c) nominarea de candidați pentru alegerea membrilor onorari, cari se vor propune adunării generale prin comitetul central (§ 11 din Stat.);
- d) premiarea operelor intrate la concurs, pe baza propunerii secțiunilor respective;
- e) stabilirea bugetului secțiunilor.
- f) determinarea temelor pentru concursuri literare; și
- g) peste tot stabilirea propunerilor ce se vor înainta prin comitetul central la adunarea generală.

§. 18.

Conclusele se vor lua, în casurile prevădute în § 17 sub a) b) c) și d) cu $\frac{2}{3}$, iar în alte cazuri cu majoritatea absolută a voturilor. Pentru validitatea concluserilor se cere prezența a cel puțin 7 membri.

Președintele, dacă nu este membru în secțiuni, nu votează.

Dacă rezultatul votului este nul, se face imediat o a doua votare, și dacă nici la această votare nu rezultă majoritatea recerută (de $\frac{2}{3}$ resp. absolută), în casurile de sub a) b) c) și d) votarea se amână pe altă ședință, iar în celelalte cazuri dirimă votul președintelui.

§. 19.

Notarul ședințelor plenare (ordinare, extraordinare și publice) este prim-secretarul Asociațiunii, iar referenți vor fi referenții secțiunilor.

§. 20.

Procesele verbale vor fi subscribe de președinte și notar și verificate de câte un membru din fiecare secțiune.

Executarea concluserilor cade în sarcina notarului ședințelor.

§. 21.

Regulamentul ședințelor plenare se va stabili prin un conclud special al acestora. Pân' atunci se vor observa regulele stabilite în §§-ii 7—10 și 13—16 ai Regulamentului afacerilor interne ale comitetului central.

Ședințe extraordinare.

§. 22.

Ședințele plenare extraordinare se vor convoca la propunerea unei sau mai multor secțiuni, sau și la cererea comitetului central, prin președintele Asociațiunii, care va cere opinia președinților de secțiuni cu privire la data și locul întrunirii.

Ședințe publice.

§. 23.

Ședințele plenare publice se vor întruni în fiecare an, cel puțin odată, cu ocaziunea și la locul adunării generale ordinare a Asociațiunii, și anume între ședința primă și ultimă a acesteia.

§. 24.

Ședințele plenare publice se vor ocupa exclusiv numai cu următoarele obiecte:

- a) prezentarea raportului anual despre lucrarea secțiunilor și despre mișcarea literară și culturală a Românilor din patrie;
- b) discursuri comemorative asupra membrilor onorari, fondatori și corespondenți, și asupra donatorilor și sprijinitorilor decedați ai Asociațiunii;
- c) citirea de disertațiuni științifice și literare.

În ședințele plenare publice nu se vor admite ședințe, și nu se vor lua concluse formale. Membrii Asociațiunii cari nu sunt membri ai secțiunilor, vor pute ține discursuri și disertațiuni numai la cas dacă vor prezenta textul acestora cel puțin cu 8 zile înainte de adunarea generală la sediul Asociațiunii, care va decide asupra admiterii după ascultarea referentului secțiunii respective, în cas de trebuință a secțiunii întregi.

Ședințele de secțiuni.

§. 25.

Fiecare din secțiuni se întrunesc în ședințe ordinare cel puțin de două-ori pe an, și anume:

- a) odată pe timpul sărbătorilor Crăciunului și Anului-nou la locul ce însa-și secțiunea îl va alege cu considerare la domiciliul majorității membrilor sei;
- b) a doua-oară în Sibiu, înainte de întrunirea ședinței plenare ordinare, convocată de președintele Asociațiunii.

§. 26.

Ședințele extraordinare se vor convoca când trebuința va cere, și anume la inițiativa biroului sau membrilor secțiunilor, sau și la cererea comitetului central.

§. 27.

Ședințele de secțiuni vor fi convocate și presidate de către președinții secțiunilor.

Notarul lor va fi referentul secțiunii. Procesele verbale se vor verifica și conclusele se vor executa de președinte și notar.

Conclusele se vor lua cu majoritatea absolută a voturilor membrilor prezenți. Pentru a pute lua concluse valide se recere prezența a cel puțin 3 membri.

§. 28.

Secțiunile în ședințele lor se vor ocupa mai ales cu agendele lor științifice-literare, și anume vor debate și delibera chestiunile puse la ordinea zilei din inițiativa membrilor lor, ori în urma recercării comitetului central.

Îndeosebi cad în competența ședințelor de secțiuni următoarele obiecte:

a) stabilirea propunerilor, informațiilor și răspunsurilor cerute de comitetul central;

b) stabilirea propunerilor din proprie inițiativă ce se vor face ședințelor plenare sau comitetului central în chestiuni ce cad în cercul de competență al acestuia;

c) candidarea suplinitorilor pentru locuri vacante în sinul secțiunii;

d) stabilirea și înaintarea la ședința plenară a proiectului de buget al secțiunii, în legătură cu propunerile pentru burse și premii în ramul aparținător secțiunii;

e) censurarea operelor intrate la concurs;

f) alegerea președintelui și referentului secțiunii;

g) însărcinarea membrilor proprii, și în cas de lipsă emiterea de comisiuni compuse din alți bărbați de specialitate, pentru studii și lucrări speciale;

h) stabilirea regulamentelor și a programului de acțiune pentru deliberarea și executarea agendelor impuse secțiunii de acest regulament; și în fine

i) stabilirea sediului secțiunii cu considerare la domiciliul biroului și al majorității membrilor secțiunii.

V. Oficialii secțiunilor.

§. 29.

Oficialii secțiunilor sunt:

a) președinții de secțiune,

b) referenții de secțiune,

c) prim-secretarul Asociațiunii.

Președinții de secțiuni.

§. 30.

Fiecare secțiune la prima constituire alege din sinul seu, tot pe timp de câte 3 ani, un președinte, și pentru cas de împedecare a acestuia, precum și eventual pentru conducerea afacerilor la sediul secțiunii, în conclurare cu referentul acestuia, un vicepreședinte.

§. 31.

Președintele secțiunii convoacă și conduce ședințele de secțiune, subscie procesele verbale și execută conclusele acestora; stând în continuă și intimă legătură cu referentul secțiunii, controlează activitatea acestuia, și împarte între membrii secțiunii lucrările pregătitoare pentru ședințele secțiunii.

Referenții de secțiuni.

§. 32.

Referenții de secțiuni se aleg — îndată după constituirea secțiunii — în ședința și din sinul acesteia, pe timp nedeterminat.

Agendele lor sunt următoarele:

- a) redigează procesele verbale ale ședințelor de secțiune;
- b) referează toate chestiunile puse la ordinea zilei, încât nu au fost împărțite la referenți speciali;
- c) îngrijesc de întreagă corespondența secțiunii, atât cu membrii acesteia, cu comisiunile emise, cât și cu comitetul central, prin prim-secretarul Asociațiunii;
- d) redigează raportul anual despre activitatea secțiunii și despre mișcarea literară și culturală pe terenele ce cad în competența secțiunii, având a publica în organul Asociațiunii recenziuni asupra tuturor productelor literare aparținătoare specialității lor;
- e) sunt redactorii Analelor secțiunii, fac parte din comitetul de redacțiune al părții literare a organului Asociațiunii, al raportului anual despre lucrările secțiunilor și despre întreaga mișcare literară și culturală română din patrie, și în fine al „Bibliotecii populare a Asociațiunii“;
- f) controlează editarea publicațiilor Asociațiunii, ce aparțin specialității lor.

§. 33.

Referenții de secțiuni, afară de restituirea speselor de cancelarie, primesc o remunerațiune anuală, care — la propunerea secțiunii — se stabilește în budgetul secțiunilor. Fiind mulțimea și calitatea agendelor referenților diferite în diferitele secțiuni, remunerațiunea referenților nu trebuie să fie aceeași în toate secțiunile.

Prim-secretarul Asociațiunii.**§. 34.**

Prim-secretarul Asociațiunii este organul intermediar între secțiuni și comitetul central, și anume:

- a) execută conclusele comitetului central încât privesc lucrările secțiunilor;
- b) referează în sinul comitetului central toate propunerile și actele intrate dela secțiuni;
- c) redigiază procesele verbale ale ședințelor plenare;
- d) susține continue legături de corespondență cu referenții secțiunilor, raportând comitetului central din timp în timp despre activitatea acestora;
- e) îngrijesce de provederea secțiunilor cu toate isvoarele și mijloacele trebuincioase pentru lucrările lor;
- f) face parte, ca organ executiv, din comitetele de redacțiune ale Analelor secțiunilor, al raportului anual despre lucrarea secțiunilor și despre mișcarea literară și culturală rom. din patrie, al „Bibliotecii populare a Asociațiunii“, și îngrijesce de editarea publicațiilor;
- g) ca redactor al organului Asociațiunii împarte spre recensare scrierile apărute, îngrijesce de publicarea în foaia Asociațiunii a actelor și comunicatelor secțiunilor; și în fine
- h) execută însărcinările ce i-se vor da din partea secțiunilor.

VI. Mijloacele secțiunilor.**Resursele.****§. 35.**

Mijloacele necesare pentru îndeplinirea lucrărilor aparținătoare competenței secțiunilor, se vor lua:

- a) din fondul general al Asociațiunii;
- b) din dotațiunea anuală a fondului „George Barițiu“, și în fine
- c) din donațiuni speciale făcute pentru lipsele și scopurile secțiunilor.

Budgetul.**§. 36.**

Pentru sumele ce vor fi de luat din resursele amintite în §. 35 sub a) și b), ședința plenară ordinară va face an de an un budget detaiat, lucrat pe baza proiectelor intrate dela diferitele secțiuni.

Acest budget, după aprobare din partea comitetului central, va fi luat în budgetul general al Asociațiunii și supus cu acesta aprobării adunării generale.

§. 37.

Despre sumele donate anume pentru lipsele și scopurile secțiunilor, se va face și supune aprobării din cas în cas un budget special, care va observa cu strictetă intențiunile donatorilor.

Rațiociniu.

§. 38.

Despre întrebuințarea sumelor provădute în budgetul ordinar și în cele speciale, secțiunile vor prezenta rațiociniu anual.

Sumele economisate în decursul unui an, se vor considera ca venite extraordinare pentru anul viitor și se vor pute întrebuința în decursul acestuia.

VII. Publicațiunile secțiunilor.

§. 39.

Secțiunile vor publica operele lucrate, inițiate și editate de dînsele :

- a) în edițiuni separate,
- b) în organul Asociațiunii,
- c) în Analele secțiunilor, și
- d) în „Biblioteca poporală a Asociațiunii“.

§. 40.

În edițiuni separate se vor publica scrierile premiate (afară de cazul prevădut în § 43), apoi opere mai voluminoase, precum și acele, al căror cuprins indică o publicare separată.

§. 41.

În organul Asociațiunii se vor publica debaterile și actele administrative ale secțiunilor, iar scrieri științifice și literare numai încât publicarea lor nu ar reclama o trecere peste budgetul foii Asociațiunii.

§. 42.

În Analele secțiunilor, cari în cas de trebuință se vor edita separat pentru fiecare secțiune, sub îngrijirea specială a referenților de secțiuni, se vor publica scrieri științifice-literare mai mici, precum disertațiuni, studii, etc.

§. 43.

În „Biblioteca popor. a Asociațiunii“, care în cas de trebuință se va pute împărți după cuprins în diferite secțiuni, se vor publica scrieri întocmite pentru trebuințele și usul poporului, intrate la concursurile publicate, sau câștigate pe altă cale anume pentru acest scop.

§. 44.

Pentru fiecare edițiune modul de publicare se va stabili de secțiunea respectivă.

VIII. Alte dispozițiuni.

§. 45.

La cas dacă o secțiune nu se întrunesc în timp de doi ani, sau în timp de aceeași durată nu resolvă recercările comitetului central, acesta poate ordona convocarea unei ședințe plenare extraordinare, în care constatându-se cauzele și piedecile neactivității secțiunei respective, se va încerca delăturarea acestora.

Încât aceasta nu ar fi posibil, comitetul central va propune proximei adunări generale anularea mandatului membrilor secțiunii și alegerea altor membri corespondenți, nominați de ședința plenară a secțiunilor, ori în cazul §-lui 9, de însuși comitetul central.

§. 46.

Schimbarea acestui regulament se va pute face numai prin adunarea generală la propunerea ședinței plenare a secțiunilor sau a comitetului central.

În ambele cazuri propunerea are să fie acceptată în ședința plenară a secțiunilor, resp. în ședința comitetului central, cu $\frac{2}{3}$ ale voturilor membrilor prezenți.

Din ședința comitetului central al Asociațiunii, ținută în Sibiu la 19 Iunie 1900.

Dr. Il. Pușcariu,
vice-președinte.

Dr. C. Diaconovich,
I. secretar.

Nr. 461—1900.

Aclus B.

LISTA

stipendiaților Asociațiunii în anul scolar 1899/1900.

1. Pavel Gușeală-Negrea, stud. în cl. VII. gimn. în Brașov	} Stipendiul I. Roman de câte 120 cor.
2. Gregoriu Oșan, stud. în cl. VII. gimn. în Năsăud	
3. Alexandru Liuba, elev de sculpt. în München; 200 cor. din fond gen.	
4. Basiliu Bașota, st. în cl. VI. gimn. în Năsăud; 40 cor. din fund. Basiota.	
5. Iuliu Hațegan, stud. în cl. IV. gimn. în Cluj; 100 cor. din fund. Dobâca.	
6. Mihaiu Papp, stud. în cl. VII. g. în N.-Károly; 120 c. din fund. Galiană.	
7. Virgil Nistor, st. în cl. III. gimn. în Brașov; 120 c. din fund. Marinovici.	
8. Silvia Ciora, elevă în cl. III. civ. în Sibiu; 80 cor. din fund. Dr. I Moga.	
9. Aurel Vasilie, stud. în cl. IV. gimn. în Sibiu; 80 c. din fund. Rîureanu.	

Aelus C.

RAPORT

*despre lucrările comitetului central referitoare la înființarea
„Casei Naționale.“*

Comitetul central, în vederea acțiunii intensive reclamate de loteria aranjată de Asociațiune pentru scopurile Casei Naționale, și pentru a nu obosi publicul cu noue cereri în interesul acestei instituțiuni, în anul trecut s'a restrîns la o propagandă cât se poate de vie pentru desfacerea biletelor de loterie, și numai cu ocaziunea Anului nou a încercat a pune obiceiul felicitărilor din nou în serviciul culturai române, inițiând, și de astădată cu bun succes, rescumperarea lor în favorul Casei Naționale.

Cu toate aceste fondul Casei Naționale a fost alimentat nu numai din cele două resurse amintite, ci și prin donațiuni spontane.

Ce privesce în primul rînd *Loteria Casei Naționale*, D. Ministru de finanțe cu ordinațiunea Nr. 49.522 din 27 Iulie a. tr. a acordat Asociațiunii concesiunea cerută pentru aranjarea loteriei, însă nu în cadrul stabilit de Comitetul central, ci numai pentru o emisiune de 100.000 bilete de câte 1 coroană.

După-ce în asemenea condițiuni era de prevăduț, că loteria nu se va pute încheia, cu un profit mai considerabil, comitetul central a făcut o nouă încercare de a exopera concesiunea pentru o emisiune mai mare; însă n'a isbutit.

În vederea acestei situațiuni, Comitetul central, ca să nu lipsească fondul Casei Naționale cu totul de resursa de sub întrebare, a fost silit a se acomoda concesiunii ministeriale, și prin concludul seu N. 255 din 2 Novembre a. tr., a decis aranjarea loteriei cu o emisiune de 100.000 bilete de câte o coroană.

După asigurarea obiectelor de câștig în valoare de 25.000 cor., emisiunea biletelor de loterie s'a făcut în decursul lui Decembre a. tr., și îndată s'a început o acțiune cât s'a putut de intensivă, pentru desfacerea lor.

Cu toate nisuițele noastre însă, și cu toată bunăvoința ce a întimpinat-o Comitetul central la o parte a băncilor și despărțemintelor noastre, — la începutul luni Maiu a. c. nu era încă vîndut un număr destul de mare de bilete, pentru ca să fim putut conta cu siguranță la un profit cât de modest, și din această cauză comitetul central în ședința sa din 10 Maiu a. c., a decis a cere dela D. Ministru de finanțe concesiunea de a amêna tragerea la sorți, fixată pe ziua de 31 Maiu, la un termen mai îndepărtat, și cu ordinațiunea ministerială Nr. 40.757 din 21 Maiu a. c. a și obținut concesiunea de a face sortarea numai la 20 Octobre a. c.

Contravaloarea biletelor desfăcute până acum acopere pe deplin toate cheltuielile împreunate cu aranjarea loteriei, cari și până acum sunt aproape toate plătite. La un profit mai considerabil vom pute conta însă

numai la cas dacă și acele cercuri, cari până acum au ramas mai indiferente față cu întreprinderea Asociațiunii, vor urma exemplul dat de zeloșii sprijinitori ai lucrării noastre.

În urma apelului Asociațiunii pentru *rescumpărarea felicitărilor la Anul nou*, au intrat la Cassa Asociațiunii 188 rescumpărări în suma totală de Cor. 704·10, (față cu 62 rescumpărări în suma de Cor. 267·60 din anul premergător). Comitetul central va căuta să asigureze și desvoalte acest isvor de venit și pe viitor pentru trebuințele Casei naționale.

Donațiuni spontane au intrat atât în bani, cât și în obiecte, cele dintâiu dela mai multe institute de bani și dela fericita Ioana Bădillă, care cu toate că și-a eternizat memoria și prin alte fundațiuni mari, încredințate Asociațiunii noastre, n'a întrelăsat a asigura Casei Naționale prin testament taxa de fundator de Cor. 2000.—.

Cu adânc regret și cu recunoștință înregistrăm la acest loc trecerea din viață atât a numitei binefăcătoare a tinerimei române, cât și a primului fundator al Casei Naționale, Constantin cav. de Steriu, decedat tot în anul trecut.

Împreună cu donațiunile întrate dela ultima adunare generală în-coace, fondul și inventarul Casei Naționale arată următoarea stare:

I. Contribuirile fondatorilor.

1. Particulari:

1. Dna Ioana Bădillă	C.	2000.—
2. D. Constantin cav. de Steriu	"	2200.—
3. Em. Ungurianu, adv., Timișoara	"	2000.—
4. Nic. Garoiu, adv., Zernescei	"	2000.—
5. Alex. Lebu, propriet., Sibiiu	"	2000.—

2. Institute de credit:

6. Albina, Sibiiu	C.	2000.—
7. Orăviceana, Oravița	"	2000.—
8. Crișana, Brad	"	2000.—
9. Auraria, Abrud	"	2000.—
10. Doina, Câmpeni	"	2000.—
11. Cassa de păstrare, Săliște	"	2000.—
12. Hațegana, Hațeg	"	2000.—
13. Furnica, Făgăraș	"	2000.—
14. Făgețana, Făget	"	2000.—
15. Sentinela, Satul-nou	"	2000.—

II. Donațiuni în bani

Dela institutele de credit:

Lipovana, Lipova	C.	200.—
Fortuna, Rodna v., ...	"	100.—
Corvineana, Hunedoara	"	80.—

Olteana, Viștea inferioară	C.	100.—
Speranța, Borgo-Prund	"	20.—
Sebeșana, S.-Sebeș	"	50.—
Timișana, Timișoara	"	40.—
Cordiana, Fofeldea	"	20.—
Luceafărul, Vêrșeț	"	300.—
Victoria, Arad	"	200.—
Fondul cult. al „Albinei“	"	900.—
Grănițerul, Dobra	"	20.—
Economia, Lugosș	"	10.—

și particularii:

Trifon Miclea, Uzdin	C.	100.—
Dr. St. Morariu, Cluj	"	40.—
alte contribuiri	"	2.—

III. Din rescumpărarea felicitărilor de Anul nou.

În Ianuarie 1899	C.	267·60
" " 1900	"	704·10
în total în bani	C.	<u>33,353·70</u>

Donațiuni în obiecte.

Pentru museul istoric.

Fluerul lui Avram Iancu, dela D. I. St. Șuluțu, Sibiiu;
 Sigilul lui Avram Iancu, dela dna Iulia Bisa din Mihăleni;
 D-șoara Eufemia Katona, un autograf al lui Simeon Bărnăuțiu;
 O statueta de Hermaphroditos dela Dd. Dr. At. M. Marienescu și
 Al. Liuba, monete și bancnote vechi dela Dd. D. R. Cordescu, Fofeldea,
 Part. Cosma, Sibiiu, Rub. Patița, A.-Iulia, Il. Moga, Sibiiu, I. Constantin,
 Ilva-mare, R. Petric, Sibiiu, G. Baderca, Mehadica și T. Morcan, Budapesta.

Pentru Museul etnografic:

Dl Dr. Gavr. Cosma, Beiuș, un costum din Bihor și dl Dr. Ilarion
 Pușcariu o pungă din secolul trecut.

Încheiând cu aceste raportul nostru, rugăm Onor. Adunare gene-
 rală, să binevoiască:

1. a lua act de acest raport și a aproba dispozițiunile luate de co-
 mitetul central cu privire la înființarea Casei Naționale;

2. a da expresiune recunoștinței sale față cu fundatorii și sprijini-
 torii acestei instituțiuni; și

3. a adresa membrilor Asociațiunii un călduros apel, ca să dea lo-
 teriei aranjate pentru scopurile Casei Naționale tot concursul posibil.

Din ședința Comitetului central ținută în Sibiiu la 9 August 1900.

Nr. 109—1900.

Aclus E.

RAPORTUL CASSEI.

Onorat Comitet!

Ne luăm voia a presenta în aclus sub $\%$ raționiniile fondurilor, fundațiilor și depozitelor Asociațiunii pentru anul 1899, și rugăm pe On. Comitet, să binevoiască ale supune unei revisiuni prealabile, iar după aceea ale înainta la adunarea generală, care aflându-le în regulă să le aproabe definitiv, și să dea Onoratului Comitet și prin acela noauă absolutul pentru gestiunea noastră la cassa Asociațiunii în anul 1899.

I. Fondul general.

A. Percepțiuni.

Titl. 1. Sub acest titlu se cuprinde saldul cassei din 31 Decembre, 1898, care contat acolo ca ultima pozițiune la erogate, a trecut în anul 1899 ca prima pozițiune la percepte.

Titl. 2. Între taxele membrilor sunt contate prenumerațiuni cu neînsemnata sumă de fl. 5·50.

La aceste taxe sunt a se adauge și hârțiile de valoare de sub titl. 9, cari deasemenea au intrat pentru achitarea taxelor din partea membrilor pe viață sau fundatori.

Cu ceste din urmă la olaltă taxele intrate se urcă la suma de fl. 9029·37, detragând prenumerațiunile.

De altă parte s'au restituit în contul 20% statutarie despărțemintelor: Satmar, Beiuș, Brașov, Reghin, Oravița și Turda, fl. 241·40 conțați la speșele extraordinare.

Desbătând acestea din suma totală a taxelor intrate, arătată mai sus, rămâne sub titlul taxelor de membri o sumă efectivă de fl. 8787·97.

Titl. 3. Intratele acestui titlu au rămas sub suma preliminară, din cauză, că un cortel în casa Asociațiunii devenind vacant, și trebuind efectuate în acela reparaturi și adaptări mai mari, a stat doue luni neînchiriat, și din cauză, că chiria și arênda după realitățile lăsământului Iancu n'au intrat în anul 1899.

Titl. 4. Interesele după efecte fluctuează la dividendele acțiilor; de astădată s'a realizat sub acest titlu un plus de fl. 413·36 față de preliminar.

N'au adus interese nici în acest an, acțiile: Gesellschaftshaus, Szatmár-nagybányai și Nagyvárad-belényes-vaskohi vasuttársaság.

Titl. 5. Interesele după depuneri corespund sumelor depuse spre fructificare.

Titl. 6. Taxele de administrare sunt calculate după averea fondurilor speciale cu 1%.

Titl. 8. Între venitele extraordinare suma cea mai însemnată e donațiunea de 1000 fl. care o primesce Asociațiunea dela institutul „Albina“

de mai mulți ani încoaci; apoi venitul festivităților la adunarea generală din Deva cu 300 fl.

Alte venite sunt numai formale, și ca atari ies din cassă la spesele extraordinare, așa s. e. depositul Deva cu 227 fl. 46 cr., pentru cărți religioase fl. 94·60; altele iarăși provin din vînderea unor obiecte, cari până aci aparțineau Asociațiunii: uși, ferestre, pămînturi, ș. a. prin cari suma venitelor extraordinare suferă oare-cari reducțiuni.

De altă parte în anul 1899 n'a intrat stipendiul de 120 fl. care doamna Zinca Roman din Făgăraș l'a destinat pentru doi tineri studenți.

Titl. 9. La contarea acestui titlu ne-am acomodat concludului onoratalui Comitet, în înțelesul căruia hârtiile de valoare sunt a se conta și în jurnalul banilor în numerar ca pozițiune transitorie la percepte și la erogate.

În modul acesta venitele totale dau la rațiociniu suma de fl. 25,482·98, cu un plus de fl. 14,282·98 față de preliminar.

După detragerea saldului din anul 1898 cu fl. 8790·61, rămân percepte efective fl. 16,692·37, față de preliminar un plus de fl. 5,492·37.

B. Erogațiuni.

Titl. 1—4 și 6 sunt conform preliminarului, ca remunerațiuni sistematizate.

Titl. 5. În anul 1899 făcîndu-se o nouă regulare a posturilor, remunerațiunea cancelistului s'a urcat prin concludul comitetului la 360 fl. de aci provine supererogatul de 160 fl.

Titl. 7. În mesură cum se urcă numărul membrilor, cresc și spesele de cancelarie; paușalul de cancelarie face 225 fl.; tipăriuri fl. 156·97, între acestea: cronica anonimului notar; s'a procurat un dulap cu 45 fl. Așa apoi s'a trecut peste preliminar cu fl. 183·79.

Titl. 8. La bibliotecă s'au economisat fl. 2·85.

Titl. 9. Tipariul foaiei Transilvania, urcîndu-se numărul membrilor a cauzat un supererogat de fl. 193·87.

Titl. 10. Supererogatul de sub acest titlu s'a cauzat prin un cont din anul 1898, ajuns la achitare în anul 1899, cu fl. 25·70 s'a făcut o fântână în pivniță pentru scurgerea apei cu 8 fl.; s'au făcut două cuptoare nouă, și alte reparaturi și adaptări în cortelele din casa Asociațiunii, laolaltă fl. 426·13. Fără aceste lucrări extraordinare spesele curente ar fi rămas sub preliminar.

Titl. 11. Contribuțiunea crește din an în an, de astădată s'au mai solvit 58 fl. în contul unui ecuivalent nou. De aci supererogatul.

Titl. 14 și 16. Sunt conformi preliminarului.

Titl. 17 și 18. Școala civilă de fete a reclamat o subvențiune cu 100 fl. mai mare decât cea preliminară, și pe lângă aceea anticipațiuni de fl. 2,480·87.

Titl. 19. S'au cumpărat efecte de 7000 fl. cari formează capitalizarea provădută la buget, resp. trec peste aceea. Această sumă nu invoalve spese efective, ci investire de bani.

Titl. 20. Spesele extraordinare se presintă într'o sumă considerabilă, trecută peste budget; aceste spese sunt în parte formale, în parte transitorii, încât adecă au fost intrate la venitele extraordinare, anume: o pozițiune de fl. 1,068·29, contată din greșală de două ori la percepte apoi stornată aici, un efect de 100 fl. care trece la jurnalul efectelor; 20%, din taxele membrilor restituite unor despărțăminte, pe cum am arătat la titl. 2 al perceptelor, în suma de fl. 241·40; pentru cărți religioase fl. 195·51; alte pozițiuni transitorii de fl. 4·05 și fl. 227·46; la olaltă fl. 1836·71.

Trecând lăsământul Olteanu acum definitiv în proprietatea Asociațiunii, s'a început est an subvenționarea școalelor din Cojocna conform testamentului, solvindu-se acelora competența pe anii trecuți în suma de fl. 1,494·26.

Din aceste sume se compune supererogatul de fl. 3,215·48 fără de care și spesele extraordinare rămăneau sub suma preliminară.

Pos. 21. Hârțiile de valoare contate la venite, trec la inventar, sau adecă la jurnalul efectelor, precum am arătat la pos. 9 la percepte.

Pos. 22. Saldul cassei la 31 Decembre 1899 trece la erogate, pentru a se conta ca prima pozițiune la percepte în anul 1900.

Spesele totale fac laolaltă fl. 22,503·24.

Din acestea se speră restituirea anticipațiunilor date școalei de fete cu . . . . . fl. 2,480·87

Efectele cumpărate și hârțiile de valoare transpuse la inventar nu sunt spese efective . . . . . fl. 7,800—

Posiția stornată . . . . . „ 1,068·29
fl. 11,349·16

remân deci spese efective în suma de . . . . . „ 11,154·08

Fondurile speciale.

II. Casa națională.

Titl. 5. Institutul „Albina“ a întregit și de astădată chiria casei astfel ca capitalul investit în realitate se fructifice 5%.

Titl. 6. S'au încassat fl. 50·50, cari aveau să între la comisiunea însărcinată cu efectuarea loteriei, căreia s'a și extradat această sumă sub titl. 5. al erogatelor.

Titl. 7. Un împrumut provisor s'a restituit sub titl. 6 la erogate.

Titl. 8. Din lăsământul Ioana Bădilă au intrat 1000 fl.

La erogate s'au achitat interesele după împrumutul contras pentru cumpărarea realității din Sibiiu, strada morii Nr. 6.

Titl. 2. Din datoria la institutul „Albina“ s'au depurat 3500 fl. și a rămas la capătul anului 1899 datorie restantă 10,500 fl.

Titl. 3. Comisiunii însărcinate cu efectuarea loteriei pentru casa națională i-s'a dat spre acoperirea speselor curente 500 fl.

III. Fondul G. Barițiu.

Titl. 6. Pentru ca să se cumpere cărți religioase și să se distribuie la școalele populare, s'a transpus din fondul general, unde intraseră ca pozițiuni transitorie, fl. 104·60, din cari s'a erogat sub titl. 3 suma de fl. 49·99.

IV. Fundațiunea Bădilă.

Pentru întemeierea acestei fundațiuni au intrat 10,000 fl. în efecte cari se află arătate la inventar.

Bani în numerariu nu are fundațiunea.

VII. Fundațiunea G. B. V.

La această fundațiune interesele capitalului, cari compet fundatorului, până ce se află în viață, nu s'au ridicat, ci s'au alăturat la capital ca în anii precedenți.

VIII. Fundațiunea Galliană.

Aici s'a ridicat stipendiul de 60 fl. în doauae rate, și adecă odată pe $\frac{5}{4}$ an, și altă dată pe un pătrar de an.

XI. XIII. XVI. XVIII. Depozitele Mureșanu și Iancu; fundațiunile Pop-Maior și Filip.

Aceste fundațiuni și depozite nu au spese, afară de taxele de administrare la XI, XIII; la cele trei dintâi venitele se adaug la capital, — la cea din urmă le ridică rudenile.

XII. Depositul Olteanu.

Inactivându-se dispozițiunile testamentului pentru lăsământul Olteanu, competența destinată pentru o rudenie a testatorului s'a extradat.

XIV. Depositul Deva.

Ca deposit nou pentru despărțământul Deva a intrat suma de fl. 227·46, transpusă ca fond de sine din fondul general, unde a fost primită în percept.

Cu acestea am terminat informațiunile despre fondurile, fundațiunile și depozitele administrate de Asociațiune.

Inventarul revêdut și aflat în regulă de comisiunea, care a scontrat cassa la 1-a Ianuarie a. c., se aclude sub //.

Sibiiu, 1 Februarie 1900.

Oficiul de cassă al Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului român.

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.

Ioan Crețu m. p.,
controlor.

Inventarul Asociațiunii, încheiat la 31 Decembre 1899.

	fl.	cr.	fl.	cr.
I. Fondul general.				
A) <i>Realități:</i>				
a) Casa din Sibiiu, str. Morii, 8	41917	45		
b) Edificiul școalei de fete	63826	45		
c) Realitatea din Vidra	300	—	106043	90
B) <i>Depuneri</i>			2979	74
C) <i>Efecte:</i>				
4 Abrudbányai takarékpénztár	200	—		
3 „Albina“ acțiuni	300	—		
18 „ „ scrisuri fonciare	13000	—		
6 „Arieșiana“ acțiuni	300	—		
2 „Concordia“ (Uzdin) acțiuni	100	—		
2 „Corvineana“ „	100	—		
1 „Gesellschaftshaus“ „	100	—		
4 „Luceafărul“ „	200	—		
2 „Mureșana“ „	100	—		
5 „Munteana“ „	100	—		
1 „Sebeșana“ „	50	—		
1 „Silvania“ „	50	—		
3 „Someșana“ „	300	—		
1 Nagyvárad-Belényes-Vaskoh vasutt.	100	—		
1 Szatmár-nagybányai vasutt.	100	—		
3 Obligațiuni de stat 1860	800	—		
1 „ „ „ 1868	100	—		
1 „ „ „ desărcin. pământului	100	—		
6 „Sătmăreana“ acțiuni	600	—		
2 „Steaua“ „	100	—		
4 Vajda-Hunyadi takarékpénzt.	200	—		
76 „Transilvania“ obligațiuni	7600	—	24600	—
6 Renta amortibilă . . . . . Lei	30000	—		
15 Credit fonc. rom. Bucuresci . . Lei	75000	—	L. 105000	—
D) <i>Mobili</i>			1000	—
În total fl.			134623	64
Lei			105000	—
II. Fondul Barițiu.				
1 „Iulia“ acțiune	50	—		
5 „Albina“ scrisuri fonciare	2500	—		
Saldul cassei în depunere	11	98	2561	98

	fl.	cr.	fl.	cr.
III. Casa națională.				
A) Active:				
<i>Realități</i> : Casa Nr. 6, str. Morii, Sibiu	22000	—		
<i>Efecte</i> : 1 „Concordia“ (Uzdin) acțiuni	50	—		
4 „Sentinela“ acțiuni	200	—		
Saldul cassei în depunere	258	91	22508	91
B) Pasive:				
Datorii la instit. „Albina“			10500	—
Active pure			11758	91
IV. Fundațiunea Bădilă.				
10 Scrisuri fonciare „Albina“			10000	—
V. Fundațiunea Basiota.				
1 Scris fonciar „Albina“	500	—		
Saldul cassei în depunere	201	74	701	74
VI. Fundațiunea Dobâca.				
2 Scrisuri fonciare „Albina“	1000	—		
Saldul cassei în depunere	369	35	1369	35
VII. Fundațiunea G. B. V.				
7 Acțiuni „Albina“	700	—		
5 Scrisuri fonciare „Albina“	4500	—		
Saldul cassei în depunere	388	24	5588	24
VIII. Fundațiunea Galliană.				
2 Scrisuri fonciare „Albina“	1500	—		
Saldul cassei în depunere	205	26	1705	26
IX. Fundațiunea Marinoviciu.				
1 Obligație de stat 1868	1000	—		
2 Scrisuri fonciare „Albina“	1500	—		
Saldul cassei în depunere	688	97	3188	97
X. Fundațiunea Dr. Moga.				
8 Obligațiuni „Transilvania“	800	—		
Saldul cassei în depunere	507	38	1307	38

	fl.	cr.	fl.	cr.
XI. Fundațiunea Pop-Maior.				
3 Scrisuri fonciare „Albina“	2000	—		
Saldul casei în depunere	152	94	2152	94
XII. Fundațiunea Riureanu.				
1 Scris fonciar „Albina“	1000	—		
Saldul casei în depunere	475	18	1475	18
XIII. Depositul Deva, în depunere . .			231	06
XIV. „ Filep, „			14500	—
XV. „ Iancu, „			4701	40
XVI. Depositul Mureșian.				
5 Scrisuri fonciare „Albina“	3500	—		
Saldul casei în depunere	272	—	3772	—
Toate fondurile laolaltă fl.			199888	05
Lei			105000	—
fl.			+16528	28

Sibiiu, 31 Decembre 1899.

*Oficiul de casă al Asociațiunii pentru literatura română și cultura
poporului român.*

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.

Revăduț și aprobat în ședința comitetului central din
17 Iulie 1900.

Șuluțu m. p.,
președinte ad-hoc.

Dr. Beu m. p.,
secretar II.

Nr. 109—1900.

Răciociniul

Venite

Nr. cur.		Preliminat		Incassat		+ Plus — Minus
		fl.	cr.	fl.	cr.	
I. Fondul general.						
1	Saldul casei din anul 1898 .	5000	—	8790	61	
2	Taxe și prenumerațiuni . .	5000	—	8234	87	+ 3234·87
3	Chirii și arândă	1450	—	1322	38	— 127·62
4	Interese după efecte publice	3200	—	3613	36	+ 413·36
5	Interese după depuneri . . .	200	—	259	71	+ 59·71
6	Taxă de administrare	230	—	238	—	+ 8·—
7	Hârtii de valoare sorțite . .	—	—	—	—	—
8	Venite extra-ordinare și stip. Roman	1120	—	2224	05	+ 1104·05
9	Hârtii de valoare intrate . .	—	—	800	—	+ 800·—
	Suma .			25482	98	
II. Casa națională.						
1	Saldul casei din a. 1898 . .			57	60	
2	Donațiuni în rate			2325	—	
3	Donaț. în răscumpăr. la a. nou			492	80	
4	Chirie			800	04	
5	„Albina“ întregirea chiriei .			450	—	
6	Sorti de loterie			50	50	
7	Împrumut provisor			24	—	
8	Lăsământul Bădilă			1000	—	
9	Interese după depuneri . . .			52	21	
	Suma .			5252	15	

ad Aclus E.

pentru anul 1899.

Spese

Nr. cur.		Preliminat		Erogat		+ Plus - Minus	
		fl.	er.	fl.	er.		
I. Fondul general.							
1	Secretarului I. remunerațiune și cortel	1500	—	1500	—		
2	Secretarului II. remunerațiune	300	—	300	—		
3	Cassarului	280	—	280	—		
4	Bibliotecarului	200	—	200	—		
5	Cancelistului	200	—	360	—	+	160—
6	Servitorului leafă	240	—	240	—		
7	Spese de cancelarie, luminat, încălzit	400	—	583	79	+	183·79
8	Dotățiunea bibliotecii	300	—	297	15	—	2 85
9	Tiparul foaiei „Transilvania“	1500	—	1693	87	+	193·87
10	Conservarea și asigurarea edificiilor	300	—	521	17	+	221·17
11	Contribuțiune, ecuival., fondul de pensii învătătoresc	600	—	786	46	+	186·46
12	Un stip. la meseria de lemnărit	100	—	100	—		
13	Pentru scrieri literare la fondul Barițiu	500	—	500	—		
14	Subvenț. școlii civile de fete	1124	45	1224	45	+	100—
15	Anticipațiuni date	—	—	2480	87		
16	Efecte cumpărate	—	—	7000	—		
17	Spese extraordinarei și stip. Roman	420	—	3635	48	+	3215·48
18	Hârtii de valoare la inventar	—	—	800	—		
19	Saldul cassei la 31 Decembrie	—	—	2979	74		
	Suma			25482	98		
II. Casa națională.							
1	Interese după împrumuturi			780	—		
2	Depurare din datorii			3500	—		
3	Anticipațiune la spesele loteriei			500	—		
4	Contribuțiune			136	—		
5	Restituire pentru sorți de loterie			50	50		
6	Restituirea unui împrumut provisor			24	—		
7	Diverse spese			2	74		
8	Saldul cassei			258	91		
	Suma			5252	15		

Venite

Nr. cur.		Încasat	
		fl.	cr.
III. Fondul Georgiu Barițiu.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	240	08
2	Oferte benevole	10	—
3	Cuotă dela fondul general	500	—
4	Interese după efecte	129	—
5	Interese după depuneri	3	29
6	Pentru cărți religioase	104	60
	Suma	986	97
IV. Fundațiunea Basiota.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	194	56
2	Interese după efecte	25	—
3	Interese după depuneri	9	23
	Suma	228	79
V. Fundațiunea Bădilă.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	—	—
2	Interese după efecte	—	—
3	Interese după depuneri	—	—
	Suma	—	—
VI. Fundațiunea Dobâca.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	342	19
2	Interese după efecte	50	—
3	Interese după depuneri	16	16
	Suma	408	35
VII. Fundațiunea G. B. V.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	106	55
2	Interese după efecte	323	—
3	Interese după depuneri	14	69
	Suma	444	24
VIII. Fundațiunea Galiană.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	225	32
2	Interese după efecte	75	—
3	Interese după depuneri	11	94
	Suma	312	26
IX. Fundațiunea Marinovicu.			
1	Saldul casei la 31 Decembrie 1898	614	12
2	Interese după efecte	117	—
3	Interese după depuneri	29	85
	Suma	760	97

Spese

Nr. eur.		Erogat	
		fl.	cr.
III. Fondul Georgiu Barițiu.			
1	Pentru colaboratorii „Transilvaniei“	400	—
2	Scrisuri fonciare cumpărate	500	—
3	Pentru cărți religioase	49	99
4	Taxă de administrare	25	—
5	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	11	98
	Suma	986	97
IV. Fundațiunea Basiota.			
1	Un stipendiu	20	05
2	Taxă de administrare	7	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	201	74
	Suma	228	79
V. Fundațiunea Bădilă.			
1	Competința fondului general	—	—
2	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	—	—
	Suma	—	—
VI. Fundațiunea Dobâca.			
1	Un stipendiu	25	—
2	Taxă de administrare	14	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	369	35
	Suma	408	35
VII. Fundațiunea G. B. V.			
1	Taxă de administrare	56	—
2	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	388	24
	Suma	444	24
VIII. Fundațiunea Galliană.			
1	Un stipendiu	90	—
2	Taxă de administrare	17	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre	205	26
	Suma	312	26
IX. Fundațiunea Marinoviciu.			
1	Un stipendiu	40	—
2	Taxă de administrare	32	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	688	97
	Suma	760	97

Venite

Nr. cur.		Incassat	
		fl.	cr.
X. Fundațiunea Dr. Moga.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	494	63
2	Interese după efecte	43	20
3	Interese după depuneri	22	55
	Suma	560	38
XI. Depositul Mureșianu.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	123	72
2	Interese după efecte	175	—
3	Interese după depuneri	11	28
	Suma	310	—
XII. Depositul Olteanu.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	1426	54
2	Interese după depuneri	32	10
	Suma	1458	64
XIII. Fundațiunea Pop-Maior.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	67	64
2	Interese după efecte	100	—
3	Interese după depuneri	6	30
	Suma	173	94
XIV. Fundațiunea Rîureanu.			
1	Saldul casei la 31 Decembre 1898	458	31
2	Interese după efecte	50	—
3	Interese după depuneri	21	87
	Suma	530	18
XV. Depositul Deva.			
1	Transpuși din fond. gen.	227	46
2	Interese după efecte	—	—
3	Interese după depuneri	3	60
	Suma	231	06
XVI. Depositul Iancu.			
1	Capital depositat	4701	40
XVII. Fundațiunea Filep.			
1	Din lăsamântul G. Filep	14500	—

Sibiiu, 31 Decembre, 1899.

*Oficiul de casă al Asociațiunii pentru
Leontin Simonescu m. p.,
cassar.*

Revăduț și aprobat în ședința
Șuluțu m. p.
president ad-hoc.

Spese

Nr. cur.		Erogat	
		fl.	cr.
X. Fundațiunea Dr. Moga.			
1	Un stipendiu	40	—
2	Taxă de administrare	13	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	507	38
	Suma	560	38
XI. Depositul Mureșianu.			
1	Taxă de administrare	38	—
2	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	272	—
	Suma	310	—
XII. Depositul Olteanu.			
1	Lui Alex. Fechete în Cojocna, lib.	1458	64
	Suma	1458	64
XIII. Fundațiunea Pop-Maior.			
1	Taxă de administrare	21	—
2	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	152	94
	Suma	173	94
XIV. Fundațiunea Riureanu.			
1	Un stipendiu	40	—
2	Taxă de administrare	15	—
3	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	475	18
	Suma	530	18
XV. Depositul Deva.			
1	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	231	06
	Suma	231	06
XVI. Depositul Iancu.			
1	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	4701	40
XVII. Fundațiunea Filep.			
1	Saldul cassei la 31 Decembre 1899	14500	—

literatura română și cultura poporului român.

Ioan Crețu m. p.,
controlor.

comitetului, ținută în 17 Iulie 1900.

Dr. Beu m. p.,
secretar II.

Nr. 428—1900.

Proiect de budget

Nr. cur.	Venite	Anii de observare				Proiectat pro 1901	
		1898		1899			
		cor.	b.	cor.	b.	cor.	b.
	I. Fondul general.						
1	Taxe dela membri și prenumerațiuni	15276	—	16468	—	15000	—
2	Chirii și arândă	3078	—	2644	—	2600	—
3	Interese după efecte publice:						
	a) acțiuni Abrudbánya takarékp.						
	b) „ „Albina“						
	c) „ „Arieșana						
	d) „ „Economul“						
	e) „ „Gesellschaftshaus“						
	f) „ „Mureșana“						
	g) „ „Sătmăreana“						
	h) „ „Silvania“						
	i) „ „Sebeșana“						
	k) „ „Someșana“						
	l) act. „Vajda hunyad takarékpzt.“						
	m) obligațiuni „Transilvania“						
	n) obligat. szatmár-nagybányai vas- uttársaság						
	o) obligațiuni de stat din an. 1860						
	p) obligațiuni de stat din an. 1868						
	q) obligat. de stat despăg. pământ.						
	r) oblig. rentă amortibilă à 5000 lei						
	s) obligațiuni I soc. cred. f. r. Bu- curești à 5000 lei						
	t) scrisuri fonc. „Albina“ à 1000 fl. cu 5%						
	u) scrisuri fonc. „Albina“ à 500 fl. cu 5%	6932	—	7226	—	3000	—
	Interese după depuneri	406	—	518	—	480	—
	Taxe de administrare	474	—	476	—	730	—
	Stipendiul Roman	240	—				
	Venite extraordinare	5248	—	4448	—	2240	—
	Suma					24058	—
	II. Fondul Georgiu Barișiu.						
1	Interese după efecte					258	—
2	Interese după depuneri					20	—
3	Dotățiune dela fondul general					2000	—
	Suma					2278	—

Aclus F.

pentru anul 1901.

Nr. cur.	Spese	Anii de observare				Proiectat pro 1901	
		1898		1899		cor.	b.
		cor.	b.	cor.	b.		
I. Fondul general.							
1	Secretarului I. remunerațiune . . .	800	—	3000	—	3000	—
2	Secretarului II. remunerațiune . . .	600	—	600	—	600	—
3	Cassarului	400	—	560	—	560	—
4	Bibliotecarului	400	—	400	—	400	—
5	Cancelistului	400	—	720	—	720	—
6	Servitorului leafă	480	—	480	—	600	—
7	Spese de cancelarie, luminat, încălzit	1160	—	1166	—	1200	—
8	Dotățiunea bibliotecii	308	—	594	—	700	—
9	Tiparul foaiei „Transilvania“ . . .	3908	—	3386	—	3500	—
10	Conservarea edificiilor	664	—	1042	—	800	—
11	Contribuțiune erarială și echivalente, fond. de pens. învățătoresc	1480	—	1572	—	1600	—
12	Înființarea și dotarea bibliotecilor populare	—	—	—	—	1000	—
13	Dotățiune fondului G. Barițiu . . .	1000	—	1000	—	2000	—
14	Stipendiul Roman	240	—	240	—	240	—
15	Stipendiu pentru un elev la meseria de lemnărit	200	—	200	—	200	—
16	Subvențiune școlii civile de fete	6644	—	7408	—	2551	57
17	Spese extraordinare	1348	—	7030	—	1500	—
18	Capitalisare	—	—	2400	—	2800	—
19	Escedent	—	—	—	—	86	43
Suma						24058	
II. Fondul Georgiu Barițiu.							
1	Pentru lucrări literare					1600	
2	Taxe de administrare					50	
3	Capitalisare					628	
Suma						2278	

Nr. cur.	Venite	Proiectat pro 1901	
		cor.	b.
III. Fundațiunea Basiota.			
1	1 scris fonciar „Albina“ de 500 fl. cu 5% . . .	50	—
2	Interese după depuneri	18	—
	Suma	68	—
IV. Fundațiunea Dobâca.			
1	2 scrisuri fonciare „Albina“ à 500 fl. cu 5% . . .	100	—
2	Interese după depuneri	30	—
	Suma	130	—
V. Fundațiunea G. B. V.			
1	7 acțiuni „Albina“	196	—
2	1 scris fonciar „Albina“ de 500 fl. cu 5% . . .	50	—
3	4 scrisuri fonciare „Albina“ de 1000 fl. cu 5% . . .	400	—
4	Interese după depuneri	20	—
	Suma	666	—
VI. Fundațiunea Galliană.			
1	1 scris fonciar „Albina“ de 500 fl. cu 5% . . .	50	—
2	1 scris fonciar „Albina“ de 1000 fl. cu 5% . . .	100	—
3	Interese după depuneri	20	—
	Suma	170	—
VII. Fundațiunea Marinovicu.			
1	1 obligațiune de stat din anul 1868 de 1000 fl. . .	84	—
2	1 scris fonciar „Albina“ de 500 fl. cu 5% . . .	50	—
3	1 scris fonciar „Albina“ de 1000 fl. cu 5% . . .	100	—
4	Interese după depuneri	56	—
	Suma	290	—
VIII. Fundațiunea Dr. Moga.			
1	8 obligațiuni „Transilvania“	86	40
2	Interese după depuneri	40	—
	Suma	126	40
IX. Depositul Mureșianu.			
1	3 scrisuri fonciare „Albina“ de 500 fl. cu 5% . . .	150	—
2	2 scrisuri fonciare „Albina“ à 1000 fl. cu 5% . . .	200	—
3	Interese după depuneri	9	—
	Suma	359	—
X. Depositul Deva.			
1	Interese după depuneri	22	—
	Suma	22	—

Nr. cur.	Spese	Proiectat pro 1901	
		cor.	b.
III. Fundațiunea Basiota.			
1	Un stipendiu	40	—
2	Taxă de administrare	14	—
3	Capitalisare	14	—
	Suma	68	—
IV. Fundațiunea Dobâca.			
1	Un stipendiu	100	—
2	Taxă de administrare	28	—
3	Capitalisare	2	—
	Suma	130	—
V. Fundațiunea G. B. V.			
1	Taxă de administrare	110	—
2	Capitalisare	556	—
	Suma	666	—
VI. Fundațiunea Galliană.			
1	Un stipendiu	120	—
2	Taxă de administrare	36	—
3	Capitalisare	14	—
	Suma	170	—
VII. Fundațiunea Marinovicu.			
1	Un stipendiu	120	—
2	Taxă de administrare	64	—
3	Capitalisare	106	—
	Suma	290	—
VIII. Fundațiunea Dr. Moga.			
1	Un stipendiu	80	—
2	Taxă de administrare	26	—
3	Capitalisare	20	40
	Suma	126	40
IX. Depositul Mureșianu.			
1	Taxă de administrare	76	—
2	Capitalisare	283	—
	Suma	359	—
X. Depositul Deva.			
1	Taxa de administrare	4	—
2	Capitalisare	18	—
	Suma	22	—

Nr. cur.	Venite	Proiectat pro 1901	
		cor.	b.
XI. Fundațiunea Pop-Maior.			
1	2 scrisuri fonciare „Albina“ de 500 fl. cu 5% _o	100	—
2	1 scris fonciar „Albina“ de 1000 fl. cu 5% _o	100	—
3	Interese după depuneri	20	—
	Suma	220	—
XII. Fundațiunea Riureanu.			
1	1 scris fonciar „Albina“ de 1000 fl. cu 5% _o	100	—
2	Interese după depuneri	44	—
	Suma	144	—
XIII. Fundațiunea Bădilă.			
1	10 scrisuri fonciare «Albina» de 1000 fl. cu 5% _o	1000	—
2	4 acții „Albina“	112	—
3	Interese după depuneri	50	—
	Suma	1162	—
XIV. Averea lui Avram Iancu.			
1	Interese după depuneri	200	—
	Suma	200	—
XV. Fundațiunea Filep.			
		—	—
XVI. Casa națională.			
1	Donațiuni în rate	4000	—
2	Chirie	1600	—
3	Interese după efecte	20	—
4	Interese după depuneri	100	—
	Suma	5720	—
XVII. Depositul desp. Timișoara.			
1	1 scris fonciar „Albina“ de 500 fl.	50	—
	Suma	50	—
XII. Lăsământul Olteanu.			
1	Interese după efecte	4000	—
2	Interese după depuneri	60	—
	Suma	4060	—

Sibiu, 7 Iulie 1900.

Revădit și aprobat în ședința

Șuluțu m. p.
president ad-hoc.

Nr. cur.	Spese	Proiectat pro 1901	
		cor.	b.
	XI. Fundațiunea Pop-Maior.		
1	Taxă de administrare	42	—
2	Capitalisare	178	—
	Suma	220	—
	XII. Fundațiunea Riureanu.		
1	Un stipendiu	80	—
2	Taxa de administrare	30	—
3	Capitalisare	34	—
	Suma	144	—
	XIII. Fundațiunea Bădilă.		
1	Taxa de administrare	208	—
	Suma	208	—
	XIV. Averele lui Avram Iancu.		
1	Taxa de administrare	40	—
2	Capitalisare (Din interesele sumei încasate prin vinderea realităților lui Avram Iancu și a bi- ogramei lui Avram Iancu de Ios. St. Șuluțu	160	—
	Suma	200	—
	XV. Fundațiunea Filep.	—	—
	XVI. Casa națională.		
1	Interese după împrumuturi	960	—
2	Contribuțiune	272	—
3	Depurare din datorii	4400	—
4	Capitalisare	88	—
	Suma	5720	—
	XVII. Depositul desp. Timișoara.		
1	Taxa de administrare	10	—
2	Capitalisare	40	—
	Suma	50	—
	XVIII. Lăsămîntul Olteanu.		
1	Subvențiune școlii civ. de fete	1600	—
2	Școlilor din Cojocna	400	—
3	Capitalisare	2060	—
	Suma	4060	—

Leontin Simonescu m. p.,
cassar.

comitetului, ținută în 17 Iulie 1900.

Dr. Beu m. p.
secretar II.

Nr. 473—1900.

Aclus G.

CONSEMNAREA

membrilor răposați în decursul anului de gestiune 1899—1900.

I. Membri fondatori:

1. Diamandi Manole, comerciant, Brașov.
2. Ioan Bădilă, jude reg., Sibiu.
3. Anania Pop, protopop, Morlaca (mort de mult).
4. Dr. Ioan Nichita, avocat, Zelau.
5. George Vișa, proprietar de mine, Zlatna.
6. Constantin Mariaș, proprietar, Visuia.
7. Teodor Pap, avocat, Baia de Criș.
8. Toma Roman, econom, Sebeșul inferior.
9. Petru cavaler de Ioanette, fost pretor, Câmpeni.

II. Membri pe viață.

1. Nicolau Rusan, proprietar, Sâncel.
2. Petru Popoviciu, preot, Săcămaș.
3. Basiliu Stanciu de Viștea, căpitan, Viștea de jos.
4. Dionisiu Vajda, proprietar, Olpret.
5. Alexandru Comanescu, jude de tablă, Cluj.

III. Membri ordinari:

1. Stefan Utaia, învățător, Sângeorgiul român.
2. Mihaiu Domide, învățător pens., Sângeorgiul rom.
3. Ioan Petrașcu, căpit. pens., Sibiu.
4. Ioan Istin, paroch, Mehala.
5. Dr. Alexiu Larionessi, avocat, Năsăud.
6. Ioan Petran, fiscal comitatens, Cluj.
7. Ioan Serbac, protopop, Gerța mică.
8. Iosif Ciura, preot, Bucium-șasa.
9. Dr. Nerva Moldovan, medic, Săvădisla.
10. George Nica-Popa, comerciant, Satulung.
11. Emanuil Pop, paroch, Tarna-mare.

Aclus H.

Producțiunea noastră literară.

(Raportul secretarului I. despre producțiunea literară română din țeară în timpul dela 1 Iulie 1899 — 30 Iunie 1900).

Dela adunarea generală din 1895, care a ordonat prezentarea unui raport anual despre producțiunea literară română din țeară, — cel de față este al cincilea, și în forma de pân' acum probabil cel din urmă.

Adunarea generală, convocată pe 9 și 10 Septembrie a. c. la Băile Herculane, este chiămată a completa organizațiunea Asociațiunii noastre cu acele instituțiuni, cari vor avé să realizeze intențiunea urmată la înființarea Asociațiunii, și exprimată și în titlul ei: de a-i da pe lângă caracterul de *corporatiune culturală*, ce de fapt l'a avut pân' acum, totodată și însușirile și organizațiunea unei *instituțiuni literare*.

Înființate odată secțiunile științifice-literare, — și sperăm că cel puțin în parte se vor puté înființa încă în anul curent, — vor lua ele sarcina de a studia și controla mișcarea noastră literară și de a stabili căile și mijloacele activității literare a Asociațiunii noastre.

Proiectul de regulament al secțiunilor științifice-literare, ce se va presenta din partea comitetului central, a căutat să pună capăt acelei anomalii de pân' acum, că cuvântul decident în chestiunile de caracter strict științific-literar, ce au atins activitatea Asociațiunii noastre, a fost încredințat *nu unui factor de specialitate* în asemenea materii, ci unor organe, cari după natura lor și după modul lor de constituire, nu au putut fi de cât numai organe *administrative*.

În sensul proiectului de regulament, stabilirea agendelor literare ale Asociațiunii în viitor se va face cu deplină independență de plenul secțiunilor literare, și organele statutare ale Asociațiunii își vor reserva numai dreptul de a delibera partea materială a acestor chestiuni, anume: procurarea mijloacelor financiare ce se vor recere pentru activitatea literară a Asociațiunii.

În vederea acestora comitetul central de astădată nici nu va mai înainta propuneri concrete referitor la activitatea literară viitoare a Asociațiunii, și după-ce scopul principal al raportului literar a fost: a servi de basă pentru designarea căilor și mijloacelor prin cari Asociațiunea ar pute contribui la înaintarea literaturii noastre și la suplinirea lacunelor ce ea arată, — raportul de față ar fi poate de prisos, și adunarea generală s'ar pute dispensa de sarcina, de a se ocupa și cu chestiunile desfășurate în el.

Cu toate acestea nu am întrelăsat a presenta și în acest an raportul obicinuit, ca în firul lucrării începute înainte cu cinci ani în scopul de a presenta o icoană fidelă a mersului mișcării noastre literare și a dezvoltării sale treptate, să nu între nici o lacună, și ca secțiunile științifice-literare să găsească un teren pregătit și o basă solidă și largă pentru începerea activității lor.

În deosebi am căutat să dăm și de astădată un reperoriu bibliografic cât se poate de complet al producțiunii noastre literare din anul trecut, precum și date statistice despre ceea-ce se produce și consumă la noi în materie de literatură.

Acest material, adnexasat la raportul de față, ce e drept, este lipsit de farmecul fraselor retorice, și va redeștepta încă și aversiunea noastră avitică contra cifrelor. Cu toate aceste nu încapă îndoială, că în lipsa acestui isvor auxiliar, cunoscința, evaluarea și aprețiarea mișcării și producțiunii literare este cu totul imposibilă, și factorii chiămați a înainta dezvoltarea acestei producțiuni și suplinirea lacunelor ei, cu atât mai puțin vor pute găsi căile și mijloacele potrivite pentru realizarea problemei ce li-se impune.

Și cu toate acestea este fapt, că până la introducerea acestor rapoarte, nimeni nu și-a dat seamă de ceea-ce produce la noi mișcarea literară. Cercurile literare de dincolo s'au creșut în drept a „ignora“ producțiunea noastră literară și a o declara simplu de neexistentă, iar aici la noi s'au făcut, din timp în timp, recenzii asupra câtor-va scrieri apărute, dar un tablou general al producțiunii noastre literare, ori fie numai al ramurilor singuraticice ale acesteia, nu ni-s'a dat ni-

căiri, și astfel cifrele primului nostru raport literar pentru cei mai mulți dintre noi au fost o adevărată surprindere.

Dar producțiunea unui singur an, prezentată de sine, nici de cum nu poate fi suficientă pentru a ne orienta asupra intensității sau lacunelor lucrării noastre literare. Intervalul de un an este cu mult prea scurt, și producțiunea în decursul lui cu mult prea supusă întâmplărilor incidentale, decât să ne poată servi ca basă solidă pentru a ne pute forma o părere întemeiată asupra chestiunii ce ne interesează. Astăzi însă, când avem înaintea noastră datele referitoare la *cinci ani consecutivi*, și când le putem supune unui studiu comparativ, dispunem de o basă destul de largă și solidă pentru aprețierea justă a producțiunii noastre literare.

Și din această cauză credem, că repertoriile bibliografice și tablourile statistice ce le prezentăm, vor pute servi secțiunilor științifice-literare ca material prețios și ca bun călăuz pentru începutul activității lor.

*

In genere producțiunea literară a anului asupra cărui raportăm (1 Iulie 1899—30 Iunie 1900 și încât privesce presa periodică: 1 Ian. — 31 Dec. 1899), poate fi numită normală. În comparațiune cu anii premergători ea nu arată schimbări mai esențiale, ci ni-se presintă ca o înaintare treptată și neîntreruptă pe aceleași căi și în aceeași direcțiune ca în trecutul mai apropiat.

Nici de astă-dată nu putem înregistra un număr mai mare de opere de valoare literară superioară, nici ivirea de talente noue și extraordinare, cari ar semnala un avânt mai însemnat de regenerare. Cu toate acestea *progresul constatat de un șir de ani încoace, se menține*, și cu excepțiunea ramurilor de cari vom vorbi mai jos și cari de un timp mai îndelungat arată o stagnare regretabilă, mișcarea noastră literară înaintează încet, dar sigur, pe căile apucate.

Astfel vedem că producțiunea anului trecut arată o nouă și însemnată creștere, care *cantitativ*, anume atât cu privire la numărul cât și la extensiunea scrierilor apărute, întrece cifra medie a trei ani premergători cu aproape 25%, și chiar și

în privința tiragiului presintă un plus destul de însemnat, — iar *calitativ*, deși — după cum am mai amintit — nu se distinge prin scrieri de valoare superioară, după judecata criticei competente în diferitele ramuri, nu a rămas mai jos de producțiunea anilor trecuți.

Constatând astfel un progres continuu și în sine îmbucurător, prin aceasta nici pe de parte nu intenționăm a susține, că mișcarea noastră literară ar fi în stare multămitoare. Nu. Aceasta nu se poate afirma nici chiar cu privire la acele ramuri literare, în cari anii din urmă arată progresul cel mai însemnat.

Totul ce constatările noastre de sus indică, este : că *neajunsurile trecutului încep a se ameliora*.

Căci considerând numărul nostru, și progresele sociale și culturale, ce le am făcut în anii din urmă, și comparând activitatea noastră pe terenul literaturii, cu cea-ce produc națiunile conlocuitoare, — bilanțul nu numai că nu se va prezenta mai favorabil pentru noi, ci din contră va arăta, că munca noastră intelectuală nici decum nu corespunde forțelor de cari dispunem.

Dar ori-cât de puțin satisfăcătoare sunt aceste stări, este totuși un mare câștig, că astăzi putem susține deja cu totă certitudinea, că *mișcarea noastră literară nu mai este în decadență*, și ori-cât de modeste sunt începuturile regenerării, *îmăintarea spre o stare mai multămitoare de fapt există și continuă*. Căci dacă astăzi putem constata, că la noi în țeară în calcul mediu și în cifre rotunde, — tot la două-trei zile apare o nouă carte românească, și că — fără a considera produsele presei noastre — an de an tot al decelea Român cumpără câte o carte tipărită în limba lui, atunci — ori-cât de modeste ar fi cifrele acestea, — în comparațiune cu stările din trecut ele totuși denotă un progres pe cât de neîndoios, pe atât de multămitor.

Un alt moment îmbucurător este, că *spiritul de care e condusă mișcarea noastră literară, este un spirit sănătos*. La noi literatura nici-odată n'a fost degradată la rolul unei meserii ordinare, și nici când n'a speculat naivitatea publicului. Pentru scrieri obscene și imorale, cum le vedem în piața de cărți a altor popoare, și cum le lățește comerțul ambulant chiar și în Ro-

mânia, la noi până astăzi nu s'au găsit nici autori, nici editori, nici public cetitor.

Ce e drept, nici la noi producțiunea literară nu s'a putut emancipa cu totul de considerațiuni materiale. Astfel vedem, că literatura didactică, cea calendaristică și scrierile întocmite pentru masele mari ale poporului, adecă toate acele publicațiuni cari pot conta cu deplină siguranță la cumpărători, — nu numai că au luat un avânt extraordinar, ci câte odată presintă chiar și o supra-producțiune puțin justificată, precum și o productivitate exagerată și prea universală a câtor-va autori. Dar dacă s'au și ivit la noi autori și editori, cari au avut în vedere în primul rînd câștigul material, ei totuși nici când n'au căutat să-l realizeze în contul slăbiciunii publicului lor, ci totdeauna numai prin *muncă cînstită pusă în serviciul trebuințelor reale ale poporului nostru*.

După aceste observări generale trecem acum la singuratele ramuri ale producțiunii noastre literare.

*

Pentru *literatura bisericească* anul trecut a fost un an mănos. În comparație cu anii premergători, producțiunea de cărți teologice, religioase și de administrație bisericească (istoria bisericească o considerăm la literatura istorică), astădată e cu mult mai mare, și atât după numărul, cât și după extensiunea scrierilor, arată un spor de rotund 50%.

Din considerațiunile accentuate deja cu alte ocazii, nu putem intra în aprețiarea critică a scrierilor de acest ram, cari cad cu totul în competența autorităților bisericesci. Cu toate aceste putem constata, că scrierile bisericesci din anul trecut arată și calitativ un progres mulțamitor. O dovadă pentru aceasta ne dă împrejurarea, că o parte a acestor publicațiuni (scrierile Dlui Zach. Boiu) au fost premiate de Academia română, și împreună cu altele (s. ex. cărțile Dlui Szmigelski) foarte favorabil aprețiate de critica competentă.

Totodată trebuie să remarcăm și faptul, că cărțile religioase, a căror lipsă la noi este încă mult simțită, asemenea s'au sporit cu câte-va scrieri bine primite, între cari putem aminti în primul loc „Tragedia Calvarului“, tradusă după Henry Bolo de membrii societății teologice „Inocențiu M. Klein“ din Blaj.

După cum vom vedé la alt loc, partea cea mai mare a publicațiunilor istorice, între cari și scrieri de valoare superioară, cad în domeniul istoriei bisericesci, apoi și foile bisericesci, în parte, au publicat un material bogat și de valoare, și astfel acest ram literar în anul trecut poate înregistra progresul cel mai îmbucurător.

*

Literatura școlară, la care numărăm atât scrierile pedagogice, cât și manualele didactice și programele școlare, și de astă dată formează ramul cel mai productiv al mișcării noastre literare.

Causele acestei productivități sunt cunoscute. Lipsa de manuale didactice bune pentru diferitele institute de învățământ, înmulțirea acestora și sporul extraordinar al elevilor școlari români, asigură acestor scrieri un număr mare și constant de cumpărători, și astfel acest ram al activității noastre literare nu are să lupte cu greutate materiale, și este poate unicul, care ofere autorilor o recompensă cinstită a muncii lor.

Între asemenea împrejurări este numai de dorit, ca să se angajeze puterile cele mai competente la lucrarea ce are de scop prevederea tinerimei și învățătorimei noastre cu manualele trebuincioase, și aceasta se va ajunge fără greutate, dacă organele competente vor observa rigoarea și atențiunea necesară la aprobarea și admiterea cărților școlare.

După cum arată recenziunile apărute în diferitele publicațiuni pedagogice, valoarea producțiunii noastre literare și pe acest teren este în stare de progres. În repertoriile bibliografice ale anilor din urmă ne întâlnim tot mai des cu nume distinse din sinul pedagogilor noștri, și scrierile lor în timp apropiat vor pute degaja institutele noastre de învățământ de acea „marfă de târg“, cu care ele au fost servite de unii autori prea universali.

Un avânt însemnat a luat la noi literatura pedagogică și prin organele de specialitate, înființate în timpul mai nou, și conduse cu pricepere și seriozitate. Aceste organe, nu numai prin cea-ce produc direct, ci mai ales prin controlarea mișcării literare-pedagogice, fac școlai române servicii foarte însemnate.

Deosebită atențiune s'a dat în timpul mai nou — mai ales în urma bunului început făcut de corpul didactic de la scoalele din Braşov, — programelor noastre şcolare, cari trec tot mai mult peste cadrul unor simple rapoarte, şi încep a deveni publicaţiuni de valoare superioară.

*

Literatura frumoasă, care la noi înainte cu câţi-va ani dispăruse cu totul, continuă a ocupa un loc tot mai larg în producţiunea noastră literară. Ce e drept, ea deocamdată se distinge mai mult numai prin *cantitatea* sa, pentru-că — după cum am mai spus, — talente deosebite nu s'au ivit, şi scrieri de valoare extraordinară nu s'au produs nici în anul din urmă. Dar sporul neîntreput şi destul de însemnat, ce ni-l arată repertoriul scrierilor de literatură propriu zisă în cei din urmă 2—3 ani, dovedesce cel puţin atât, că lipsa de interes ce o arătase atât autorii, cât şi publicul cetitor, timp mai îndelungat pentru literatura noastră frumoasă, — o apariţie cu atât mai regretabilă, pentru-că se ivise faţă cu un ram per eminentiam *naţional* al literaturii noastre, — începe a dispăre şi a face loc unei apreţieri mai atente a scrierilor de această natură.

În deosebi trebuie să susţinem aceasta încât privesce scrierile populare, cari, deşi în mare parte nu ating un nivel mai înalt, se produc din an în an în număr tot mai considerabil şi în ediţiuni mai de multe-ori înalte.

Explicaţia acestei productivităţi o găsim numai în faptul că aceste scrieri sunt viu căutate de poporul de rând, în care *gustul de citire se dezvoltă în măsură tot mai îmbucurătoare*. Ba este fapt şi acela ce am mai avut prilej a constata şi cu alte ocaziuni, că poporul nostru de rând, deşi în cea mai mare parte analfabet, jertfesce mai cu drag pentru hrana sa sufletească, decât clasele noastre culte.

În vederea acestei împrejurări importante se împune cercurilor competente datoria, de a îngriji cu toată atenţiunea posibilă, ca bunele dispoziţiuni ale poporului nostru să nu fie speculate, şi ca setea şi dorul lui de a se cultiva şi de a-şi înmulţi cunoscinţele, să fie satisfăcute cu scrieri alese şi corespunzătoare trebuinţelor sale.

În această direcțiune aşanumitele „biblioteci populare“ vor pute face intereselor noastre culturale serviciile cele mai bune, și anume atât prin retipărirea în formate mici și ieftine a scrierilor bune mai vechi (cum a început „Biblioteca Noastră“ a Dlui Hodoș), cât și prin procurarea și publicarea de scrieri noue, întocmite anume pentru usul și trebuințele poporului, (cum se intenționează cu „Biblioteca poporală“ a Asociațiunii).

În repertoriul de literatură propriu ăisă găsim un număr mai mare de *scrieri dramatice*. Progresul făcut în timpul din urmă în acest ram, îl datorim mai ales noului avânt, luat de Societatea pentru crearea unui fond de teatru național român, care a început a-și pune activitatea pe base mai reale și în urmărirea scopului seu final, astăđi încă foarte îndepărtat, a început a da atențiune mai mare și condițiunilor prealabile pentru înființarea unui teatru național român, și atât direct prin nisuințele sale pentru crearea unui repertoriu bun, cât și prin desvoltarea interesului pentru teatru în sinul publicului mare, a dat un avânt simțitor și literaturii noastre dramatice.

Ar fi numai de dorit, ca cei-ce se supun sarcinei de a lucra pe acest teren, fie deocamdată numai prin traduceri și localisări, să urmeze cu mai multă atențiune la alegerea pieselor străine. Căci faptul, că încă și în anul trecut $\frac{1}{3}$ parte a scrierilor apărute, sunt lucrate tot după Kotzebue, nu dovedesce o mână prea fericită în alegerea subiectelor pentru scena română. După atâtea decenii, credem că în literatura noastră dramatică Kotzebue nu mai poate ocupa rolul de „indispensabil“, și că studiul interesant al Dlui Bogdan Duică despre traducătorii lui*), nu ar mai trebui să fie completat prin „continuări“.

Ca împrejurări îmbucurătoare mai amintim, că în repertoriul *prosei frumoase* din anul trecut, dăm și de autori de valoare recunoscută, — și ar fi de dorit ca și pe viitor să-i întâlnim cât mai des pe acest teren, — apoi, că și presa periodică, — care mult timp dedu-se puțină atențiune părții sale literare, — de astădată ocupă un loc mai de frunte în repertoriul nostru. Foiletonul începe a deveni iarăși o rubrică stabilă

*) Publicat în volumul „Lui Titu Maiorescu — Omagiu“, Buc. 1900. (Edit. „Convorbiri Lit.“)

în diarele noastre, și revistele literare întrunesc din nou în jurul lor o mică pleiadă de puteri tinere, cari, trecute odată preste timpul juveniliilor, vor pute conlucra cu folos la rege-nerarea literaturii noastre frumoase.

*

Literatura istorică și în anul trecut a fost ramul mai slab reprezentat al producțiunii noastre literare, ba chiar și cu stă-rile destul de deplorabile din trecut, arată o îngrijitoare scădere. Singur numai scrierile de istorie bisericească, — între cari găsim o operă de valoare extraordinară și de importanță și pentru istoria noastră politică (Episc. I. I. Klein de Dr. A. Bunea), precum și o interesantă monografie a bisericii Sf. Adormiri din Brașov (de par. Baiulescu), — ocupă un loc mul-țămitor în producția anului trecut; dar istoria politică nu a putut lua un avânt nici sub impresiunea aniversării de 50 ani a evenimentelor mari dela 1848/9, care însă a dat prilej presei noastre periodice la o serie mai mare de publicațiuni istorice. Mai ales ziarele politice au publicat un bogat material referitor la istoria anilor 1848/9.

Concursul publicat de Asociațiune pentru scrieri de istorie culturală, a rămas fără rezultat, și cum vom vedé la alt loc, a fost repetit cu condițiuni mai lesnicioase pentru autorii concurenți.

Seceta constantă în literatura istorică, remarcată de noi în toate rapoartele noastre, fără îndoială va avé să preocupe secțiunea istorică proiectată, ca să găsim odată căi și mijloace pentru înaintarea ramului celui mai național al literaturii noastre, care chiar între împrejurările de astăzi representă pentru noi un interes vital.

*

Literatura economică, în vederea împrejurării că este un teren încă nou la noi, ne presintă un aspect mai mulțămitor. Ce e drept, acest ram se mișcă încă în cadre foarte modeste, dar e în continuă desvoltare.

Reuniunea de agricultură din Sibiiu, care a făcut începutul pe acest teren, în urma înființării unei noue reuniuni agricole în Orăștie, a primit un viguros tovarăș, care s'a grăbit a în-avuți literatura noastră economică prin un organ special pentru ocrotirea intereselor agricultorilor nostri.

Tot în anul trecut s'a înființat și „Revista Economică“, care servește în primul rând societățile financiare ce o susțin, dar care a căutat să dea atențiunea cuvenită tuturor ramurilor lucrării economice a poporului nostru.

Vedând deci, că pe acest teren mișcarea literară se bucură de sprijinul călduros al cercurilor celor mai competente, cari îi vor pute asigură condițiunile atât materiale cât și intelectuale ale unui progres sănătos, putem spera, că acest ram al literaturii noastre, deși cel mai tiner, în timp apropiat va pute ajunge la un nivel pe deplin mulțămitor.

Și de astădată el ne presintă un repertoriu variat, care se estinde asupra mai multor ramuri economice și cuprinde o serie respectabilă de scrieri bune și folositoare.

*

Restul producțiunii noastre literare — afară de literatura calendaristică, de care vom vorbi separat, — aparține la diferite ramuri, și cuprinde mai multe scrieri de deosebit folos practic.

Afară de două dicționare (Enciclopedia Română și o nouă și amplificată ediție a dicționarului germ.-român de D. P. Barcianu), găsim în fine și ceva material aparținător sciințelor juridice și politice.

D. T. V. Păcătan a înavuțit și de astă dată seria traducerilor sale de cap de opere din literatura străină, cu o publicațiune aparținătoare acestui ram, și afară de aceea a dat publicului nostru o folositoare scriere poporală asupra noiei legi despre judecătoriale cu jurați. La aceste se mai atașează încă și o mică serie de cărți folositoare pentru trebuințele practice ale vieței, cărți cari, deși nu toate dau formei exterioare o îngrijire mulțămitoare, respund unor necesități reale.

Cu toate aceste remâne încă mult de făcut în privința instruirii poporului nostru asupra drepturilor și datorințelor sale cetățenesci, fără de a căror cunoscințe este expus pas de pas la nenumărate necasuri și daune. Din această cauză credem, că apelul ce de repețite ori l'am adresat cercurilor competente în materie juridică și politică-administrativă, nici de astă dată nu ar fi mai puțin îndreptățit.

*

Literatura calendaristică, care dispune de o clientelă foarte mare și satisface o trebuință așa-zicând indispensabilă, și astfel are condițiunile unei dezvoltări mai avântate, a făcut și în anul trecut progrese însemnate.

Nu basăm această afirmațiune în primul rînd pe faptul, că în anul trecut au apărut mai multe calendare *noue*, pentru-că deși între aceste se găsesec publicațiuni bine îngrijite (s. ex. Calendarul „Bibliotecii Noastre“) și de interes practic pentru cercurile ce le servesc (s. ex. Anuarul Băncilor), totuși nu toate au debutat în condițiuni ce ar justifica înființarea lor și sporirea numărului calendarelor deja existente. Progresul remarcat îl vedem mai ales în îmbunătățirile ce le arată mai multe calendare vechi (în primul rînd al Institutului tipografic și ale librăriei Krafft), cari fără a urca prețul minimal al publicațiunilor lor, au înavuțit cuprinsul acestora cu scrieri bine alese și folositoare pentru masele mari ale poporului.

Cât de mare este și cât de mult crește la noi importanța acestor scrieri, arată deja tiragiul lor, care astăzi atinge cifra de 64,000 exemplare. Câte cunoscințe folositoare, câte învățături bune, câtă lumină și dragoste de neam ar putea duce acest număr extraordinar de cărți până în colibecele cele mai îndepărtate ale Românilor, dacă cei ce le întocmesc, ar îndeplini lucrarea lor cu toată conștientăitatea ce o reclamă importanța chestiunii!

Mult timp calendarele noastre nu se mai bucurau de atențiunea cu care au fost îngrijite în trecut, când scriitori de valoare se supuneau sarcinei de a le întocmi. D'abia rapoartele noastre au relevat din nou importanța acestui ram al literaturii noastre, și că ventilarea în public a acestei chestiuni nu a rămas fără rezultat, se vede mai ales din faptul, că extensiunea producțiunii de calendare (socotind după coale de tipar), de trei ani încoace a crescut cu aproape 50%, — dovada unei emulări laudabile a editorilor de a servi publicul lor cu calendare de cuprins cât mai bogat.

Stergerea timbrului de calendare va înlesni foarte mult perfecțiunea și înavuțirea calendaristicii noastre și astfel ne putem aștepta în această direcțiune la noue și însemnate progrese.

Presa periodică la acest loc ne interesează numai încât privește publicațiunile ei de interes literar.

Nu ne am subtras dela sarcina de a frunzări număr de număr cele 18 volume ale colecțiunei foilor apărute la noi în anul trecut, și am estras totul ce ar puté fi de interes literar și de valoare mai durabilă, pentru a înzestra repertoriul nostru bibliografic și cu această parte a producțiunii noastre literare, dând astfel o basă cât se poate de largă pentru aprețiarea acestei producțiuni, și înlesnind munca acelor autori, cari în lucrarea lor nu se pot lipsi de acest izvor literar, și pe viitor nu vor mai trebui să-și piardă timpul cu frunzărirea foliantelor de ȝiare.

La aprețiarea producțiunii în diferitele ramuri literare am ținut cont în totdeauna și de publicațiunile presei periodice.

Ce privește în deosebi organele acesteia, avem puține momente noué de remarcát. Situațiunea în această privință nu s'a prea schimbat. Un spor mai însemnat ne arată numai revistele, cari — după cum am amintit la alt loc, — s'au sporit cu doué publicațiuni noué: „Revista Economică“ și „Bunul Econom“. O altă schimbare este sistarea numerului de Joi al „Tribunei“ (din cauza urcării cauțiunei în urma estinderii legii de presa din Ungaria asupra Transilvaniei) și desdaunarea abonațiilor prin un suplement literar la numerul de Duminecă. „Revista Oraștiei“ în urma înființării „Bunului Econom“ a fost sistată.

La expunerea statistică a consumțiunei de ȝiare am renunțat de astădată, de o parte pentru că, strict luat, această nu aparține chestiunii ce ne preocupă, iar de altă parte din cauza că nici prin chestionarele noastre, nici prin datele cu cari ne servește statistica oficială asupra foilor românesci expediate prin postă aici în țeară, și importate din străinătate, nu ne am putut procura date sigure și controlate, iar în lipsa acestora ori-ce conclusiuni ar fi lipsite de temei.

Ne restringem deci la următoarele date:

În anul trecut au apărut la noi în total 18 foi, între cari 2 ȝiare politice cotidiene și 1 organ politic ce apare de 5-ori pe septemână; la 2 dintre aceste numerul de Duminecă este întocmit pentru trebuințele poporului și se poate abona și separat. *Foi bisericesci* au existat 4, și anume 3 septemânale, iar una cu trei edițiuni pe septemână. *Foi populare* au fost 4 (dintre

cari una apare de doue-ori, celelalte odată pe săptămână), iar alte foi septemânale 1, acum sistată. Numarul *Revistelor* a fost 6, între cari 2 pedagogice, 2 științifice și literare, 1 economică și 1 umoristică. Aceste foi au apărut în total în 1471 edițiuni (numere), iar prețul lor de prenumerare laolaltă a fost de 222 coroane.

Spre orientare asupra tiragiului și a consumțiunei întregi de diare mai amintim, că (în anul 1898, când situațiunea a fost aproape aceeași) oficiile postale din țeară au expediat: exemplare de foi rom. apărute la noi în țeară: 2,143.756, din Austria (Bucovina) 3,276, din România 3.068, în total 2,150.100 exemplare, cea-ce represintă numai 1·98% ale expedițiunii totale, până când elementul român în poporațiunea țerii chiar și după statistica oficială (dela 1890) represintă 15%.

*

Activitatea Asociațiunii pe teren literar, și în anul trecut s'a mișcat în cadrele foarte modeste ce i-le a impus organizația ei de până acum și insuficiența mijloacelor materiale de cari dispune.

Concursul publicat sub Nr. 9/1899 pentru un premiu de 500 coroane, care avea să se decerne celei mai bune scrieri asupra subiectului: „Istoria instituțiunilor culturale ale Românilor din Ungaria și Transilvania dela 1848—1898“, a expirat la 31 Decembre a. tr. fără de rezultat multămitor. Din această cauză comitetul central cu concludul seu Nr. 43 din 8 Martie a. c. a înoit acest concurs, și pentru a înlesni autorilor români participarea și a asigura prin aceasta rezultate mai satisfăcătoare, a modificat condițiunile concursului, admițând la acesta și lucrări monografice asupra vre unui subiect din istoria instituțiunilor culturale românesce. Terminul acestui nou concurs expiră la 30 Iunie 1901.

Un alt concurs literar publicat din partea Asociațiunii sub Nr. 502 din 4 Maiu a. tr. pentru *scrieri religioase-morale* a expirat la 31 Oct. 1899, însă scrierile întrate, din considerațiuni parte formale, parte meritorii, nu au putut fi premiate. Din această cauză și acest concurs a fost înoit pe base mai largi, ca pe această cale să se procure *scrieri pentru „Biblioteca poporală“* proiectată de Asociațiune. Până la terminul nou (31 Maiu 1900) au și întrat mai multe lucrări, dintre cari unele

au fost premiate și se vor tipări pe rând. Astfel deja cu ocaziunea acestei adunări, „Biblioteca poporală a Asociațiunii“ își face prima aparițiune cu o mică serie de „Povestiri“ din viața țeranilor români de I. Pop Reteganul.

În vederea apropiatei înființări a secțiunilor literare, comitetul central deocamdată nu a publicat concurs nou pentru scrieri nouă pe seama „Bibliotecii populare“. Credem însă, că secțiunile nu vor întârzi să se ocupe de această nouă creațiune și vor căuta să o completeze an de an cu o nouă serie de scrieri corespunzătoare trebuințelor poporului nostru.

Primul număr al „Bibliotecii populare“ se va împărți gratuit — împreună cu alte scrieri editate și cumpărate de Asociațiune, — între poporul ce se va aduna cu ocaziunea acestei adunări generale la Băile Herculane.

Edițiuni speciale de cărți, afară de cea amintită, nu s'au făcut de astădată din partea Asociațiunii; comitetul central însă, vădând lipsa unui bun manual didactic de istorie și de geografie pentru școlile civile, a luat dispozițiunile de lipsă, ca să se poată publica două manuale lucrate de prof. Ioan Popovici după scrierile lui Al. Márki. Cărțile dlui Popovici au și apărut în anul trecut și au fost aprobate din partea autorităților competente și introduse în mai multe școli civile. Arangeamentul făcut în această privință până astăzi nu a impus Asociațiunii nici o sarcină materială și după toată prevederea se va pute finaliza fără nici o jertfă din partea noastră.

La acest loc mai amintim, că Cronica lui Anonymus, editată de Asociațiune în textul original latin paralel cu traducerea românească, a fost provădută de D. Mich. Béșán cu o frumoasă hartă politică a Ungariei pe timpul năvălirii Maghiarilor, și rescumpărată de numitul domn traducător în scop de a o desface în publicul mare.

Organul Asociațiunii, revista „Transilvania“, deși redacțiunea și de astă dată a trecut preste budgetul preliminar pentru spesele de tipar ale acestei publicațiuni, a trebuit să și restrângă partea literară în un cadru de tot modest, de oare-ce partea oficială, în urma înmulțirii agendelor administrative, reclamă un loc tot mai larg. Ea sa mărginit deci la tratarea chestiunilor culturale ce ating mai de aproape Aso-

ciațiunea noastră, la publicarea câtor-va scrieri și documente istorice, și a dat o atențiune deosebită bibliografiei române și străine, încât aceasta privesce pe Români. Din rubrica „Din literatura străină“, care nu a fost controlată pân'acum pe nici o cale, deși de multe ori atinge interesele noastre foarte de aproape, revista Asociațiunii face literaturii, și mai ales istoriografiei române, servicii bune, a căror însemnătate a fost de repetite ori recunoscută din locurile cele mai competente.

„Enciclopedia Română“ a înaintat normal și în anul trecut, în decursul căreia a fost terminat volumul II, care ajunge până la litera K.

Deși această publicațiune nu a putut rămâne scutită de ori-ce scădere, — un lucru eschis la o lucrare atât de vastă și avisată la un aparat pe cât de mare, pe atât de complicat, — ea formează totuși un bun și frumos început pe terenul literaturii noastre enciclopedice. O dovadă eclatantă pentru aceasta ne dă mai ales împrejurarea, că „Enciclopedia Română“ numără între colaboratorii sei o respectabilă serie a celor mai iluștri scriitori și savanți români.

Comitetul central la rândul seu, constatând mersul lucrărilor „Enciclopediei Române“, s'a declarat pe deplin mulțămît cu conducerea ei, și astfel sperăm că publicațiunea se va pute termina în timp apropiat și în condițiuni satisfăcătoare, cu toate că până astăzi nu ni-a impus nici cea mai mică sarcină materială.

*

Incheiând raportul nostru despre producțiunea noastră literară din anul trecut, ne place a accentua, că începem un an nou sub augurii destul de favorabile. Nu numai că mișcarea noastră literară, cu toate neajunsurile ei, după cu am vădut, se află în stadiu de progres, fie cât de modest dar totuși neîndoios, — ci mai ales împrejurarea, că stăm în preseara organizării Asociațiunii noastre ca corporațiune literară, ne dă speranța, că prin angajarea unei pleiade de bărbați distinși pe terenul sciințelor și literaturii, Asociațiunea va pute da mișcării intelectuale și vieții culturale a poporului nostru, un nou și puternic avânt!

Din ședința comitetului central, ținută în Sibiu la 9 August 1900.

REPERTORIU BIBLIOGRAFIC

al producțiunii literare române din țară pe timpul dela 1 Iulie 1899
până la 30 Iunie 1900.

(*Observări.*) Extrasele din presa periodică sunt făcute din numerii apăruiți în decursul anului 1899. La extragere reproducerile din alte opere sau foi, precum și traducerea — afară de cele de valoare liter. superioară — nu au fost considerate.

Cifrele înșirate între ( ), indică numerii foilor în cari s'au publicat articolele respective, iar cele puse între [ ], arată paginile revistelor, unde se încep scrierile remarcate).

I. Literatură bisericească.

A. Scrieri teologice.

- Zacharia Boiu:** **Semințe din Agrul lui Christos**, tom. I. Cuvântări la Duminicile de peste an (cu portret. aut.), form. 8°, pag. 324+12, prețul 3 cor., (Rec. „Teleg. Rom“ nr. 60—1899, și Nr. 32—1900, „Tribuna“ nr. 142—1900, „Foaia Ped.“ ex 1899, pag. 284), Tip. archid. Sibiu.
- Tomul II. Cuvântări la prasnicele și sărbătorile de peste an, etc., form. 8°, pag. 215+12, prețul 3 cor., (Rec. ca la vol. I.) Tip. archid. Sibiu.
- Tomul III. Cuvântări bisericești la înmormântări, parastase, etc., form. 8°, 352+10, prețul 3 cor. (Rec. ca la vol. I.) Tip. archid. Sibiu.
- Gregoriu Pletosu:** **Dogmatica ortodoxă**, form. 8°, pag. 160+8, prețul 2 cor. 40 fil., Tip. archid. Sibiu.
- Dr. V. Szmigelski:** **Ermeneutica biblică** (traducere), form. 8°, pag. III+190, prețul 2 cor. Tip. semin. Blaj.
- **Istoria legii nouă**, tom. II. Iisus ca preot, form. 8°, pag. III+320, prețul 3 cor. 40 fil., (Rec. „Transilvania“ 1900, p. 102), Tip. semin. Blaj.

B. Cărți religioase.

- Apostol**, form. 4°, pag. 370+4, prețul 7 cor., Tip. archid. Sibiu.
- Dr. Petru Barbu:** **Istorie biblice**, ed. III, form. 8°, pag. 64, prețul 40 fil. (Rec. „Tribuna“ nr. 114 și 116—1900. Tip. diec. Caransebeș.
- Membrii soc. teologice „Inocențiu Micu Clain“ Blaj:** **Henry Bolo:** Tragedia Calvarului. Tradusă în românește, form. 8°, pag. 288, prețul 2 cor. (Rec. „Transilvania“ 1899 pag. 303). „Tipografia“ Sibiu.
- I. Boroș:** **Rugăciunea Domnului sau Tatăl nostru**, ed. II, form. 16°, pag. 79, prețul 20 fil. Tipogr. diec. Gherla.
- Canon de rugăciune către Domnul nostru Iisus Christos**, form. 8°, pag. 16, prețul 10 fil. Tip. diec. Gherla.
- Carte de rugăciuni și cereri**, form. 8°, pag. 204, prețul 80 fil. Tip. diec. Gherla.
- Cărtică de rugăciuni**, ed. 8, form. 16°, pag. 48, prețul 20 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.
- Ceaslov sau orologiu**, cuprinzând rugăciuni, form. 8°, pag. 264, prețul 1 cor. 70 fil., fin leg. 2 cor. Tip. W. Krafft, Sibiu.
- Conducătorul tinerimei școlare**, Cărtică de rugăciuni și cântări, ed. I, form. 16°, pag. 86, prețul 40 fil. Tip. diec. Gherla.
- Corneliu Darabant:** **Viața Preacuratei Vergure Maria, Născătoarea de Dumneșeu**, form. 16°, pag. 66, prețul 16 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.
- Icoana sufletului** (carte de rugăciuni), ed. V, form. 16°, pag. 286, prețul 1 cor. Tipogr. „Aurora“ Gherla.
- Mărgăritarul sufletesc**, (carte de rugăciuni), ed. V, form. 8° mic, pag. 336, prețul 1 cor. Tipogr. „Aurora“ Gherla.

Pomenirea prea onor. Brâu al prea S. de Dumnezeu Născătoare, form. 8°, pag. 16, prețul 10 fl. Tip. diec. Gherla.

Taina celor 12 Vineri mari și rugăciune pentru vremuri grele, ed. III, form. 8° mic, pag. 32, prețul 20 fl., edit. I. Tăbăcar. Tip. „Minerva“ Orăștie.

G. Ucenescu: Versurile nașterii Domnului nostru Iisus Christos, ed. IV, form. 16°, pag. 32, prețul 12 fl. Tip. Schlandt. Edit. libr. H. Zeidner, Brașov.

C. Cărți de administrație bisericească.

Consist. Metropolitan: Protocolul congreselor 1898 și 1899, form. 8°, pag. 97, prețul 80 fl., Tip. archid. Sibiu.

Consist. diec. în Arad: Protocolul despre ședințele sinodului eparchial din diecesa Aradului pe 1899, form. 8°, pag. 157, prețul 2 cor. Tipogr. diec. Arad.

Consistoriul diecesan Caransebeș: Protocolul sinodului eparchial, form. 8°, pag. 66, prețul 50 fl. Tip. diec. Caransebeș.

Consistoriul archidiecesan Sibiu: Protocolul sinodului 1899, form. 8°, pag. 166 + 3, prețul 1 cor. 20 fl. Tip. archid. Sibiu.

În presa periodică.

Foile bisericesci, 4 la număr, s'au ocupat în anul trecut mai mult cu chestiuni *administrative*, și anume cu luptele impuse bisericilor noastre prin organele statului. Aceste chestiuni nu aparțin obiectului ce ne interesează la acest loc, și astfel — afară de câte-va excepțiuni — nu le vom atinge. Publicațiunile referitoare la *istoria bisericească* le considerăm la literatura *istorică*. Dintre articolele de literatură strict bisericească înregistrăm următoarele:

„*Telegraful român*“ (org. archidiecesei gr. or. din Transilvania, apare în Sibiu, de 3-ori pe săptămână, an. XLVII, 138 numere, prețul 7 fl. pe an): Biserica catolică (34—35) — Pascile la Ebrei (53—56) — Despre colecțiuni de predici (57—8) — Congresul din 1899 (53—58) — Sidoxia, de Dr. I. Cristea (82) — Întregirea dotațiunii parohiale (130) —, apoi recenziuni asupra scr. „Cuvântări bis.“ de Dr. G. Popovici (35) și „Semnțe din agrul lui Christos“ de Z. Boiu (60).

„*Unirea*“ (org. metropoliei gr. cat. din Ungaria și Transilvania, apare în Blaj odată pe săptămână, an. IX., red. Dr. V. Suciu, preț 5 fl. pe an). Credința veacurilor creșt. celor d'întii în fecioria născătoarei lui Dzeu, cont. din an. 1898 (1 și urm.) — Sinodul archidiecesan (47 și urm.) — Reflexiuni la „autonomiă“, de Dr. A. Lauran (44. 49). — Crucifixul și învierea în arta creștină (17).

„*Biserica și Școala*“ (organul diec. gr. or. din Arad, anul XXIII, apare în Arad odată pe săptămână, red. Dr. G. Proca, prețul 5 fl. pe an): Tatăl nostru, explic. omiletică (43—50) — Discușiune tipiconală (44) — Jertfa M-lui Iis. Christos (2) — Despre minuni (3) — Eterodoxismul Armenilor din România, de G. Aramă (5) și în fine: mai multe predici și o recenziune asupra cuvântărilor bis. de Dr. G. Popovici (1).

„*Foaia Diecesană*“ (org. diec. gr. or. de Caransebeș, an XIII, apare în Caransebeș, odată pe săptămână, red. Dr. P. Barbu, preț 5 fl. pe an): Religiunea și știința, de Dr. G. Popovici (12—14) — Formele exter. în

biserica ortodoxă (23) — Predici alese, de Dr. I. Tarnavschi, rec. (8, 9, 26—7, 29—30, 32—3.) — Predici de A. Corcea (15), Marin Tempea (50), etc.

II. Literatură școlară.

A. Scrieri pedagogice.

- Dr. Petru Barbu*: **Religiunea în școala veche și în școala nouă**, 8°, pag. 64, preț 1 cor. — (Rec. de P. Șpan în „Foaia Ped.” ex. 1899, p. 377). Tip. diec. Caransebeș.
- George Joandrea*: **Concentrațiunea învățământului în școala Herbart-Zilleriană**, 8°, pag. 30. — Tip. diecesană, Caransebeș.
- Ioan Marcu*: **Reflexiuni asupra examenelor din protopresb. Buziașului**, 8°, pag. 43, preț 40 fil., (Rec. „Foaia Ped.” ex. 1899, p. 283), Tip. diec. Caransebeș.
- Virgil Onițiu*: **Conferențele pedagogice ale corp. prof. dela școalele medii gr. or. rom. din Brașov, Seria II. Anii 1897/8, 1898/9 și 1899/900**, 8°, pag. 220, preț 2 cor., (Cf. „Transilvania” 1900, p. 196), Tip. Ciurcu, Brașov.
- Alexandru Pop*: **Disertațiune. Datorințele învățătorului ca crescător**, 8°, pag. 54, preț 40 fil., Tipografia diecesană, Gherla.
- **Regulamentul reuniunii învăț. gr. cat. din archid. de Alba-Iulia și Făgăraș**, 8° mic, pag. 28, Tip. semin. Blaj.
- Reuniunea învăț. gr. or. din diecesa Caransebeșului*: **Almanach**, 8°, pag. 232, preț 2 cor., (Rec. „Foaia Ped.” pag. 303 și 343 ex. 1899). Tip. diec. Caransebeș.
- Iosif Velecin*: **Cestiunea pedepselor**, 8°, pag. 36, preț 40 fil., (Din „Foaia Pedagogică”, 1899), Tip. archid. Sibiu.

B. Manuale didactice.

- Nicolau Bogdan*: **Gramatica limbei române pentru clas. I—II gimn., reale și civile**, 8°, pag. 186, preț 2 cor., (Rec. Seria II. din conferențele pedagog. ale corpului prof. Brașov), Tip. Ciurcu, Brașov. Edit. libr. H. Zeidner, Brașov.
- Ioan Dariu*: **Carte de cântece pentru tinerimea școlară**, ed. II., 16°, pag. 168, preț 50 fil., (Rec. „Tel. Rom.” Nr. 76—1900, „Transilvania” 1900), pag. 200., Tip. archid. Sibiu. Edit. libr. H. Zeidner, Brașov.
- Dr. I. Dengi și E. Hodoș*: **Manual de limba magiară**, 8°, pag. 183, preț 2 cor. 40 fil., Tip. diecesană, Caransebeș.
- Vas. Dumbrava*: **Ortografia română**, 8°, pag. 24, preț 20 fil. Tip. Aurora, Gherla.
- Ioan Georgescu*: **Legendar economic pentru școalele economice de repetițiune și adulți**, 8°, pag. VII + 163, preț 80 fil.; Tip. semin., Blaj.
- Vasile Goldiș*: **Geografia pentru școalele pop. partea II. pentru cl. V. și VI.**, ed. I., 8°, pag. 76, preț 50 fil., (Rec. „Foaia Ped.” ex. 1899 pag. 341), Tip. Ciurcu, Brașov.
- Enea Hodoș*: **Manual de limba română**, ed. I., 8°, pag. 160, preț 2 cor., Tip. diecesană, Caransebeș.
- Iosif Hossu, Emil Viciu și Dr. Ioan Radu*: **Geometrie și colecțiune de probleme pentru clasele gimn. sup.** (traducere), 8°, pag. 292 + IV, preț 3 cor. 60 fil., Tip. sem. Blaj.
- G. Ludu și I. Dariu*: **Istории biblice din vechiul și noul testament**, ed. IV, 8°, pag. 120, preț 60 fil., Tip. Ciurcu, Brașov.
- Iosif Moldovan și soții*: **ABCdar. Carte de cetire**, 8°, pag. 84, preț 40 fil., (Rec. de I. Tisu în „Biserica și Școala”, ex. 1899, Nr. 43), Tip. diecesană, Arad.
- Silv. Nestor*: **Elemente de constituțiunea patriei**, 8° mic, pag. 60 + III, preț. 40 fil. leg., Tip. semin., Blaj.
- Silv. Nestor*: **Geografia fizică pentru cl. III. gimn.**, ed. II, 8°, pag. VII + 151, preț 1 cor. 80 fil., Tip. sem. Blaj.
- Ioan Papiu*: **Legendar pentru școalele conf. gr. cat. din diecesa Gherlei**, edit. IV, 8°, pag. 136, preț 50 fil., Tip. diecesană, Gherla.
- Dr. P. Pipoș*: **Pedagogia pentru preparandii (școale normale)**, 4°, pag. 112, preț. 2 cor., Tip. Minerva, Orăștie.

- Greg. Pletosu: Propedeutica filosofică pentru inv. secund. Partea II. Logica*, ediț. I, 8°, pag. 93; prețul 1 cor. 40 fil., (Rec. „Tel. Rom.“ Nr. 84—1899 ref. la tom. I.), Tip. C. Csallner, Bistrița.
- Gavril Pop: Istoria biblică pentru școalele poporale*, ed. VII, 8° mic, pag. 72, prețul 36 fil. Tip. semin. Blaj.
- Stefan Pop: Carte de cetire pentru școalele poporale*, ediț. VI, 8°, pag. 184, preț. 80 fil. Tip. semin. Blaj.
- Ioan Popovici: Geografie pentru școalele civile*, A. Márki, ediț. I, 8°, pag. 204 + 2, prețul 2 cor. 60 fil. (Rec. „Tel. Rom.“ Nr. 87/1899), Tip. archid., Sibiu.
- *Istoria universală pentru școalele civile*, ediț. I, 8°, 158 + 3, prețul 2 cor. (Rec. „Foaia Ped.“ Nr. 2/1900, „Tel. Rom.“ Nr. 87/1899), Tip. archid., Sibiu.
- Szörényi B. și Nemes S.: Földrajzi alapfogalmak és Krassó-Szörény vármegye földrajza*, (cu text explicativ român), ediț. I., 8°, pag. 44, prețul 60 fil., Tip. diec. Caransebeș.
- Arseniu Vlaicu: Curs complet de limba franceză, Partea III.*, 8°, pag. 214, prețul 2 cor. 40 fil., (Rec. de Dr. C. Lacea în Seria II din confer. pedag. ale corp. prof. din Brașov.
- *Partea IV*, 8°, pag. 290, prețul 2 cor. 80 fil. (Recens. ca la partea a treia).
- *Grammaire*, 8°, pag. 96, prețul 1 cor. 30 fil. (Rec. ca la partea a treia).

C. Programe școlare.

- XV. Programă instit. pedagogic-teologic din Sibiu pe 1899/900.** *Dr. Remus Roșca*, 8°, pag. 79, (Rec. „Transilvania“ 1900, pag. 193), Tip. archid., Sibiu.
- Programă școlii civile gr. cat. publ. de fete din Beiuș.** *Vasile Stefănică*, 8°, pag. 108, (Rec. „Transilvania“ 1900, pag. 194), „Tipografia“ Sibiu.
- Programă gimn. sup. gr. cat. din Blaj pe anul școlar 1898/99.** *Directorul gimnasiului*, 8°, pag. 101, preț. 1 cor. 20 fil., Tip. semin. Blaj.
- Programă gimn. sup. gr. cat. din Blaj pe anul 1899/900.** *Directorul gimnasiului*, 8°, pag. 88, (Recens. „Transilvania“ 1900, p. 195), Tip. sem. Blaj.
- XIII. Programă școlii civ. de fete a Asoc. pe anul școlar 1898/99,** *Dr. Vas. Bologa*, 8°, pag. 56, Tip. archid. Sibiu.
- XIV. Programă școlii civ. de fete a Asoc. pe a. școlar 1899/900,** *Dr. Vasile Bologa*, 8°, pag. 45, (Rec. „Transilvania“ 1900, p. 198), Tip. archid. Sibiu.
- Anuarul XXXVI al gimn. mare public român de relig. gr. or. din Brașov pe anul jubilar 1899/900.** *Virgil Onițiu*, 8°, pag. 254, (Rec. „Transilvania“, 1900, pag. 195), Tip. Ciureu, Brașov.
- XXIII. Programă gimn. public gr. or. român din Brad pe a. 1898/9,** *Georgiu Păreșu*, 8°, pag. 48, Tip. archidieceșană, Sibiu.
- Anuarul școlii comerciale sup. gr. or. rom. din Brașov pe a. XXXI. școl. 1899/900.** *Arseniu Vlaicu*, 8°, pag. 96, (Rec. „Transilvania“ 1900, p. 198), Tip. Ciureu, Brașov.
- Răportul al XXXVII-lea despre gimnas. sup. fundațional din Năsăud pe anul școlar 1899/900.** *Ioan Gheție*, 8°, pag. 66 + 49, (Rec. „Transilvania“ 1900, p. 197), Tipografia C. Csallner, Bistrița.
- Raportul III al școalelor capitale ortodoxe române de băeți și fetițe din Lugoj pe a. școlar 1899/900.** *George Joandrea*, 8°, pag. 56, Tip. Traunfellner, Edit. Dir. școlii.

În presa periodică.

„*Foaia Pedagogică*“ (redactată în Sibiu de Dr. D. P. Barcianu, anul III, 24 numere, 384 pag. 8°, prețul 3 fl. pe an). Căusele p. cari nu progresează în înveț. educ. în șc. sătesci, de I. Paicu [211] — Cestiunea pedepselor în șc. pop. de I. Velcean [225, 257, 273, 288, 305] — Ceva

asupra ocupaț. de casă [262] — Despre însemnătatea desemnului în șc. pop. [75] — Dif. forme de învățământ, de Dr. I. Stroia [321, 353] — Disciplina cu devotamentul și iubirea în serviciul educațiunii, de I. Darius [82, 97, 113, 129, 145] — Disciplina școlară, de N. Simulescu [176, 198, 234] Examenale școlare, folosul și întocmirea lor, de Dr. I. Stroia [3, 17, 33, 50]. — Înființarea unui Museu școlar, de Dr. P. Șpan [67] — Inspectiunea școlară, de Iuliu Vuia [161]; mai departe diferite modele de lecțiuni (de Dr. P. Șpan, Dr. D. P. Barcian, G. Măican, Dr. I. Stroia, etc.) și o bogată serie de recenziuni despre diferite cărți didactice.

„*Foaia Școlastică*“ (org. al Reun. învățătorilor gr. cat. din archidieceasa A. Iulia și Făgăraș, an. I. red. I. F. Negruțiu, apare de 2-ori pe lună 190 pag. 4°, 3 fl. pe an): G. Șincai de Șinca și șc. pop. române, de I. Rațiu [11, 18, 25] — de același autor: Atențiunea [53] — Educațiunea națională [61] — Educațiunea învățătorului [70] — Educațiunea modernă [93] — Educațiunea și internatele [107] — Școalele din Blaj [110] — Limba și educațiunea [135] — Formarea caracterului [143, 151] — Viața și activitatea lui I. Salzman [154, 159, 176]; — Lucrul de mână în școală, de G. B. Boeriu [101] —, apoi de G. Munteanu: Baza educațiunii este autoritatea și respectul [17] — Educ. este un act de dezvoltare și de progres [33]; — de N. Pop: Educațiunea școlară [21] — și cum trebuie tractat școlarul mincinos [88]; — Planul școlii de repetițiune economică [121, 131, 138, 146.] — Educațiunea relig. mor., de S. Nicoara [55] — Științele natur. în șc. pop., de T. Vandor [13, 20, 43, 65] și Schițe de pe terenul educ. practice, de V. Gr. Borgovan [165, 184]. Mai departe dif. modele de lecțiuni de E. Câmpean, Iuliu Birou, P. Ungurian, în fine recenziuni, și publ. ofic. ale reuniunii editoare.

„*Foaia Poporului*“ (apare în Sibiiu, odată pe săptămână, în edit. soc. „Tipografia“, an. VII., 2 fl. pe an): în toate numerele apărute în anul 1899 a publicat sub rubrica stabilă „Școala Română“ o lungă serie de articole mai mici, cari se ocupă cu chestiuni școlare și învățătoresci.

„*Biserica și Școala*“ de asemenea a publicat o serie de articole de interes școlar, dintre cari amintim: Teoria treptelor formale după Rein, Pickel și Scheller de I. Vuia și art. La situația școal. confesionale (3).

„*Foaia Diecesană*“ a publicat între altele: Religiunea în șc. veche și șc. nouă, de Dr. P. Barbu (19 și urm.) — și despre cuincuenaliile învățătorilor de Liuba din Lugoj (42.)

III. Literatura frumoasă.

A. Poesii.

Gavriil Bodnariu: *Oglinda inimei*, form. 8°, pag. 138, Prețul 1 cor. Tipogr. diec. Arad.
Ioan B. Deleanu, edată de V. O.: *Țiganiada sau Alexandria ai țigănească*. Povestire în stichuri, form. 8°, pag. 216, prețul 90 fil. Tip. Ciurcu, Brașov.
E. Hodoș: *Balade populare*, de V. Alexandri, form. 8°, pag. 48, prețul 28 fil. (Biblioteca noastră Nr. 9). Tipogr. diec. Caransebeș.

Ioan dela Buceci: **Dintre imitațiunile lui Ioan dela Buceci**, form. 8°, pag. 228, prețul 2 cor. Tip. Ciurcu, Brașov.

Ant. Popp: **Suspîn și zimbire**, poesii și prosă (novele), form. 8°, pag. 184, prețul 80 fil., Tipogr. „Aurora“ Gherla.

George Simu: **Codrean, craiul codrului**, baladă, ed. III, form. 16°, pag. 24, prețul 16 fil. Tipogr. „Aurora“, Gherla.

În presa periodică.

„*Familia*“ (foaie beletr. și soc. ilustr., an. XXXV, apare în Orade odată pe săptămână, dir. Ios. Vulcan, pr. fl. 8 pe an) a publicat preste 100 poesii, între alții de A. Aciu, Mar. Cioban, Mar. Cunțan, Elena din Ardeal, St. O. Iosif, Har. G. Lecca, Tr. Mihaiu, V. B. Muntelescu, Sân-Petreanul, M. Radulescu-Niger, Radu D. Roseti, I. Scurtu, I. Stanca, I. Vulcan etc.

„*Revista Ilustrată*“ (foaie encicl. liter. lunară anul II), apare cu ilustrațiuni, în Șoimuș, red. I. Baci, prețul 6 fl. pe an): 50 poesii de A. Aciu, A. V. și P. O. Boca, G. Bodnariu, Enea Pop Bota, G. Cătană, Emilian, Ant. Pop, Sabin, G. Simu, etc.

„*Tribuna*“, (ziar politic, apare în Sibiiu an. XVI, red. Dr. E. Daianu, pr. fl. 14. pe an): a publicat poesii de I. Scurtu (4. 95. 196. 203. 212. 218), Tr. Mihaiu (7. 59. 60. 114. 187. 218), El. Ocrida (18) I. Maior (54. 102), Ascanio (75), Maria Popescu (103—4), Al. Vasilie (204. 248), Alvescu (248). I. Dariu (274, 276) etc.

„*Tribuna Poporului*“, ziar pol., apare în Arad, an. III, red. I. Rusu Șireanul, pr. 10 fl. pe an): poesii de Mar. Cioban (10. 30. 40. 89), Mar. Cunțan (15. 37), I. Stanca (179), R. Bortoș (15. 16. 19. 21), N. Stejărel (45), V. Alvescu (45, 151) V. C. Pătășan (156), etc.

„*Gazeta Transilvaniei*“ (ziar politic, apare în Brașov, red. Dr. Aur. Mureșan, an. LXII, pr. fl. 12 pe an): poesii Alexis, ed. II de P. Virg. Maro, trad. de I. M., Codrul nostru de I. Dariu (157), etc.

„*Unirea*“ a publicat poesii de E. Sabo, (17), I. Maior (22), I. Agêrbicean (27).

„*Rev. Orăștiei*“ (foaie sept., an. V., apare în Orăștie, pr. fl. 3) poesii de Marion (1) C. Todoru (2), Elena din Ardeal (2), Nicu (2, 6, 19), I. Scurtu (51).

„*Telegraful român*“: Mar. Cioban (17, 44, 45, 46, 120), I. Dariu (22), I. Teculescu (22), Mar. Baiulescu (22), S. Stanca (22, 49), I. I. Ardelean (23), G. Proca (23), Maria Popescu (36), etc.

B. Literatură dramatică.

N. Buiș: **Comoara, Capra cu 7 ieși**, doue piese teatrale pentru copii, form. 8°, pag. 32, prețul 28 fil. (Bibl. noastră nr. 30). Tipogr. diec. Caransebeș.

At. Bologa: **Pedepsirea vanității**, dramă, form. 16°, pag. 24, prețul 20 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.

Corn. Darabant: **Crescătorul**, comedie într'un act, după Aug. Kotzebue, form. 8° mic, pag. 45, prețul 24 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.

— **Discreție fără voe**, comedie într'un act de Aug. Kotzebue, traducere, form. 16°, pag. 48, prețul 20 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.

- **Distrașii**, comedie într'un act de Aug. Kotzebue, form. 8°, pag. 32, prețul 24 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.
- Anton Popp**: **Otrava de hârceogi**, form. 16°, pag. 16, prețul 06 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.
- **Paza Maicii sfinte**, dramă în 4 acte, form. 16°, pag. 64, prețul 24 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.
- Iuliu Popescu**: **Unde dai și unde creapă**, comedie în 2 acte, local. din germ. (Biblioteca teatrală), form. 8°, pag. 64, prețul 50 fil. (Rec. „Foaia ped“. Nr. 4—1900). Tipogr. Ciurcu, Brașov.
- N. Țințariu**: **Otravă femească**, Comedie într'un act, form. 8° mic, pag. 19, prețul 24 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.

În presa periodică.

Scrieri dramatice au publicat: „*Gazeta Transilvanici*“ (Nr. 232—7) Musmé, comedie de Fr. Wallis, trad. de El. Mureșan, — „*Familia*“: Gărgăunii dragostei de Ios. Vulcan [4 și urm.].

C. Novele, schițe, etc.

- Andrieu Bârseanu**: **Insula morților**, traducere după Voss, 8° mic, pag. 100, prețul 50 fil. (Rec. „Foaia Ped.“ Nr. 4/1900), Tip. Ciurcu, Brașov.
- Maria Cioban**: **Scrisori către eleve**, 8°, pag. 110 + 3, prețul 1 cor. (Rec. „Tel. Român“ Nr. 70—1900), Tip. archid. Sibiu.
- Ioan Popea**: **Caractere morale**, 8°, pag. 385, prețul 2 cor. 50 fil. (Rec. „Gazeta Trans.“ 1899, Nr. 258), Tip. A. Murășan, Brașov.
- Ioan Pop Reteganul**: **Novele și schițe**, 8°, pag. 98, prețul 80 fil. (Rec. „Unirea“ Nr. 2—1900, „Telegr. Rom.“ Nr. 26—1900, „Foaia Ped.“ pag. 9 ex. 1899), „Tipografia“, Sibiu.
- Slavici, Vlăhuță**: **Doze novele**, 8°, pag. 48, prețul 28 fil. (Biblioteca noastră Nr. 31), Tip. diecesană, Caransebeș.

În presa periodică.

Novele, novelete, schițe, descrieri și povestiri, etc. de astădată s'au publicat în număr foarte mare. Numeroase sunt în unele foi în deosebi traducerile după autori străini cu nume în general cunoscute. Dintre multele scrieri originale remarcăm:

„*Familia*“: V. R. Buticescu: **Ajunul** [p. 601], — Mar. Cioban: **La trandafir** [495], — Aur. C. Domșa: **Dela sate** [445] și **Dușmănie** [542], — C. Hodoș: **un portret** [292], **Cerșetoare** [457], — Marg. Moldovan: **Târziu** [63], **Dormi Lino, dormi...** [397], **Sbucium** [505], **Și totuși...** [577], — V. Pacățan: **Din Dragoste** [196], — Olga de Poruțiu: **Nerida** [181], — A murit o fată [277], — I. Scurtu: **Mântuit** [608], — S. S. Secula: **Romeo și Iulietta** [608], — **Sonata Kreutzer** [207], — **După 20 de ani** [471], — **Vióra din Bihor: Primăvara** [219], — **Din viață** [328], — A. Vlăhuță: **Mama** [565], — **Un crăciun** [611], etc.

„*Revista Ilustrată*“: G. Simu: **Din propria ei putere**, nov. [6], — Emilian: **La temniță** [82], — Cyprian: **Doze fete** [114], — Alba-Iuliana: **Prima durere**, nov., [162], etc.

„*Tribuna*“: a publicat un număr foarte mare de scrieri de această natură, și anume de V. E. Moldovan (4, 21, 22, 222), — V. Cioflec (6, 37—42, 49—57, 59, 61), — **Revașe din Paris**, (148, 175—6, 277), — **Ascanio**

(13, 53, 65, 86, 242, 244), — Marg. Moldovan (18, 236), — I. Frățilă (43—4), Lucr. Suci-Rudow (55), — L. Bolcaș (69, 70), — Tr. Mihaiu (173), — Saul (Scr. bucurescene, 216—70, 24—5; — 226—8, 283), — Veturia L. Purcăreț (123, 220—1), I. Pop Reteganul (162—4, 253—61).

„*Gaz. Transilvaniei*“ a publicat asemenea scrieri de I. M. Riurean (52), — I. C. Panțu (90), I. P. Reteganul (151), Ant. Pop (162, 213), — Elian dela Gruia (179, 169), — Sivu de pe Ampoiu (174—7), etc. și numeroase traduceri din limba franceză și germană.

„*Tribuna Poporului*“ a publicat în această materie lucrări de C. Răzvan (28), — M. Cunțan (29), — Uncheașul (171), — S. S. Secula (198), — Mar. Cioban (235, 237—8), — Fidelio (243), etc.

„*Unirea*“: Almanarich regele Ierusalimului (14—34), — La pragul vecinicii (17), — De'i ghici și Pech, umoresce (21, 23), — Procesul pierdut de El. din Ardeal (28), — Iubire frățească (34—6), — Tragedia Calvarului (44 și urm.), etc.

„*Revista Orăștiei*“: G. Stoica: amintiri din manevre (17), — Clanța (37—8), Năframa albastră (44), De pe timpul Turcilor de G. Cătană (23), În bordeiu (18), etc.

„*Telegraful Român*“: Scrisori către eleve (48, 57), — și Cine face lui își face, de Mar. Cioban etc.

„*Foaia Poporului*“ (foaie pop. septēm., apare în Sibiiu, red. Silv. Moldovan, an. VII, preț. 2 fl. pe an): Popa Toma, schiță ist. (6—12) — Cine seamănă — seceră, de I. Bochiș, etc.

„*Foaia Diecesană*“: Epistola lui Seneca către Lucil, Moartea, trad. de S. Bistreanu, (3, 4, 5). —

D. Istoria literaturii, critică, etc.

Dr. Iosif Blaga: Din estetica tragicului, (polemică cu D. Dr. G. Pop), form. 8°, pag. 32, Retip. din „Trans.“ (Rec. Ser. II. din conf. pedag. ale corp. prof. Brașov).

V. Goldiș: Anuarul soc. pentru fond de teatru român, An. III., form. 8°, pag. 112, (Rec. „Transilvania“ 1900, p. 181). Tipogr. Ciurcu Brașov.

Ioan Rațiu: Viața și operele lui Andreiu Mureșan, form. 8° mic, pag. 183, prețul 2 cor. (Rec. „Gazeta Trans.“ Nr. 69—1900 — „Unirea“, 51 ex 1899). Tipogr. semin. Blaj.

Ilia Trăilă: Simplificarea grafiei române, form. 8°. (Rec. „Foaia ped.“ Nr. 4—1900). Tipogr. diec. Caransebeș.

În presa periodică.

Studii literare și etimologice, scrieri critice și de istoria literaturii, recenziuni, etc. găsim nu numai în foile literare, ci și în cele politice.

„*Familia*“ a publicat, și de astădată numeroase schițe biografice cu portrete ale scriitorilor români și străini (amintim: Petru Vulcan, Mich. Străjan, N. P. Petrescu, Grig. G. Tocilescu, C. Exarcu, G. Dima, Dr. D., P. Barcianu, I. Lăpădat, etc.), apoi studii și critice de G. B. Duică (Literatura la Asociațiune), Il. Chendi (H. Lecca: Casta Diva, — T. V. Păcățan, Traduceri, — Iud. Secula, din vremuri apuse, — Floare albastră — V. Crasescu, Ovreul, și schițe din liter. germană); — V. Goldiș (Mis-

careea teatrală la noi) — G. Coșbuc (Ticuri literare) — etc. În fine mai găsim aici informațiuni detaiate despre lucrările Academiei române, și publicațiunile oficiale ale Soc. p. fondul de teatru național român.

„*Transilvania*“ (organul Asociațiunii p. liter. rom. etc. apare în Sibiiu în 10 fasc. pe an, an. XXX. dir. Dr. C. Diaconovich, pr. 5 fl pe an) a publicat notițe bibliografice asupra aproape tuturor cărților rom. apărute în țeară, un raport asupra mișcării liter. rom. dela noi, și informațiuni detaiate despre literatura străină din țeară, încât privesce pe Români, și despre lucrările „Asociațiunii“ și altor societăți sciinț. și literare.

„*Gazeta Transilvaniei*“ a publicat o întregă serie de studii liter. de valoare superioară din peana Dlui N. Sulica: În chestiunea prepozițiunii „pre“ (25—27. 29) Câte-va etimologii pop. române (36—38) — Doina și Daina (153—8) — Eufemisme în l. română (205—20); apoi: Dorul și jalea în poesia pop. rom., de A. Șor, (87) — Satirisarea și ironia în poesia pop. rom. de C. Proca (145 și urm.) Dintre recenzii amintim: I. Rațiu despre cartea lui C. Nagy despre scr. poet. ale lui D. Bolintineanu (9—11, 13—5) — despre caractere morale de I. Popea (258), despre Calendare (268) etc. și în fine biografiile: V. Glodariu, † (13, 14), Dum. Stăncescu † (162), Moise Sora Noacu (193, 268) etc.

„*Tribuna*“ a publicat în această materie: Premiul »Astrei«, de Dr. I. Dăian (15), — Echouri lit. de L. Rus (107), — Un tipograf literat (M. Iștvanovici) de L. Rus (192), — Evanghelarul dela Rennes (198), — Călimdarul lui Sam. Clain de Em. Micu (225—6), — Un vocabular al lui I. Costinescu, de V. Gămulea (253—4), — apoi o serie de recenzii, între cari: N. alui Bosdoc despre Șevalele din Blaj de N. Brinzeu (10), — despre Anuarul seminariului Dlui Ov. Densușan (20) despre Amintiri din Grecia de T. Bulc (143—4), I. Scurtu: despre „Hochzeitsgebräuche der Romänen“ etc. de Ad. Flachs (242 și urm.), etc.

„*Tribuna Poporului*“ Germania Jună (2—17) — Nebunii și criminalii în literatură (48) — G. Bogdan Duică: După o cetire din Dehmel (53) — Il. Chendi: Petöfi (134), — Începuturile ziaristiceii noastre (219—21, 223—6), — și alte scrieri critice (51 și 66, 154, 234, etc.)

„*Unirea*“: I. Rațiu: Viața și operele lui A. Mureșan (25—50), — Al. Viciu: Graiul poporan (33—34). —

*

La acest loc mai înregistrăm și câte-va articole din puținele publicațiuni ce privesc *artele frumoase*.

„*Familia*“: biografii cu portrete ale artiștilor: G. Dima [445], Agata Bărsescu [541] și P. Mascagni [289].

„*Gaz. Transilvaniei*“: C. Leria la Roma (230).

„*Trib. Poporului*“: I. Rusu Șirianul: Aurelia Cionca (142), — Fidelio Lit. și Artă (215—6, 218).

„*Biserica și Școala*“: Scăderile corurilor de plugari, de I. Grofșoreanu (13. 46), — Reuniuni de cântări (50).

- „Telegraful Român“: Mat. Voileanu: G. Dima, (1881—99, 96, 100).
 „Tribuna“: „Peneş Curcanul“, un tablou de pict. Bran (267).
 „Revista Ilustrată“: Cum să fotografăm [59, 72, 88, 104, 123, 136, 151], — Autotipie chromotipografică [162], și chromolitografică [179].

E. Scrieri populare.

- A. Boca: Împărăția Țiganilor, 16°, pag. 24, Prețul 16 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.
 — Țiganul în raiu, ediț. II, 16°, pag. 24, prețul 16 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.
 — Țiganul la mănăstire, ed. I, 16°, pag. 24, prețul 16 fil. Tip. „Aurora“, Gherla.
 Toma Călbază: Doine și strigături de dragoste, 8°, pag. 80, prețul 30 fil., Tipografia Ciurcu, Brașov.
 Cântecul lui Adam când a fost scos din raiu (versuri), 4°, pag. 48, prețul 24 fil., Tip. Ciurcu, Brașov.
 D. Dogariu: Fiiul-Oii (basm), 8° mic, pag. 35, prețul 12 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 — Povestiri și anecdote populare, 8° mic, pag. 56, preț. 20 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 — Spiridon și Niculae (basm), 16°, pag. 48. prețul 12 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 Gruia lui Novac, ediț. III, 16°, pag. 48, prețul 20 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 Înfocata și nenorocita dragoste a lui Filarot și Antusei (povestire în versuri), 8°, pag. 32, prețul 24 fil., Tip. Ciurcu, Brașov.
 I. Pop Reteganul: Românul în sat și la oaste (folklore), 16°, pag. 96, prețul 30 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 — Trandafiri și viorele, ediț. III, 8°, pag. 144, prețul 60 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.
 — 125 Chiuituri, ediț. III, 16°, pag. 64, prețul 24 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.

În presa periodică.

Foile noastre au publicat și în anul 1899 o bogată serie de bucăți folklorice, cari ar merita să fie ținute în evidență și exploatate de cercurile competente.

„Familia“ a publicat: Poesii populare din Șard [9, 68, 128, 224, 235, 248, 283, 295, 319, 331, 343, 352, 366, 391, 415, 487, 499, 535]. — Credințele pop. despre strigoi [128] și Descânțece din Bihor [439] de A. Igna, — apoi N. Maneguțiu: Cântecele preoțesci [100], — S. Nădejde: Jocul călușerilor [260], — V. Sala: Doine și hore [511, 547, 560, 583], — Doine de pe Criș [152], — Credințe pop. [148, 570], — Ursitoarele [439] și Descânțece [523]. toate com. de I. Stanca, — V. V. Suciuc: Poesii de pe Câmpie [523], — St. Tuțescu: Doine oltenesci [139, 164], — Vilican: Cine-i în lună [219].

„Transilvania“: Povești [314, 295], — Descânțece din Bănat [71], — În ce stă farmecul poveștilor și poesiiilor pop. [294].

„Revista Ilustrată“: Poesii pop. [14, 30, 62], — Anecdote pop. [171].

„Tribuna“: Poesii pop. [56, 67, 193, 196, 198, 200, 201, 207—9, 214, 217, 220, 227, 229, 230—1, 243, 259, 260, 266, 270, 273, 277—8, 283—4, 287].

„*Trib. Poporului*“: Poesii pop. (5, 11, 16, 21, 25, 30, 45, 50, 55, 60, 70, 75, 94, 99, 104, 132, 151, 156, 161, 166, 176, 179, 184, 189, 194, 199, 204, 208, 213, 217, 222, 233, 246). — Povestiri și legende, etc. — Crăciunul, (1), — Cetatea Șiriei (1), — Ioan Iorgovan (49), — Măn. din Hodoș-Bodrog (55), — Fata mare și Împăratul, pov. din Bănat (246), etc.

„*Gazeta Transilvaniei*“: Poesii pop. (12, 18, 28, 96, 118, 162, 213, 230, 258, 270, 275, 281, 286), etc. — Povestiri și legende: com. de Ant. Popp (213), de G. Todică (225) și povești din Bihor (247, 281), etc. —

„*Foaia Poporului*“ a publicat poesii pop. în toate numerele apărute în 1899.

Din „*Revista Orăștiei*“ remarcăm art. Vitejii basmelor rom., de Gr. Pătrașcoiu (46).

„*Poporul*“ (foaie econ. editată de minist. ung. de agricultură, an. VI, apare în Budapesta, odată pe săptămână, pr. 1 fl. 50 cr. pe an), a publicat 282 poesii pop. [p. 124—765] și (66) cântănesci [p. 383—829], apoi mai găsim poesii pop. (mai ales din Bănat) și în „*Controla*“ (an. V, apare în Timișoara, de 2 ori pe săptămână, red. Ion V. Barcian, pr. 8 fl. pe an).

IV. Literatură istorică.

Bartolomeiu Baiulescu: Monografia comunei biser. gr. or. a Sf. Adormiri din cetatea Brașovului, cu acte și dovezi, form. 8°, pag. 247, prețul 4 cor. Tipogr. Ciureu, Brașov.

Dr. Augustin Bunea: Din Istoria Românilor. Episcopul Ioan Inocențiu Klein, ed. I, form. 8, pag. XIV + 423, prețul 4 cor. (Rec. „Familia“ Nr. 26—1900; „Transilvania“ Nr. 7—1900). Tip. semin. Blaj.

Ilarie Chendi: Începuturile ziaristiceii noastre, form. 8°, pag. 36. Tip. „Minerva“, Orăștie.

Dr. Amos Frâncu: Pentru memoria lui A. Iancu, (Reproducere din „Tribuna“), form. 8°, pag. 72, prețul 1 cor. „Tipografia“ Sibiu.

Ioan cav. de Pușcariu: Un comentariu la § 96 al Statutului organic bis. gr. or. rom. după 30 de ani, form. 4°, pag. 39, prețul 1 cor. (Rec. „Tribuna Pop.“ Nr. 179). Tip. Ciureu, Brașov.

În presa periodică.

Sub influința aniversării a 50-a a evenimentelor mari dela 1848/9 foile noastre au publicat de astădată un material istoric mai bogat. De asemenea au dat ansă la o activitate mai intensivă pe acest teren și o serie de evenimente mai importante în viața bisericilor noastre.

Din aceste publicațiuni, precum și din cele aparținătoare ramurilor literare înrudite cu istoria, remarcăm:

„*Gazeta Transilvaniei*“: Is. Moldovan: Din întâmplările vieții, 1848/9, (2, 6, 12, 18, 28, 34), — Luptele dela S. Ioana și Șarpotoc, 1848, (244—6), — 1848/9, Aniversarea (265—7), — I. Papiriu Pop: Amintiri dinainte de 1848/9, A. Jancu (281) și A. Demeter (286), — Pagini din luptele Italienilor pentru libertate (2, 6, 12, 18, 23, 28, 34, 52, 59, 69); Bătrânul: Minunate sunt căile Dlui (ist. bis.) (52) — Congresul bis. (109 și urm.),

— Amintiri din Ardeal de T. Frâncu (145), — Cum ajungeai Domn în vremile vechi (162), — Un act rezervat (ist. bis.) din 1874 (222), — Rom. ardeleni în secl. XVII. de N. Sulică (244—6), Politica de națion. a lui Bánffy, cartea lui B. Iancsó (57—9), — și în fine art. biografice: I. Meșianu (46—50), L. Catargiu † (73 și urm.) Ioana Bădilă † (202), — Diam. I. Manole † (213), — Bas. Stanciu † (225 și 236), etc.

„*Tribuna*“ : O întărire de metropolit la 1750 (46), — Memorii despre I. Meșianu (55—6), — Politica naț. a lui Bánffy, trad. scr. lui B. Iancsó (58—66), — Rectificări la memoriul lui Vas. Moldovan, de Axente Sever (114—7), — Rubin Patița: Chestiunea lui Dragoș (141), — Catastrofa dela Zlagna (193), Țeara Țopilor (203), — Silv. Moldovan: Legionarii dela 1848 (201—2), și Iancu și Vasvári (147), — Dr. Am. Frâncu: Apel în cauza monum. lui Iancu (286), mai departe G. Ardelean: schițe culturale din Bănat (136—7), — Chestia portului național, de Axente Sever (152), — și art. biografice: I. Bran de Lemény † (9, 11), — I. Stuart Mill (13, 14), — Sava Șomănescu (23), — Mezzofanti (67—68), — Al. Bar. Petrino (82), — Ioana Bădilă † (199, 205, 206), etc.

„*Tribuna Poporului*“ ; N. Cristea: Bătălia dela Ocna, 1849, (30, 35), — I. Rusu Șireanul: Ungurii și Avr. Iancu (127). — Mănăstirile dela Ciclova (60, 75) și Hod. Bodrog (212), — mai departe: V. Mangra: Satele noastre (241), — Istoria internatului dela Caransebeș (247) și art. biografice: Nic. Popea (11), și Diam. Manole † (189), etc.

„*Transilvania*“ : Cronica Notarului anonim, trad. și textul latin [14. 73, 132], — Comoara regelui Decebal [106], — Despre originea Valahilor ardeleni [275], — Documente istorice [271, 205, 288], — Epics. Klein și Sașii, de N. Togan, [265], — fluerul lui Iancu [210], — Din ist. biser. a Maramureșului, de T. Bud [200], etc.

„*Telegraful Român*“ : Testam. lui Gozdsu (13, 15, 16), — Un circular al episc. Avacumovici (15), — Sava Popoviciu, din luptele dela 1859 (104—113), — I. Meșianu, biogr., instal., etc. (21—26).

„*Unirea*“ : Organizația int. a diec. Orade sub I. Darabanth, 1788—1805 (51 și urm.) Al. Filip † (17).

„*Foaia Diecesană*“, Aniversarea băt. dela Custozza (24), — I. Popasu (6—9).

„*Familia*“ : I. St. Șuluțu: A. Iancu [349]; — mai multe schițe istorice de G. I. Ionescu — Gion și art. biogr. I. Meșianu [1, 8], — N. Popea [13, 25], — I. Bran de Lemény [121], — I. Popasu [133], — Teod. cav. de Seracin [265], — Gen. Tr. Doda [373], — etc.

V. Literatura economică.

Aurel Ciortea: Renta perpetuă (tratat), 8°, pag. 32. Brașov.

Dem. Comșa: Prăsirea pomilor, 8°, pag. 16, prețul 24, „Tipografia“. Sibiu.

Ioan Georgescu: Cartea plugarilor, 8°, pag. 91, prețul 50 fil., Tip. „Aurora“, Gherla.

- Învățătorul Muntean*: **Legea veterinară pentru boalele contagioase** (traducere), ediț. II, 8°, pag. 160, prețul 80 fil., „Tipografia“, Sibiu.
- T. V. Păcățian*: **Buna chiverniseală**, 8°, pag. 72, prețul 40 fil., (Rec. „Transilvania“ Nr. V.—1900), „Tipografia“, Sibiu.
- I. C. Panțu*: **Al doilea capitol din contabilitatea dublă**, 8°, pag. 152, prețul 2 cor., Tip. A. Murășanu, Brașov.
- Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului*: **Povețe pentru stîrpirea gândacilor de Măiu**, 8°, pag. 16, „Tipografia“, Sibiu.
- Ioan Socaciu*: **Idei fundamentale în economia politică**, 8°, pag. 94, prețul 1 cor. 30 fil., (Rec. „Foaia Ped.“ Nr. 1—1900), Tip. A. Mureșanu, Brașov.
- Un prietin al plugarilor*: **Istoria agriculturii de I. Löser** (traducere), 8° mic, pag. 176+4, prețul 1 cor., Tip. archid., Sibiu.

În presa periodică.

„*Revista Economică*“ (an. I, apare în Sibiu, dir. Dr. C. Diaconovich pr. 5 fl. pe an), nou înființatul organ al societăților noastre financiare, afară de informațiuni detaiate asupra lucrării și organizației acestor instituțiuni, a publicat numeroase articole de economie politică și de contabilitate, apoi sciri referitoare la Agricultură, Comerț, Comunicațiune, Industrie, Afaceri de asigurare, Afaceri de dare, numeroase deciziuni jurisdicționale în materie comercială și financiară, sciri despre învățământul și literatura economică, Tragerile la sorți și buletinele burselor din B. pestă, Viena și București.

În organele noastre populare („Foaia poporului“, ediț. de Dumineca ale „Gaz. Transilvaniei“ și „Trib. Poporului“, apoi „Poporul“ s’au publicat în fie-care număr „sfaturi“ pentru agricultorii nostri, cari se estind asupra tuturor ramurilor agriculturii.

Afară de aceste publicațiuni mai rămâne puțin de remarcat:

„*Gazeta Transilv.*“: I. Socaciu: **Idei fundamentale în economia pol.**, (39, 41—4, 45, 50, 54—7, 59—63, 65, 67, 72), — I. Lăpădat: **Causele decadenței econ. a Românilor seceleni** (124 și urm.), — I. C. Panțu, **chest. de contabilitate** (131 și urm.), etc.

„*Telegraful Român*“: **Istoria agriculturii**, trad. după Löser, retipărită și în ediț. separată.

„*Unirea*“: **Grădina de legumi**, de I. F. Negruțiu (4—14), retipărită și în edițiune separată.

VI. Diverse.

Dr. D. P. Barcianu: **Dicționar germ. rom.** de Sab. P. Barcianu, ed. III, form. 8°, pag. 752, prețul broș. 6 cor., leg. 7 cor. 60 fil. (Rec. „Telegr. rom.“ Nr. 73—1900, „Gaz. Trans.“ Nr. 147—1900). Tip. W. Krafft, Sibiu.

Demetriu Bardoși: **Regulament de serviciu militar**. Partea a doua și a treia (traducere), form. 8°, pag. 128, prețul 80 fil. „Tipografia“ Sibiu.

Dr. C. Diaconovich: „**Enciclopedia română**“ tom. 11., form. 8°, pag. 500, prețul broș. 20 cor., leg. 28 cor. 20 fil. Tip. W. Krafft, Sibiu.

Wihl. Niemandz: Instrucțiuni populare despre datorințele și drepturile purtătorului de dare, form. 8°, pag. 160, prețul 1 cor. 20 fil. (Rec. „Gaz. Trans.“ 1899, Nr. 218). Edit. libr. H. Zeidner., Tip. Ciurcu, Brașov.

Regulament de exerciții pentru pompierii din comunele rurale ale comit. Sibiiu, form. 8°, pag. 32, prețul 40 fil. Tip. W. Krafft, Sibiiu.

Reuniunea igienică a comit. Sibiiu: Profilaxia tuberculozei pulmonare, partea I și II, form. 8°, I = 8, pag. II = 10 pag. Tip. W. Krafft Sibiiu.

T. V. Păcățianu: Judecătoriile cu jurați, form. 8°, pag. 112, prețul 80 fil. (Rec. „Gazeta Trans.“ 1899, Nr. 274). „Tipografia“, Sibiiu.

— Principiile politice, de Dr. F. de Holtzendorff, form. 8°, pag. 304, prețul 2 cor. „Tipografia“, Sibiiu.

Titu Vuculescu: Amicul poporului, îndreptar în cauze administrative și judecătorești, form. 4°, pag. 144, prețul 1 cor. (Rec. „Foaia ped.“ Nr. 3—1900). Tip. „Trib. Poporului“, Arad.

În presa periodică.

Literatura științifică în anul 1899 a fost foarte puțin cultivată în foile noastre. Singur numai igiena este mai bine reprezentată în sumarele organelor presei periodice. Articole de filosofie, sociologie, etc. sunt rare, cele de științe naturale și fizice lipsesc aproape cu totul. Tot aceasta se poate spune și despre articolele ce ating științele juridice și politice.

Remarcăm la acest loc:

„*Gazeta Transilvaniei*“: Alcoolismul (281—6), — Dr. I. Neagoe: Pelagra. (157), — I. Maxim: Diferința de timp și timpul de zonă. — Tot aici amintim: raportul D. G. Maior despre bibliotecile ambulante ale Asociațiunii. — În edițiunile pop. de Duminecă s’au publicat numeroase articole igienice mai mici.

„*Tribuna*“: Libertatea de I. Stuart Mill (4 și urm.) și Judecătoriile cu jurați (249 și urm.). traduceri de T. V. Păcățianu, apărute și în edițiuni separate; — apoi Tr. Vuia: Idealismul, (119—121), etc.

„*Tribuna Poporului*“: Dr. M. Pop: Raportul dintre oameni și științe (25, 30, 35, 40, 45, 55, 60).

„*Unirea*“: Cercetări meteorologice asupra nuorilor (24), — Capătul lumii (46).

„*Familia*“: C. Nedelcu, Despre hipnotism [7, 19, 79, 91, 127, 174, 223, 247], — Dr. I. Poenar: Scarlatina [259], — I. N. Pop: Biela [534], — Sof. Nădejde: Alăptarea [364], — N. Maneguțiu: Asupra vieții parlamentare [54] și familiare [188], etc.

„*Transilvania*“: Dr. I. Beu: Pelagra [256], și informațiuni despre Academia română [109, 165] și maghiară [42, 179], apoi o statistică culturală [1], etc.

„*Revista Ilustrată*“: articole igienice [27, 90, 167], — Grapini: Din mitologia plantelor [100, 126, 141, 189], — Romanus: Magnetism, ipnotism și spiritism [98, 120, 131], etc.

„*Foaia școlastică*“: Dr. Em. Elefterescu: despre Gălbinare, Scrofuri și Friguri [126, 138, 186.]

*

La acest loc ar mai fi de amintit, că în toate organele populare ale presei noastre periodice au apărut și în anul 1899 numeroase sfaturi igienice și notițe științifice.

VII. *Literatura calendaristică.*

- Calendar pe anul 1900** (cu litere cirile), anul 108, 16°, pag. 112, prețul 50 fil., (ilustrat), Tip. W. Krafft, Sibiiu.
- Calendar pe anul visect 1900**, anul 57, 8°, pag. 192, prețul 60 fil., (Rec. „Transilvania“ 1900, pag. 35), Tip. archid., Sibiiu.
- Amicul poporului**, întocmit de *I. Popovici*, anul 40, 8°, pag. 128, prețul 80 fil., Tipogr. Krafft, Sibiiu.
- Calendar pe anul dela Christos 1900**, de *Teodor Ceontea*. Anul 21, 8°, pag. 127, preț. 60 fil., Tip. diecesană, Arad.
- Călinđarul poporului pe 1900**, an. 15, form. 8°, pag. 192, prețul 40 fil., ilustrat. (Rec. „Unirea“ 1899, Nr. 49), „Tipografia“ Sibiiu.
- Călinđarul Românului**, an. 12, form. 8°, pag. 168, prețul 60 fil. Tipogr. diec. Caransebeș.
- Calendarul „Aurorei“ pro 1900**, de *A. Todoran*, an. 12, form. 8, pag. 74, prețul 60 fil. Tip. „Aurora“ Gherla.
- Calendarul săteanului**, an. 9, form. 8°, pag. 96, prețul 36 fil. Ilustrat. Tip. W. Krafft, Sibiiu.
- Calendarul plugarului pe an. visect 1900**, an. 9, form. 8°, pag. 102, prețul 50 fil. Tip. A. Mureșianu, Brașov.
- Posnașul**, an. 5, form. 8°, pag. 112, prețul 72 fil., ilustrat. Tip. W. Krafft, Sibiiu.
- Calendar portativ pe 1900**, de *Ioan Baciu*, an. 2, form. 8°, pag. 160, prețul 1 cor. 40 fil., 1 cor., 20 fil., cu 18 ilustr. Tip. C. Csallner, Bistrița.
- Almanachul învățătorului român**, de *Iosif Velcean*. Anul 2, 8°, pag. 256, prețul 2 coroane. (Rec. „Gaz. Trans.“ 1899, Nr. 215), „Tipografia“, Sibiiu.
- Anuarul băncilor române**. Dr. *C. Diaconovich*. Anul 1, 8°, pag. 56 + 80, prețul 3 cor., Tip. archidiecesană, Sibiiu.
- Bănățanul**, anul 1, 8°, pag. 84, prețul 36, Tip. diecesană, Caransebeș.
- Calendarul Bibliotecii-Noastre**, de *E. Hodoș*. Anul 1, 8°, pag. 160, prețul 28 fil., Tipogr. diecesană, Caransebeș.
- Călinđarul nostru pe 1900** (ilustrat), anul 1, 4°, pag. 117, prețul 60 fil., (Rec. „Gazeta Trans.“ 1899, Nr. 268, „Foaia Ped.“ 1899, pag. 315), Tip. „Tribuna Pop.“, Arad.
- Calendarul nou pe anul visect 1900**, anul 1, 4°, pag. 192, prețul 50 fil., (Rec. „Gazeta Trans.“ 1899, Nr. 268), Tip. Ciureu, Brașov.

Tablou statistic

al producțiunii literare române din țeară în timpul dela 1 Iulie 1899 până 30 Iunie 1900.

S c r i e r i					L a o l a l t ă							
R a m	după secțiuni				numărul scrierilor				extensiunea (in coale de tipar)		tiragiul total (exemplare tipărite)	
	secțiunea	număr	exten- siune*)	tiragiu	origi- nale	tradu- ceri	total	+ -**)	1899/900	+ -**)	1899/900	+ -**)
1. Literatura bisericească	teologice	6	100	9.000	5	1						
	religioase	15	137	26.000	14	1						
	administrative	4	31	4.200	4	—	25	+12	268	+137	39.200	+21.433
2. Literatura școlară	pedagogice	8	45	4.850	8	—						
	didactice	23	206	54.500	22	1						
	programe	10	65	5.900	10	—	41	—	316	+10	65.250	—33.917
3. Literatura frumoasă	poesii	6	53	11.250	6	—						
	dramatice	9	22	14.950	5	4						
	proză fr.	5	47	4.300	4	1						
	istoria lit., critică. poporale	4	21	1.300	4	—						
		13	46	32.500	13	—	37	+9	189	—10	64.300	+27.483
4. Literatura istorică					5	—	5	—5	52	—30	3.050	—4.767
5. Literatura economică					6	3	9	+3	51	—14	6.240	+1.407
6. Diverse					4	5	9	+3	135	+63	14.700	+6.433
7. Calendare					17	—	17	+5	151	+63	64.000	+14.767
Total					127	16	143	+27	1.162	+219	256.740	+32.839
Crescere în %								23%		23%		15%

* in coale de tipar. **) în comparațiune cu cifra medie a producțiunii a trei ani premergători.

ad Nr. 516—1900.

Proces verbal

din 9 August 1900. Ședința ordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: *Ioan M. Moldovan*. — Notar: *Nicolau Toyan*. — Membrii prezenți: *Zacharia Boiu, Dr. Cornel Diaconovich, Georgiu de Maxim, Ioan Papiu, Dr. Ilarion Pușcariu, Ioan V. Rusu, Leontin Simonescu, Iosif St. Șuluțu și Ioan Crețu*.

164. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de ași

Se încredințează domnii: *Ioan Crețu, Leontin Simonescu și Iosif St. Șuluțu*.

165 (496—1900). În legătură cu concludul Nr. 103 din 29 Maiu a. c. secretarul II. face propunere relativ la *programul adunării generale*, care se statorosește în următoarele:

Ședința I.

Duminecă în 9 Septembrie st. n. 1900 la 11 oare înainte de ameași.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea adunării generale.
2. Constatarea delegaților prezenți.
3. Raport despre activitatea comitetului central în anul expirat.
4. Alegerea comisiunilor:
  - a) pentru examinarea raportului general;
  - b) pentru examinarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901;
  - c) pentru studierea proiectului de regulament despre înființarea secțiunilor științifice și literare, înaintat spre aprobare;
  - d) pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor.
5. Propuneri eventuale.

Disertațiunile se vor citi în o ședință specială, ce se va ține la 3 oare după ameași.

Ședința II.

Luni în 10 Septembrie st. n. 1900 la 10 oare înainte de ameași.

Ordinea de zi:

1. Rapoartele comisiunilor exmise în ședința primă.
2. Propunere relativ la înactivarea secțiunilor științifice și literare.
3. Fixarea locului pentru proxima adunare generală.
4. Dispozițiuni pentru verificarea proceselor verbale.
5. Închiderea adunării generale.

166. (509—1900). Secretarul I. prezintă *raportul* către adunarea generală despre *publicațiunile literare române* din patrie și despre activitatea literară a „Asociațiunii“ în 1899—1900.

Se primesc în textul aceluși proces verbal și se decide a se tipări și a se prezenta la adunarea generală; totodată se exprimă recunoștința secretarului I. pentru îngrijirea, cu care a elaborat raportul literar.

167. (510—1900). Secretarul I. prezintă *raportul special* despre lucrările comitetului central pentru înființarea *Căsei Naționale*.

Se primește în textul alăturat acestui proces verbal și se decide a se tipări și a se prezenta la adunarea generală.

168. (512—1900). În cauza înființării *secțiunilor științifice-literare*, comitetul central, pentru cazul dacă proiectul de regulament, ce se va prezenta adunării generale, va fi aprobat de aceasta, decide:

a propune adunării generale înființarea tuturor celor 5 secțiuni prevăzute în regulament.

Având în vedere, că în sensul regulamentului membrii secțiunilor se vor alege la propunerea comitetului central; acesta delegă pe membrii sei, cari vor participa la adunarea generală din Băile-Herculane și îi însărcinează a prezenta acesteia o listă de candidați.

Această delegațiune se va întruni în scopul candidării stante sessione, îndată după-ce adunarea generală va fi luat un conclud definitiv cu privire la înființarea secțiunilor.

169. (511—1900). Secretarul I. propune, ca conform obiceiului observat în anii premergători, și cu ocaziunea proximei adunări generale să se împartă *gratuit cărți între poporul*, care se va aduna la Băile-Herculane.

Se vor distribui gratuit:

1. 300 exemplare din broșura I. a „Bibliotecii populare a Asociațiunii“;

2. 200 exempl. „Povești din popor“ de I. Pop Reteganul“;

3. 150 exempl. din „Buna chiverniseală“, de T. V. Păcățan;

4. 25 exempl. din „Dietetica populară“, de Simeon Stoica;

5. 20 exempl. din „Caractere morale“, de I. Popea;

6. 20 exempl. din „Tragedia Calvarului“;

7. 25 exempl. din „Taina norocului sau călea spre fericire“, de Tache Brânduș;

Pentru procurarea cărților de sub 3—7 se asemează din fondul G. Barițiu suma de cor. 200.—.

170. (407—1900). Direcțiunea despărțământului „Beinș“ înaintează cu data 30 Iunie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 24 Iunie a. c. În această ședință s'a luat act de înființarea unei agenturi în *Szombatság-Rogoz*, s'a decis, ca adunarea cercuală proximală să se țină

în prima Duminică din Septembrie a. c. în Szombatság-Rogoz, și s'au satorit doue premii de câte 25 cor. pentru cea mai frumoasă grădină de pomi și pentru cea mai bună lucrare ori disertațiune populară.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse se aprobă.

171. (415—1900). Direcțiunea despărțământului „Blaj“ cu data 3 Iulie a. c. înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 29 Iunie a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente și s'a decis, ca proxima adunare cercuală să se țină în *Sâncel*.

Spre scire.

172. (421—1900). Direcțiunea despărțământului „Bistrița“ înaintează cu data 9 Iulie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 7 Iulie a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente, și s'a decis, „a se propune comitetului central, ca proiectul de regulament despre înființarea secțiunilor literare și științifice să se tipărească, și în proximal număr din organul Asociațiunii, proiectul să se trimită tuturor comitetelor cercuale cu recercarea, ca să-l discute în ședințele lor, să-și dea părerea, și observările motivate să le înainteze comitetului central, iar despre observările făcute de comitetele cercuale să se presente, deodată cu proiectul, raport adunării generale.“

Spre scire cu observarea că modul elaborării și prezentării regulamentelor e satorit prin statute.

173. (423—1900). Direcțiunea despărțământului „Panciova“ înaintează cu data 8 Iulie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 1 Iulie a. c. În această ședință s'a luat act de înființarea unei agenturi și bibliotecii populare în comuna *Deliblat*, și s'au pertractat afaceri curente.

Spre scire.

174. (450—1900). Direcțiunea despărțământului „Hațeg“ înaintează cu data 16 Iulie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 15 Iulie a. c. În această ședință s'a decis, ca proxima adunare cercuală să se țină în Hațeg la 5 August a. c.

Spre scire.

175. (451—1900). Direcțiunea despărțământului „Cluj“ înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 15 Iulie a. c. În această ședință comitetul cercual a decis, că „susține întreg cuprinsul concludului seu din 21 Ianuarie a. c. privitor la dimisiunea sa irevocabilă și la apelațiunea, ce a însinuat în afacerea despărțământului și a fostului director Vasile Podoabă pentru 50 fl. v. a.“ și „roagă comitetul central, ca să binevoiască a însărcina pe un delegat cu convocarea și conducerea unei adunări cercuale extraordinare, care să aleagă comitet nou“.

Se susține concludul 127 din 5 Iulie a. c. Apelațiunea din chestiune în sensul statutelor nu are loc.

176. (456—1900). Direcțiunea despărțământului „*Bocșa*“ înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 7 Iulie a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente și s'a decis, ca adunarea cercuală proximă să se țină la 2 August a. c. în comuna *Valeapai*.

Spre scire.

177. (460—1900). Mihaiu Papp, stud. gimn. și stipendiat al „Asociațiunii“ legitimează progresul făcut în anul școlar 1899/1900, cere totodată a i-se mări stipendiul, în care cas ar dori să continue studiile în Blaj ori Beiuș. În cazul când nu i s'ar pute satisface cererea, e necesitat a-și continua studiile în Sighet.

Legitimarea se ia spre scire. Cererea pentru urcarea stipendiului nu se poate încuviința, i-se lasă însă în folosire și pe mai departe stipendiul de 120 coroane. (Fund. Galliană).

178. (466—1900). Căpitanul poliției locale cu data 20 Iulie a. c. comunică în copie scrisoarea de dto 18 Iulie a. c. a vice-comitelui cotelui Sibiiu, prin care se aduce la cunoștință ordinațiunea Nr. 421 din 11 Iulie a. c. a ministrului de interne, edată în cauza remonstrării, ce comitetul central a înaintat contra secuestrării „*Fondului pentru monumentul lui Avram Iancu*“. Ministrul nu poate satisface cererea comitetului central referitoare la restituirea libelului de depunere deoarece ordinațiunea ministerială Nr. 426 din 15 Martie 1895 dispune secuestrarea sumei colectate, și deoarece asupra întrebunțării acesteia nu colectantul este îndreptățit a dispune, ci autoritatea politică, iar până când se va face aceasta, suma colectată trebuie să stea în păstrare.

Se ia act cu regret.

179. (467—1900). Directorul despărțământului „*Caransebeș*“ înaintează raportul despre activitatea despărțământului în anul 1899.

Spre scire.

180. (472—1900). Virgil Nistor, absolvent de clasa a III-a a gimnasiului român din Brașov și stipendiat al „Asociațiunii“ (fund. Marinovici), cu data 26 Iulie a. c. legitimează progresul făcut în studii în anul școlar 1899/1800.

Legitimarea se ia spre scire: stipendiul avut de 120 cor. i-se lasă în folosire și pe mai departe.

181. (474—1900). Direcțiunea despărțământului „*Seliște*“ înaintează cu data 23 Iulie a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Orlat la 12 Iulie a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899.

2. S'a statorit budgetul pe 1901 la intrate cu 400 cor. și la eșite (spese ale desp.) cu 80 cor.

3. S'au împărțit 4 premii (în total de 40 cor.) celor mai bune cultivătoare de grădini.

4. S'au cetit doue disertații: Ioachim Muntean, preot „Despre însoțiri în genere“, și Dumitru Mosora, învățător „Despre unele căi, cari duc la bunăstarea poporului“.

5. S'a încassat suma de 338 cor.

6. S'au înscris membri ordinari noi dnii: Dumitru Mosora. Sabin Savu, Comuna politică Vale, Ioan Stoia, Comuna politică Orlat, George Iacob și Ludovic Pesamosca.

7. S'a decis, ca comitetul cercual să mai delege un reprezentant pentru adunarea generală, pe lângă dl Valeriu Millea, anunțat benevol.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, în deosebi proiectul de budget pe 1901, se aprobă. Domnii

amintiți sub 6) se declară membri ordinari ai „Asociațiunii“,

împreună cu comunele indicate.

182. (480—1900). Direcțiunea despărțământului „Blaj“ înaintează cu data 27 Iulie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 26 Iulie a. c. În această ședință s'au pertractat numai afaceri curente.

Spre scire.

183. (483—1900). Direcțiunea despărțământului „Mociu“ înaintează cu data 28 Iulie a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 24 Iunie a. c. În această ședință s'a decis înființarea unei agenturi în Mociu și a se ține proxima adunare generală cerc. în Mociu la 12 August a. c.

Spre scire.

184. (487—1900). Direcțiunea despărțământului „Năseud“ înaintează:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 4 Iulie a. c. În această ședință s'a decis, ca adunarea cercuală din est-an să se țină în comuna Mititei la 22 Iulie a. c., cu care ocaziune să se împartă între popor cărți instructive.

II. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 21 Iulie a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente.

III. *Procesul verbal al adunării cercuale* ținută în Mititei la 22 Iulie a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899.

2. S'a statorit proiectul de budget pe anul 1901 la percepțiuni și eroğațiuni cu câte 200 (doae sute) cor.

3. Delegați pentru adunarea generală s'au ales dnii: Gherasim Domide și Ieronim Slăvócă.

4. S'a încassat suma de cor. 38·60.

5. A fost anunțată o disertație de prof. Virgil Șotropa, dar din cauza timpului înaintat nu s'a putut ceti.

Ad I. și II. Spre scire.

Ad III. Spre scire cu aprobarea concluser, în deosebi a budgetului pe 1901.

185. (492—1900). Direcțiunea despărțământului „*Hida-Huedin*“ înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 17 Iulie a. c. În această ședință s'a decis, ca adunarea cercuală proximă să se țină în *Hida* la 12 August a. c., și s'au pertractat afaceri curente.

Spre scire.

186. (493—1900). Direcțiunea despărțământului „*Cohalm*“ înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 29 Iulie a. c., în care ședință s'au pertractat afaceri curente.

Spre scire.

187. (470—1900). D. Emilian Micu cu data 24 Iulie a. c., în scopul completării colecțiunii de diare a „Asociațiunii“, ofere spre cumpărare „*Telegraful Român*“ din 1860 și 1861 în 2 vol.

Se decide a se procura ambele exemplare cu câte 20 cor., la oaltă 40 cor., care sumă se asemează la cassă spre solvire.

188. (506—1900). Bibliotecarul „Asociațiunii“ prezintă raportul despre publicațiunile intrate la bibliotecă în semestrul I. al anului 1900.

Spre scire, fiind a se publica în „*Transilvania*“.

(D. u. s.)

Dr. Il. Pușcariu m. p. vice-președinte; *Nic. Togan* m. p. notar. S'a verificat. Sibiiu, în 11 August 1900. *Șulufu* m. p. *Simonescu* m. p. *Ioan Crețu* m. p.

Nr. 506—1900.

CONSEMNAREA

publicațiunilor intrate la biblioteca „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ în semestrul I. 1900.

1. Anuarul băncilor române, An. I. Sibiiu, 1900.
2. Ieremia P., Valorarea poamelor. Bocșa-germană, 1899.
3. Panțu, I. C., Al doilea capitol din contabilitatea duplă. Brașov, 1900.
4. „România Jună“. Raport pe 1898/9. Viena, 1900.
5. Velcean, Ios., Cestiunea pedepselor în școlaele noastre populare. Sibiiu, 1899.
6. Boiu, Z., Semințe din agrul lui Christos. Tom. I—III. Sibiiu. 1898—99.
7. Bardoși, D., Regulament de serviciu. Partea I. și III. (25 ex.) Sibiiu, 1900.
8. Grün, K., Gedichte. Wien, 1897.
9. Bang, Dr. A. Chr., Documenter og studier verdrende den lutherske katikismus historie i nordens kirker. II. Christiania, 1899.

10. Pierer's Universal-Lexikon. IV. Aufl. Bd. I.—XIX. Altenburg, 1857—65. (19 vol.)
11. „Foae pentru minte, inimă și literatură“. An. I. 1838—9, 1846, 1850, 1851, 1854, 1861—63. Brașov. (15 vol.)
12. Adelung, Joh. Chr., Gramatisch-kritisches Wörterbuch der hoch-deutschen Mundart. I.—IV. Theil. Wien, 1808. (4 vol.)
13. Neuer Plutarch. Bd. I.—V. III. Aufl. Pesth, 1853. (5 vol.)
14. Lübker, Dr. F., Reallexikon des classischen Alterthums für Gymnasien. Leipzig. 1855.
15. Veneroni, Dictionarium latino-italico-gallico-germanicum. Frankfurt a/M., 1700. (2 vol.)
16. Șincai, G., Cronica Românilor. Tom. I.—III. Iași, 1853—54 (3 volume).
17. Burchardi, Dr. G. Ch., Staats- und Rechtsgeschichte der Römer. II. Ausg. Stuttgart, 1854.
18. Büntető törvénykönyv életbeléptetése. 1880. XXXVII t. cz. Budapest, 1880.
19. Annegarn, J., Weltgeschichte für die kath. Jugend. VII. Ausg. Münster, 1864.
20. Landesgesetze des Jahres 1876. Budapest, 1876.
21. Das allgem. bürgerl. Gesetzbuch für das Kaiserthum Oesterreich II. Aufl. Wien, 1856.
22. Die allg. Strafprocessordnung vom 29 Juli 1853. Wien, 1863.
23. Rulf, Dr. F., Commentar zur Strafprocessordnung für das Kaiserthum Oesterreich vom 29 Juli 1853. Bd. I. u. II. Wien, 1857. (2 vol.)
24. Schabus, Dr. Jak., Leichtfassliche Anfangsgründe der Naturlehre. X. Aufl. Wien, 1865.
25. Cionca, I., Praktische Grammatik der rumänischen Sprache. III. Aufl. Bucurest, 1885.
26. Landesgesetz-Sammlung für 1865/67. II. Aufl. Pest, 1872.
27. Imling, Dr. K., 1897: XXXIII., XXXIV. és XXXVII. t. cz. Budapest, 1897.
28. Brote, E., Die rumänische Frage in Siebenbürgen und Ungarn. Berlin, 1895.
29. Rammler, O. F., Universal-Briefsteller. 28. Aufl. Leipzig, 1854.
30. Tormay, B., Legea veterinară și boalele contagioase, Sibiu, 1891.
31. Baritz, G. und Muntean, Gabr., Deutsch-romänisches Wörterbuch. I. Bd. (A.—K.) Kronstadt, 1853.
32. Mayerhofer, E., Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst im Kaiserthum Oesterreich. II. Aufl. Wien, 1859.
33. Annegarn, J., Handbuch der Geographie für die Jugend. VII. Ausg. Münster, 1860.
34. Herbst, Dr. E., Handbuch des allg. österr. Strafrechtes. I. u. II. Bd. II. Aufl. Wien, 1859. (2 vol.)

35. „Predicatorul“. Jurnal eclesiastic pe 1857 și 1858. București. (2 volume).
36. „Foaea Duminecii“ din 1837, de I. Barac. Brașov. (2 vol.)
37. Carcalechi, Z., Biblioteca românească. Partea I.—IV. Buda, 1829—30. (4 broș.)
38. Kraft, F. K., Deutsch-lateinisches Lexikon. I. u. II. Bd. IV. Aufl. Stuttgart, 1843—44. (2 vol.)
39. Georges, Dr. K. E., Lateinisch-deutsches Handwörterbuch. I. u. II. Bd. X. Aufl. Leipzig, 1848. (2 vol.)
40. Rotteck, K. von, Allgemeine Geschichte. I.—X. Bd. XIX. Aufl. Braunschweig, 1854. (10 vol.)
41. Alexandri, V., Doine și lacrimioare. Ed. II. Iași, 1863.
42. Gand P., Französische Grammatik. XIV. Aufl. Frankfurt a/M., 1866.
43. Colecțiunea legilor din anul 1868. Pesta, 1869.
44. Barițiu, G., Dicționarul unguuresc-românesc. Brașov, 1869.
45. Fleury, M. L., L'histoire sainte. II. ed. Bruxelles, 1838.
46. „Transilvania“ din 1868. Brașov.
47. „România Jună“. Almanach. II. Viena, 1888.
48. Imling, Dr. K., 1896: XXXIII. t. cz. a bünvádi perrendtartás-ról. Budapest. 1896.
49. Noël, M. et Chaspal, M., Nouvelle grammaire française. Leipzig. 1836.
50. Schober, J., Erster u. erweiterter Unterricht in der deutschen Sprache. Wien, 1865.
51. Büschl, A., u. Frey, M., Schul- und Lesebuch. I. u. II. Theil Augsburg u. München, 1864.
52. Praetorius, Prof. Dr. Gr., Der Universal-Wortgrübler. Taschen-Wörterbuch. VIII. Aufl. Wien, 1855.
53. Molé, A., Taschenwörterbuch der franz. und deutsch. Sprache. Braunschweig, 1859.
54. Bloch, M., Magy.-ném. és ném.-magy. zsebszótár. Pest, 1843—44. (2 vol.)
55. Bloch, M., A magy. és német nyelv kiegészítő szótára. Pest, 1846. (2 vol.)
56. „Gazeta Transilvaniei“ din 1861 (lips. nr. 71). Brașov.
57. Iorga, N., Acte și fragmente cu privire la istoria Românilor I. București, 1895.
58. Iorga, N., Notes et extraits pour servir a l'histoire des croisades au XV-e siècle. Paris, 1899.
59. Hurmuzaki, E. baron de, Fragmente din istoria Românilor. Tom. II., trad. de I. Slavici, București, 1900.
60. Documente privitoare la istoria Românilor. Vol. IX. Partea II., Supl. II. vol. III. și vol. XI. București, 1899—900. (3 vol.)
61. „Erdély“. Honismertető lap. VIII. év. 1899. Kolozsvár.

62. Szmigelski, Dr. V., Istoria legii noue. Tom. II. Blaj, 1900.
63. Hornstein, Iosef Xaver de, Epistolă pastorală cu ocasiunea părăsirii resimilor. 1900. Bucuresci, 1900.
64. Elefterescu, Dr. Em., Predice ocazionale și funebreale. Tom. II. Bucuresci, 1900.
65. Brânduș, T., Taina norocului și calea spre fericire. Cernăuț 1899.
66. „Junimea“. Raport anual pe 1898/9. Cernăuț, 1900.
67. Tormay, B., Legea veterinară. Ed. II. Sibiiu, 1900.
68. Povește pentru stîrpirea gândacilor de Maiu. Sibiiu, 1900.
69. „Patria“. Statute. Bucuresci, 1900.
70. Wilhelmi, St. A., Kurze statistische Übersicht des Fürstenthums Walachei. Kronstadt, 1842.
71. Vlădescu, M., Catalog de semințe recoltate la grădina botan. din Bucuresci în 1899. Bucuresci, 1900.
72. Carp, A., Discurs rostit în ședința senatului în 1 Dec. 1899. Bucuresci, 1900.
73. Înfocata și nenorocita dragoste a lui Filarot și Antusei. Brașov, 1900.
74. Cântecul lui Adam, când l-au scos din raiu. Brașov, 1900.
75. Jahresbericht des Vereins für siebb. Landeskunde. 1898/9. Hermannstadt, 1900.
76. Barbu, Dr. P., Istorioare biblice. Ed. III. Caransebeș, 1900.
77. Biblioteca teatrală a „Aurorei“. Nr. 5—8. Gherla, 1899—900.
78. Dogariu, D., Din literatura populară. Nr. 8—10. Gherla, 1899—900.
79. Cioran, Emilia, Călătoriile patriarhului Macarie de Antiochia în țerile române. (1653—58). Bucuresci, 1900. (2 ex.)
80. Chendi Il., Începuturile ziaristiceii noastre. (1789—95). Orăștie, 1900.
81. Anuarul III. al Societății pentru crearea unui fond de teatru român pe 1899—900. Brașov, 1900.
82. Budai Deleanul, I., Țiganiada. Brașov, 1900.
83. Păcățian, T. V., Buna chiverniseală. Sibiiu, 1900.
84. Schematismus historicus ven. cleri dioecesis Magno-Varadinensis graeci ritus catholicorum pro anno jubilaru 1900. M.-Varadini, 1900.
85. „Speranța“. An. I.—III. Arad, 1869, 1871—72.
86. „Lumina“. An. I.—IV. Arad, 1872—75.
87. „Convorbiri pedagogice“. An. I.—III. Panciova, 1886—88.
88. „Școala și Familia“. An. III. Brașov, 1888—89.
89. „Luminătorul“. An. II., IX și X. Timișoara.
- Publicațiunile de sub nr.ii 10—56 sunt dăruite de eređii reposatului jude de tribunal Ioan Bădilă, cele de sub nr.ii 85—89 cumpărate, iar restul dăruite de autorii și editorii respectivi.
- Sibiiu, în 8 August 1900.

Nicolau Togan m. p.,
bibliotecar.

Nr. 564—1900.

Proces verbal

din 27 August 1900. Ședința extraordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: Dr. *Ilarion Pușcariu*. — Notar: *Romul Simu*. — Membrii prezenți: *Ioan Crețu*, *George de Maxim*, *Ioan Papiu*, *Ioan V. Rusu*, *Leontin Simonescu* și *Iosif St. Șuluțu*.

189. Cu *verificarea* procesului verbal al ședinței de ași

Se încredințează dnii: *George de Maxim*, *Ioan Papiu* și *Ioan V. Rusu*.

190. (541—1900). *Direcțiunea școalei civile de fete* înaintează cu data 23 August a. c. scrisoarea inspectorului de scoale Nr. 1403—1900, prin care acesta comunică ordinațiunea ministrului de culte Nr. 43878 ddo 23 Iulie a. c. și notifică, că ministrul numai în acel cas va aproba noul *plan de învățământ* al școalei civile de fete, dacă scopul instrucțiunii în istorie se va fixa în mod identic cu planul statului.

Textul dificultat se găsește în manuscris la pag. 7, alinia 1: „Czél: A hazai (în planul statului magyar) és világtörténelem kifejlődését etc” și alinia 3: „Végre a román (în planul statului lipsesce acest cuvânt) és magyar nemzet s illetőleg egyéb nemzetek erkölcsi és szellemi kifejlődésének etc”, și textul corespunzător în limba română.

Comitetul central ia act de ordinațiunea ministerială amintită și decide, ca textul dificultat să se modifice după cum urmează: „Czél: A magyar és világtörténelem kifejlődését etc”, românește „Scopul: a cunoaște istoria ungară și cea universală etc”; mai departe: „Végre a magyar nemzet s illetőleg egyéb nemzetek erkölcsi és szellemi kifejlődésének etc” românește „În sfârșit prin înfățișarea dezvoltării morale și intelectuale a națiunii ungare și respective a altor națiuni etc”.

191. (486—1900). Domnișoara *Cornelia Ciceiu* se roagă cu data 30 Iulie a. c., ca să fie reprimată în postul de guvernantă în internatul Asociațiunii, dela care post comitetul central a absolvat-o prin concludul Nr. 117 din 19 Iunie a. c.

Cererea dșoarei *Cornelia Ciceiu* nu se poate încuviința.

192. (502—1900) Se aduce la cunoștință decedarea membrului pe viață, a doamnei *Elena Barbu n. Grecu*, soție de avocat în Reghin.

Comitetul central dă expresiune condolenței sale la protocol și prin ridicare, ceea-ce este a se aduce la cunoștința familiei.

193. (504—1900). Dl *Dr. Andreiu Micu*, avocat în Făgăraș, notifică cu data 26 Iulie a. c., că va reprezenta Asociațiunea în mod gratuit la pertractarea notarială a *lăsământului lui Basiliu Stanciu* din Viștea inferioară, și transpune o copie simplă a testamentului acestuia, conform căruia defunctul B. Stanciu, fost membru pe viață al Asociațiunii, a lăsat acesteia o acțiune „Concordia“, ca să fie înscris membru fondator. Cu data 14 August a. c. dl *Dr. Andreiu Micu* raportează, că pertractarea de sub întrebare s'a ținut și acțiunea „Concordia“, testată Asociațiunii de B. Stanciu, va pute veni în posesiunea Asociațiunii numai după-ce eredele testamentar va depura o datorie la institutul „Albina“, unde este lombardată împreună cu alte efecte.

Se ia act mulțămindu-se dlui *Dr. Andreiu Micu*.

194. (517—1900). *Direcțiunea despărțământului „Sighișoara“* înaintează cu data 10 August a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 1 August a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente și s'a decis, ca adunarea cercuală din est-an să se țină la 2 Septembrie a. c. în comuna Rătișdorf.

Spre scire.

195. (514—1900). *Direcțiunea despărțământului „Hațeg“* înaintează cu data 10 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Hațeg la 5 August a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899—1900.

2. S'a statorit proiectul de buget pe anul 1901 la înrate și eșite cu 218-72 coroane.

3. S'au înscris membri ordinari noi domnii *Dr. Leo Parasca*, *Samuil Vladone*, *Augustin Străițar*, *Iuliu Ciuciu* și *Cornel Popovits*.

4. S'a încasat suma de 162 coroane.

5. Dl *Ioan Muntean* a disertat „Despre industrie și comerț“.

6. Delegați pentru adunarea generală s'au ales dnii *Dr. Gavr. Suciu*, *Dr. Leo Parasca*, și *Dr. Aur. Vlad*.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, îndeosebi proiectul de buget pe 1901 se aproabă. Dnii amintiți sub 3. se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

196. (523—1900). *Direcțiunea despărțământului „Bocșa“* înaintează cu data 12 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut la 2 August a. c. în comuna Valeapai. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899—1900.

2. S'a statorit proiectul de buget pe anul 1901 la venite și spese (pentru despărțământ) cu 90 coroane.

3. S'au înscris membri ordinari dnii: Nicolau Popovici și Augustin Aldan, ambii preoți.

4. S'a încassat suma de 130 coroane.

5. Au disertat dl Stefan Albu „Despre îmbrățișarea invențiunilor noi folositoare la economie“ și dl Petru Ieremia „Despre ținerea și pră-sirea vitelor“.

6. Delegați pentru adunarea generală s'au ales dnii Ioan Budințianu și Ioan Marcu.

7. In scopul înființării unei biblioteci populare s'au predat dlui Ioan Popoviciu mai multe opere de cuprins economic.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, în-deosebi proiectul de budget pe 1901 se aproabă. Dnii amintiți sub 3. se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

197. (526—1900). Dl *Dr. Teodor Mihali*, delegat al comitetului central, raportează cu data 14 August a. c. despre reorganizarea despărțământului „Deș“, transpunând de odată și *procesul verbal al adunării de constituire*, ce s'a ținut în Deș la 14 August a. c. Din acest proces verbal se remarcă următoarele.

1. Dl delegat deschidând adunarea a numit notar ad-hoc pe dl Dr. Ioan Kerekes și cassar ad-hoc pe dl Dr. Liviu Mikșa.

2. S'au înscris membri ordinari noi dnii: Dr. Teodor Mihali, Dr. Clemente Barbul, Dr. Ioan Kerekes, Dr. Liviu Mikșa, Dr. Ioan Șliam, Augustin Pinte, Alexandru Muntean, Mateiu Pop, Georgiu Gradovicu, Simeon Rus, Dr. Ioan Farkas, Dr. Vasile Ramonczai și Gregoriu Pușcariu.

3. S'a ales director cercual dl Dr. Teodor Mihali, iar membri în comitet dnii Georgiu Gradovicu, Dr. Ioan Kerekes, Dr. Liviu Mikșa și Mateiu Pop.

Dl delegat se roagă totodată, ca să se împuternicească comitetul cercual, ca să ceară raționiu dela fostul cassar Florian Hatos, și dacă acesta nu ar voi să restituie paralele încassate de pe anii trecuți, să se poată procede pe cale legală.

De raportul dlui delegat se ia act. Procesul verbal al adunării de reorganizare se ia spre scire, aprobându-se alegerea comitetului cercual. Dnii amintiți sub 2. se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Dlui delegat se exprimă mulțămîntă pentru zelul dovedit întru promovarea intereselor Asociațiunii. — Referitor la încassarea de taxe prin dl Florian Hatos se cer informațiuni detaiate.

198. (529—1900). *Direcțiunea despărțământului „Oravița“* înaintează *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 11 August a. c. In această ședință s'au pertractat afaceri curente, s'a luat act despre înființarea unei agenturi în Sasca-montană și s'a decis, ca adunarea cercuală din est

an să se țină în Sasca-montană la 2 Septembrie a. c. În despărțământul „Oravița“ s'a înscris membru ordinar nou „Săscana“, societate pe acții.

Procesul verbal se ia spre scire. Institutul „Săscana“ se declară membru ordinar al Asociațiunii.

199. (534—1900). Dl *Damian Popescu*, preot în Ofcea, solvind restul de 150 coroane, și-a achitat întreagă taxa de membru pe viață.

Spre scire. Dl *Damian Popescu* se va prevedé cu diploma prescrisă.

200. (538—1900). *Senatul școlii centrale gr. cat. din Lăpușul unguresc*, cu data 20 August a. c. se roagă pentru acordarea unui ajutor anual permanent de cel puțin 400 coroane.

Din cauza insuficienței de mijloace cererea nu se poate încuviința.

201. (539—1900). Dl *Rubin Patitia*, avocat în Alba-Iulia, donează pe sama muzeului Casei naționale 11 bucăți monete vechi de aramă.

Se primesc cu mulțămintă.

202. (536—1900). *Direcțiunea despărțământului „Blaj“* înaintează cu data 21 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în comuna Sâncel la 5 August a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899—1900 și s'a statorit budgetul pe 1900—1901 la întrate și eșite cu 540 coroane.

2. Au disertat dl *Ioan German* „Despre educație“ și dl *I. F. Neguțiu* „Despre grâu și păstrarea sēmēței“.

3. S'a decis „a se încredința comitetul cercual, ca pentru viitoarea adunare cercuală să presinte un tablou despre toți câți sciu scire și ceti din raionul acestui despărțământ, și în comunele, unde se va constata progres, învățătorii să fie premiați“.

4. Delegați pentru adunarea generală s'au ales dnii *Dr. Vas. Hossu* și *Artimon Blășan*.

5. S'au înscris membri ordinari noi dnii: *Octavian Smigelschi*, *I. F. Negruțiu*, stud. tehnic, *Traian Stoia* și *Iac. Truța*.

Cu ocasiunea adunării cercuale s'a aranjat o expoziție de lucruri țărănesci și corul plugarilor a dat o producțiune.

În legătură se constată, că directorul cercual al despărțământului „Blaj“ a satisfăcut pentru anul 1899 ș-lui 39 lit. g) din regulamentul pentru despărțăminte, ceea-ce la compunerea raportului general pe 1899 s'a trecut cu vederea.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse în-deosebi proiectul de budget pe 1900—1901 se aproabă. Dnii amintiți sub 5) se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Totodată se constată, că directorul cercual și-a prezentat raportul prescris pentru anul 1899.

203. (537—1900). *Direcțiunea despărțământului „Oșorheiu“* înaintează cu data 22 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut la 5 August în comuna M.-Sântana. Se constată următoarele:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și raționamentul cassei pe anul expirat și s'a fixat budgetul pe anul 1900 la intrate cu 198 coroane și la eșite cu 190 coroane 60 fileri.

2. A disertat dl Georgiu Manoilă, absolvent de teologie, despre „Problema școalei populare în prezent și viitor“, și dl V. Saltelechi, paroch, a cetit un „Tractat economic“.

3. S'au împărțit între popor 11 broșuri de cuprins poporal.

4. S'a înscris membru ordinar nou dl Vasile Tatar preot.

5. S'a premiat cu 5 coroane pentru pomologie învățătorul P. Comes și s'a stabilit un premiu de 10 (dece) coroane pentru cea mai bună lucrare de îndemn spre conservarea portului național.

6. Cu această ocaziune s'a încasat suma de 121 coroane 50 fileri.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, în-deosebi proiectul de budget pe 1900 se aproabă. Dl V. Tatar se declară membru ordinar al Asociațiunii.

204. (543—1900). *Direcțiunea despărțământului „Sebeș“* înaintează cu data 21 August a. c. *procesele verbale ale ședințelor comitetului cercual* din 29 Iunie și 17 August a. c. În ambele ședințe s'au pertractat afaceri, ce nu reclamă dispoziții speciale.

Spre scire.

205. (544—1900). *Direcțiunea despărțământului „Beiuș“* înaintează cu data 11 August a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 9 August a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente.

Spre scire.

206. (547—1900). *Direcțiunea despărțământului „Cluj“* înaintează cu data 22 August a. c. *procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 18 August a. c. În această ședință s'a decis, că comitetul cercual rămâne pe lângă demisiunea sa, dar nu-și mai susține apelațiunea la adunarea generală în afacerea cu fostul director cercual V. Podoabă; în fine roagă comitetul central, ca să aibă bunăvoința a se acomoda ș-lui 37 din Regulamentul pentru despărțăminte.

Spre scire. Delegat pentru reconstituirea despărțământului „Cluj“ se numesce dl Dr. Corneliu Diaconovich, prim-secretarul Asociațiunii.

207. (548—1900). Dl *Nicolau Moldovan*, administrator protopopesc și delegat al comitetului central, raportează cu data 23 August a. c. despre reorganizarea despărțământului „Agnita“ și transpune *procesul verbal al adunării de reorganizare* ținute în opidul Agnita la 5 August a. c. Se constată următoarele:

1. Dl delegat a deschis adunarea prin o cuvântare, în care a arătat necesitatea reorganizării despărțământului „Agnita“, și a numit notar ad-hoc pe dl Nicolau Gavrea și cassar ad-hoc pe dl Nicolau Babeș.

2. S'au înscris membri ordinari noi dnii: Nicolau Moldovan, Ioachim Părau, Ioan Conora, Ioan Regnelă, Ioan Mihu, Nicolau Gavrea, Ioan Dordea, Ioan Tat, Axente Lenca și Nicolau Câmpean.

3. Director cercual s'a ales dl Nicolau Moldovan, iar membri în comitet dnii Nicolau Gavrea, Ioan Dordea, Ioan Savu și Nic. Câmpean.

De raportul dlui delegat se ia act. Procesul verbal se ia spre scire. Dnii amintiți sub 2.) se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Alegerea comitetului cercual se aproabă. Dlui delegat se exprimă mulțămită pentru zelul desvoltat întru promovarea intereselor Asociațiunii.

D. u. s.

Dr. *Ilarion Pușcariu* vice-președ. *Romul Simu* notar. — Cetit și verificat în 29 August 1900. *Ioan V. Rusu* m. p. *Ioan Papiu* m. p. *George de Maxim* m. p.

Nr. 579—1900.

Proces verbal

din 3 Septembrie 1900. Ședința extraordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: Dr. *Ilarion Pușcariu*. — Notar: Dr. *Ilie Beu*. — Membrii prezenți: *Zacharia Boiu*, *Parteniu Cosma*, *Ioan Crețu*, *Nicolau Ivan*, *G. de Maxim*, *I. Papiu*, *I. Popovici*, *I. V. Rusu*, *Iosif St. Șuluțu* și *N. Togan*.

208. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de ași

Se încredințează dnii: *Zacharia Boiu*, *Nicolau Ivan* și *Ioan Popovici*.

209. (556—1900). Domnișoara *Maria Cioban*, învățătoare la școala civilă de fete, cu data Roșia-montană 27 August a. c. abdice dela postul ce a ocupat.

Abdicerea d-șoarei *Maria Cioban* se ia spre scire dela data 31 August a. c., având DSa a preda în regulă toate re-cuisitele încredințate îngrijirii DSale din partea direcțiunii școliei.

Pentru ocuparea postului de învățătoare pentru lucrul de mână se publică concurs cu termin până la 20 Septembrie a. c. pe lângă o remunerație anuală de 600 coroane și întreagă

întreținerea în internat. Vor fi preferite acele concurente, cari au cualificația cerută pentru școalele civile de fete din oarecare categorie de studii, îndeosebi din grupul limbilor.

D. u. s.

Dr. *Iarion Pușcariu*, vice-președ. Dr. *Beu*, secr. II. S'a verificat. Sibiiu în 5 Septembrie 1900. *Zacharia Boiu, Nicolau Ivan, Ioan Popovici.*

Nr. 621.—1900.

Proces verbal

din ședința primă a adunării generale ordinare a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținute în Băile Herculane la 9 Septembrie n. 1900.

President:

Ioan M. Moldovan.

Notar:

Dr. Ilie Beu.

1. Presidentul deschide adunarea generală la 11 oare a. m. împărțind salutare frățescă Românilor din acest ținut, cari însuflețiți de scopurile ce Asociațiunea urmărește, au învitat-o a-și ține adunarea generală din estan la Băile-Herculane, și accentuând scopul Asociațiunii, care este a deștepta și desvolta în poporul nostru iubirea de neam, iubirea de limbă și de cultura noastră.

Cuvântului presidial răspunde dl *Andrieu Ghidiu*, directorul cercual al despărțământului „Caransebeș”, relevând misiunea culturală a Asociațiunii, care este întruparea principiului unității noastre culturale, și asigurând Asociațiunea de sprijinul Românilor din acest ținut.

După acestea dl *Iosif Vulcan*, presidentul Societății pentru crearea unui fond de teatru român, aduce adunării generale felicitările acesteia, constatând totodată avântul înalt, ce a luat spiritul public intelectual românesc, în urma căruia adunările noastre culturale s'au ridicat la nivelul unor adevărate sărbări naționale.

Adunarea generală ascultă cu viu interes aceste cuvântări.

Discursul presidial se aclude la acest proces verbal sub A).

2. În conformitate cu pct. 2) al ordinii de zi urmează a se constata delegații prezenți ai despărțământelor.

Se decide, ca domnii delegați prezenți să se anunțe la biroul adunării generale, având a se raporta mai târziu.

3. Presidentul anunță, că au intrat următoarele disertațiuni: Din trecutul Băilor-Herculane de Dr. G. Vuia; Repriviri asupra activității culturale a protopresbiterului Ioan Tomici de Iuliu Vuia; Câte-va pagini din suferințele Românilor bănățeni de Patriciu Drăgălină; Din lumea literaturii noastre populare nescrise de Dionisie Stoica.

Se vor ceti în ședințe speciale ați la 2 oare p. m. eventual mâne la 5 oare p. m.

4. Se prezintă *raportul general* despre activitatea comitetului central în anul 1899, împreună cu aclusese sale.

Fiind raportul general tipărit și împărțit la membri de mai înainte, se consideră ca cetit.

5. Urmând la ordinea de și alegerea comisiunilor

Se aleg: *a)* pentru examinarea raportului general domnii Simeon Dămian, Dr. Stefan Petrovici și Dr. Ioan Turcu; *b)* pentru cenzurarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901 domnii Traian Barzu, Emanuil Ungurianu și Nicolau Zigre; *c)* pentru studiarea proiectului de regulament despre înființarea secțiunilor științifice și literare domnii Patriciu Drăgălină, Vasile Goldiș, Dr. Petru Ionescu, Dr. Georgiu Proca, Dr. Traian Putici, Dr. Iacob Radu și Iosif Vulcan; și *d)* pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor domnii Ilie Curescu, Andreiu Ghidiu și Mihail Popovicu.

6. Se constată, că sunt reprezentate prin delegați despărțemintele: Beiuș (Dr. Ioan Comșa), Abrud-Câmpeni (Dr. Laurențiu Pop), Brașov (Simion Dămian), Bănat-Comloș (Vasilii Deciu), D.-Sân-Mărtin (Alexandru Moldovan și Vasile Zehan), Făgăraș (Iacob Popeneciu), Ludoș (Vasile Suci), Orade (Iosif Vulcan și Nicolau Zigre), Panciova (Petru Stoica și Dr. Petru Pența), Selagiu (G. Pop de Băsești), Sibiiu (Parteniu Cosma), Timișoara (Dr. Aurel Cosma și Petru Ionaș), Seliște (Valeriu Milea). Mai sunt reprezentate și Reuniunea învățătorilor gr.-or. români din diecesa Caransebeșului (al cărei reprezentant a salutată în termeni călduroși adunarea generală) și Reuniunea învățătorilor gr.-cat. români din Lugoș.

Spre știință.

7. Presidentul anunță, că au intrat următoarele propuneri: *a)* Dl. Georgiu Ardelean, avocat în Timișoara, propune înființarea unei secțiuni arheologice și numismatice; *b)* Dl. Iuliu Vuia, învățător în B.-Comloș, propune ca Asociațiunea să afle mijloacele, din cari să se înființeze fonduri pentru procurarea de recuizite școlare, pentru premiarea învățătorilor zeloși, pentru ajutorarea școalelor sărace, pentru ținerea de cursuri suplatorii cu învățătorii, pentru crearea unei biblioteci populare. În legătură

cu această propunere dl G. Pop de Băsesci propune votarea unui ajutor de fl. 200— pe seama școlii centrale din Lăpușul-unguresc.

La deslușirile date dela presidiu dl Pop de Băsesci își revoacă această propunere, rămânând ca s'o renouieze la discuția asupra budgetului.

ad a) Se transpune comisiunii pentru studiarea proiectului de Regulament despre înființarea secțiunilor științifice și literare.

ad b) Se transpune comisiunii pentru examinarea raportului general.

8. Președintele prezintă cererea de data Plugova 30 August a. c. a Mariei Kovács, elevă a școlii inferioare de fete din Cașovia, pentru un ajutor.

Se transpune comisiunii financiare.

9. Președintele aduce la cunoștința adunării generale, că *a)* Dl Patriciu Barbu, avocat în Reghin, oferă în numele și memoria fetei sale soții pentru înființarea Casei naționale deocamdată suma de 2000 cor. solvibile în 4 rate anuale; *b)* Dl Dr. Petru Țegle, avocat în Timișoara, trimite pentru Casa națională 60 coroane; *c)* Dl George Görög, primul locotenent i. r. în Orșova, oferă pentru muzeul Casei naționale mai multe obiecte arheologice și documente vechi; *d)* Dl Atanasie Cimponeriu, jude al tablei reg. i. r., se înscrie membru fondator, trimițând deocamdată 200 cor., dar promițând a solvi restul până la proxima adunare generală, și *e)* Dl Dr. Aurel Novac, avocat în Biserica-Albă, se înscrie membru pe viață, spre care scop transpune o acție „Sătmăreana“ în valoarea nominală de 200 coroane.

Ofertele Dilor Patriciu Barbu, Dr. Petru Țegle și George Görög se primesc cu mulțămire. Scrisorile Dilor Atanasie Cimponeriu și Dr. Aurel Novac se transpun comitetului central spre competență afaceri.

Ședința se încheie la 1 oră p. m., anunțându-se proxima ședință pe mâine la 10 ore a. m.

D. u. s.

I. M. Moldovan, președinte. — *Dr. I. Beu*, secretar II. — S'a verificat. Sibiu în 2 Octombrie 1900. *P. Cosma*, m. p. *O. Tilea*, m. p. *Dr. C. Diaconovich*, m. p.

L. Simonescu, m. p. *Nic. Togan*, m. p.

Nr. 621.—1900.

Proces verbal

din ședința a doua a adunării generale ordinare a Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, ținute în Băile-Herculane la 10 Septembrie n. 1900.

President:
Ioan M. Moldovan.

Notar:
Dr. Ilie Beu.

10. După deschiderea ședinței își prezintă raportul seu prin dl Dr. Ioan Turcu comisiunea pentru examinarea raportului general pe anul 1899, pe baza căruia adunarea generală decide:

a) Raportul general se ia spre scire.

b) Se exprimă condolența prin ridicare pentru repositații membri ai Asociațiunii și pentru fericiții membri fondatori ai Casei naționale, Doamna Ioana Bădilă și Constantin cav. de Steriu.

c) Se dă expresiune recunoștinței față cu fondatorii și donatorii Asociațiunii.

d) Se ia act de raportul special despre lucrările referitoare la înființarea Casei naționale și se aprobă dispozițiile luate de comitetul central.

e) Se dă expresiune recunoștinței față cu fondatorii și sprijinatorii Casei naționale.

f) Se face apel la membrii Asociațiunii, ca să dea tot concursul posibil loteriei aranjate pentru scopurile Casei naționale.

11. În numele aceleiași comisiuni referă tot Dl Dr. Ioan Turcu, relativ la propunerea Dlui Iuliu Vuia, amintită sub pct. 7 lit. b) al procesului verbal din ședința trecută.

Propunerea Dlui Iuliu Vuia se transpune comitetului central.

12. Comisiunea emisă pentru studiarea proiectului de Regulament pentru secțiunile științifice-literare, își prezintă raportul său prin referentul Vasile Goldiș. Pe baza acestuia se decide:

Adunarea generală aprobă și primesce proiectul de Regulament pentru instituirea și organizarea secțiunilor științifice-literare cu următoarele schimbări:

a) În §. 1, se schimbă ordinea secțiunilor punându-se la locul dintâiu secțiunea literară.

b) Alineatul c) din §. 5, se schimbă așa: „au drept la diurne și la rebonificarea speselor de călătorie“.

c) Punctul e) din §. 12, se omite.

d) Punctul a) din §. 14 se schimbă așa: „se va ocupa cu studiarea stării școalelor noastre românesci din patrie, căutând căi și mijloace pentru ajutorarea și asigurarea lor, premiind în deplină înțelegere cu organele competente persoanele bine-meritate pe terenul învățământului poporal și inițiând înființarea de școale speciale reclamate de lipsele poporului român“.

e) Punctul c) din §. 14 se omite.

f) Alineatul e) din §. 32 se schimbă astfel: „sunt redactorii Analelor Asociațiunii și fac parte din comitetul de redacțiune al „Bibliotecei populare a Asociațiunii“.

g) Punctul f) din §. 34 se schimbă astfel: „face parte din comitetele de redacțiune al Analelor Asociațiunii și al Bibliotecei populare a Asociațiunii și îngrijesce de editarea publicațiilor.

h) Punctul c) din §. 39 se schimbă așa: „în Analele Asociațiunii“.

i) §. 42 se omite.

Proiectul astfel modificat se alătură la acest proces verbal.

13. În numele aceleiași comisii raportează tot Dl Vasile Goldiș și asupra propunerii dlui G. Ardelean relativ la înființarea unei secțiuni arheologice și numismatice, și în considerarea, că chestiunile științifice în materie de arheologie și numismatică pot să fie promovate îndestul în cadrul secțiunii istorice, nu vede necesitatea înființării acelei secțiuni.

Propunerea Dlui G. Ardelean referitoare la înființarea unei secțiuni arheologice nu se primesce.

14. Comisiunea esmisă pentru cenzurarea rațiociniului pe anul 1899 și a proiectului de budget pentru anul 1901 își prezintă raportul său prin referentul Traian Barzu.

Adunarea generală decide:

Rațiociniul Asociațiunii pe anul 1899 se aprobă și comitetului central se dă absolutiu pentru gestiunea acestui an.

Proiectul de budget prezentat pentru anul 1901 se primesce cu următoarele modificări: Poziția „Taxe dela membri și prenumerațiuni“ a intratelor fondului general se proiectează cu 16000 coroane și poziția „venite extra-ordinare“ cu 3048 coroane, poziția „stipendiu pentru un elev la meseria de lemnărit“ a cheltuielilor fondului general se șterge, în schimb însă se adaugă o nouă poziție de 2000 coroane, din care să se împărțească ajutoare școalelor române confesionale sărace. Aceste modificări urcă venitele și cheltuielile fondului general la suma de 25858 coroane,

15. Comisiunea pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor își prezintă raportul său prin referentul Dl Andreiu Ghidiu, conform acestui raport s'au înscris 45 membri noi și s'a încassat în total suma de 758— coroane.

Raportul se ia cu plăcere spre știință și se transpune comitetului central pentru competență afacere.

16. Urmând la ordinea zilei chestiunea inactivării secțiunilor științifice-literare, adunarea generală decide:

Secțiunile științifice-literare se inactivează imediat și se alege la propunerea comitetului central în secțiunea istorică Dnii: Vicențiu Babeș, Dr. Augustin Bunea, Vasile Goldiș, Ioan cav. de Pușcariu și Iosif St. Șuluțu; în secțiunea literară Dnii: Andreiu Bârseanu, Dr. Iosif Blaga, Dr. Atanasiu Marienescu, Virgil Onițiu și Iosif Vulcan; în secțiunea științelor naturale Dnii Dr. Daniil P. Barcianu, Florian Porcius, Emil Viciu, Arseniu Vlaicu și Dr. George Vuia; în secțiunea școlară Dnii: Dr. Vasile Hossu, Gregoriu Maior, Dr. Iuliu Olariu, Gregoriu Pletosu și Dr. Ioan Stroia; în secțiunea economică Dnii: Iosif Bălan, Traian Barzu, Parteniu Cosma, Demetriu Comșa și Dr. Ioan Mihu.

17. Se dă cetire telegramelor de felicitare sosite la adresa adunării generale dela: Ioan Metianu, metropolit, *Sibiiu*; Dr. Dem. Radu, episcop, *Lugoș*; Nicolau Popea, episcop, *Caransebeș*; Dr. Ilarion Pușcariu, vice-președintele Asociațiunii, și Zacharia Boiu, membru al comit. central al Asociațiunii, *Sibiiu*; Ioan V. Rusu, protopop, *Sibiiu*; Tuducescu, Marinescu, Oprean, Pop, Bocu, Doje, Antonovici, Beleş, *Lipova*; Ranta, Dr. Onișor, Silași, (nedescifrabil), Dr. Tripon, (nedescifrabil), Dr. Pop, Dr. Pahone, Dr. Login, Dr. Malaiu, *Bistrița*; „Tribuna“ și „Foaia Poporului“, *Sibiiu*; Dr. Șerban, *Făgăraș*; Ghețe, Domide, Pletosu, Moisil, Halița, Scridon, Tanco, (nedescifrabil), *Năsăud*; Despărțământul „Blaj“ al Asociațiunii, *Blaj*; Direcțiunea desp. „Beiuș“ al Asociațiunii, *Beiuș*; Petru Uilacan, (nedescifrabil), Cetățian, Dr. Alexandru Ceușian, Dr. Ioan Popescu, Sever Barbu, Dr. Augustin Chețian, Iosif Popescu, Eugen Marinoviciu, Dr. Ioan Harșia, Nicolau Marinovici, *Reghinul-săsesc*; Despărțământul „Brașov“ al Asociațiunii, *Brașov*; Românii din *Deva*; Dr. Petru Țegle, avocat, *Timișoara*; Teodor Ceontea, *Arad*; Doctorii Secoșanu, Grigorescu și Crăinicean, *Roman*; Vasilie Almășan, Ioan Hossu, Dr. Georgiu Ilea, Vasile Indre, Ioan Laslo, Dr. Stefan Morariu, Demetriu Pop, Leontin Pop, Stefan Roșianu și Dr. Ioan Vajda, *Cluj*; Ioan Marcu, *Bocșa germană*; Onițiu, Brănișce, *Brașov*; Droc Barcian, *Giurgiu*; Reuniunea femeilor române: Ana Filip, președintă, Alexandru Ciura, secretar, *Abrud*; Dr. Isac, Basiliu, Podoaba, Căciulă, Augustin Giurgiu, Filip, Pop, (nedescifrabil), Mureșian, *Cluj*; Brumboiu, preot, Grozea, Clococean, Mucea, Muscan, Botezan,

Grozea, Todericiu, Pop, Bobinca, Aldea, Gabor, Pop, învățător, *Tohanul vechiu*; Stupariu, locot., Smeu, căpitan, *Viena*; Petra-Petrescu, *Brașov*; Dr. Stefan Pop, *Arad*; Victor Russu, preot, (*nedescifrabil*); Dr. Dragescu, *Craiova*; Dr. Ciatu, *Capolnaș*; Tinerimea română, *Hațeg*; Domnișoarele române, *Hațeg*; Asociațiunea aradană: Truța, director, *Arad*; Dr. Teodor Mihali și Dr. Ciuta, *Karlsbad*; Musicescu, *Iasi*.

Se iau cu plăcere spre sciință.

18. Urmează la ordinea zilei *fixarea locului pentru viitoarea adunare generală* a Asociațiunii. Învitare a sosit dela mai mulți inteligenți din Lipova.

Se decide a se ține în Lipova.

19. Cu *verificarea* proceselor verbale ale adunării generale

Se încredințează membrii prezenți din Sibiiu.

20. Exhauriindu-se ordinea zilei presidentul închide adunarea generală.

D. u. s.

I. M. Moldovan, m. p., president. Dr. *Beu*, m. p., secretar II — S'a verificat. Sibiiu în 2 Octobre 1900. *P. Cosma* m. p. *O. Tilea* m. p. *L. Simonescu* m. p. Dr. *C. Diaconovich* m. p. *Nic. Togan* m. p.

Nr. 627—1900.

Proces verbal

din 24 Septembrie 1900. Ședința extraordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: *Ios. St. Șuluțu*, — Notar: Dr. *Ilie Beu*. — Membrii prezenți: *Zacharia Boiu*, *Part. Cosma*, *Ioan Crețu*, Dr. *C. Diaconovich*, *Nicolau Ivan*, *Georgiu de Maxim*, *Ioan V. Russu*, Dr. *Octavian Russu*, *Leontin Simonescu* și *Nicolau Togan*.

210. Cu *verificarea* procesului verbal al ședinței de ași

Se încredințează dnii: *Ioan Crețu*, Dr. *Cornel Diaconovich* și *Ioan V. Rusu*.

211. (614—1900). Se raportează, că la *concursul* publicat sub Nr. 556—1900 *pentru ocuparea postului de învățătoare de lucrul de mână* la școala civilă de fete și-au înaintat documentele patru reflectante și anume domnișoarele: *Cornelia Muciu Urechia*, absolventă a preparandiei rom. cat. din Sibiiu; *Eufemia Katona*, absolventă a cursului „*Frauenarbeitsschule*“ în Sibiiu; *Laura Vlad*, cu studii de pictură dela academia din München, și *Mărioara Popp*, absolventă a cursului „*Frauenarbeitsschule*“ în Sibiiu. Cererea dșoarei *Cornelia Muciu Urechia* a fost însă retrasă. În conside-

rațiunea, că nici una dintre reflectante nu are cualificația cerută pentru școalele civile și în urmare nu corespund condițiilor de concurs, comitetul central decide:

Postul de învățătoare suplentă la școala civilă de fete rămâne deocamdată neocupat.

Pentru caligrafie și desen se angajează în mod provisor ca instructoră dșoara Laura Vlad cu o remunerație anuală de 400 coroane.

Direcțiunea școalei civile de fete se îndrumă a prezenta în 8 zile un plan de oare, compus pe baza statului actual al corpului didactic.

212. (546—1900). *Direcțiunea despărțământului „Sătmar“* prin scrisorile ddo 4 și 22 August a. c. raportează, că primpretorul din Careiul mare a oprit ținerea adunării cercuale, convocată pe 2 August a. c. la Sanislău, și a concertului și balului aranjat din acest incident, și că această oprire a fost aprobată de vicecomitele comitatului Sătmar.

Considerând că adunarea cercuală în sensul §-ului 41 din Statute a fost anunțată în regulă la autoritățile competente; considerând că motivele opririi adunării sunt lipsite de ori-ce basă legală și de drept și că prin asemenea dispozițiuni polițiale activitatea organelor Asociațiunii, prevădută în statutele aprobate de guvernul țării, este păgubită și împiedecată în modul cel mai grav și simțitor,

Comitetul central decide a înainta ministrului de interne o reprezentațiune, prin care să se ceară anularea decisiunilor ilegale, prin cari a fost oprită adunarea cercuală a despărțământului „Sătmar“, precum și garantarea libertății de acțiune a organelor Asociațiunii în toate agendele lor prevădute în statutele aprobate de guvernul țării.

213. (626—1900). Secretarul I. propune convocarea membrilor *secțiunilor științifice și literare* la o ședință plenară de constituire.

Membrii secțiunilor științifice și literare vor fi înștiințați despre alegerea făcută în adunarea generală dela Băile-Herculane și totodată vor fi convocați pe 14 Octobree a. c. la o ședință plenară de constituire.

214. (622—1900). Secretarul I. și II., cassierul și bibliotecarul își prezintă *espensariul speselor efective* avute cu participarea la adunarea generală ținută la Băile-Herculane în 9 și 10 Septembrie a. c.

Se asemnează secretarului I. Cor. 58.—, secretarului II. Cor. 97-30, cassierului Cor. 44.— și bibliotecarului Cor. 52-60.

D. u. s.

Șulufu preș., Dr. *Beu*, secr. II. S'a verificat. Sibiiu în 27 Septembrie 1900.

Ioan V. Rusu, Ioan Crețu, Dr. Diaconovich.

ad Nr. 674—1900.

Proces verbal.

din 4 Octobree 1900. Ședința ordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: *Iosif St. Șuluțu*. — Notar: *Dr. Ilie Beu*. — Membrii prezenți: *Zah. Boiu, Part. Cosma, I. Crețu, Dr. Corn. Diaconovich, G. de Maxim, I. Papiu, I. Popovici, Dr. Eus. R. Roșca, I. V. Rusu și N. Togan*.

215. Cu *verificarea* procesului verbal al ședinței de ași

Se încredințează domnii: *Ioan Papiu, Dr. Eusebiu R. Roșca și Nicolau Togan*.

216. (621—1900). Secretarul II prezintă *procesele verbale ale adunării generale*, ce s'a ținut în 9 și 10 Septembrie a. c. la Băile Herculane. Din aceste procese verbale se constată, că adunarea generală:

1. a luat spre scire raportul general pe anul 1899;
2. a exprimat condolență pentru membrii reșoși ai Asociațiunii și pentru reșoșii membri fondatori ai Casei naționale;
3. a dat expresiune recunoștinței sale față cu fundatorii și donatorii Asociațiunii și față cu fundatorii și sprijinitorii Casei naționale;
4. a luat act de raportul special despre lucrările referitoare la înființarea Casei naționale și a aprobat dispozițiile luate de comitetul central, făcând apel la membrii Asociațiunii, ca să dea tot concursul posibil loteriei aranjate pentru scopurile Casei naționale;
5. a aprobat rațiociniul Asociațiunii pe anul 1899 și a dat comitetului central absolutoriu pentru gestiunea acestui an;
6. a primit proiectul de buget prezentat de comitetul central pentru anul 1901 cu următoarele modificări făcute la fondul general: poziția „Taxe dela membri și prenumerațiuni“ a proiectat-o cu 16,000.— cor., poziția „Venite extraordinare“ cu 3,048.— cor., poziția „Stipendiu pentru un elev la meseria de lemnărit“ a șters-o, în schimb însă a adaus la spese o nouă poziție de 2,000.— cor., din care să se împărțească ajutoare la școalele române confesionale sărace; prin cari modificări venitele și spesele fondului general s'au urcat în buget la suma de 25,858 coroane;
7. a aprobat și primit proiectul de Regulament pentru instituirea și organizarea secțiunilor științifice și literare, cu următoarele schimbări:
  - a) în § 1. a schimbat ordinea secțiunilor, punând la locul dintâiu secțiunea literară;
  - b) a schimbat punctul c) din §. 5. astfel: „au drept la diurne și la rebonificarea speselor de călătorie“;
  - c) a omis punctul e) din §. 12;
  - d) a schimbat punctul a) din §. 14. așa: „se va ocupa cu studiarea stării școalelor noastre românesce din patrie, căutând căi și mijloace

pentru ajutorarea și asigurarea lor, premiind în deplină înțelegere cu organele competente persoanele binemeritate pe terenul învățământului poporal și inițiând înființarea de școale speciale reclamate de lipsele poporului român“;

e) a omis punctul c) din §. 14;

f) a schimbat punctul e) din §. 32. astfel: „sunt redactorii Analelor Asociațiunii și fac parte din comitetul de redacțiune al Bibliotecii poporale a Asociațiunii“.

g) a schimbat punctul f) din §. 34. astfel: „face parte din comitețele de redacțiune al Analelor Asociațiunii și al Bibliotecii poporale a Asociațiunii și îngrijesce de editarea publicațiilor“;

h) a schimbat punctul c) din §. 39 așa: „în Analele Asociațiunii“; și

i) a omis § 42;

8. a transpus spre competență afacere raportul comisiei pentru înscrierea de membri și încassarea taxelor;

9. a decis inactivarea imediată a secțiunilor științifice și literare și a ales în secțiunea literară pe dnii: Andreiu Bârseanu, Dr. Iosif Blaga, Dr. Atanasiu Marienescu, Virgil Onițiu, Iosif Vulcan; în secțiunea istorică pe dnii: Vincențiu Babeș, Dr. Augustin Bunea, Vasile Goldiș, Ioan cav. de Pușcariu și Iosif St. Șuluțu; în secțiunea științelor naturale pe dnii: Dr. Daniil P. Barcian, Florian Porcius, Emil Viciu, Arseniu Vlaicu și Dr. George Vuia; în secțiunea școlară pe domnii: Dr. Vasile Hossu, Gregoriu Maior, Dr. Iuliu Olariu, Gregoriu Pletos și Dr. Ioan Stroia; în secțiunea economică pe domnii: Iosif Bălan, Traian Barzu, Demetriu Comșa, Parteniu Cosma și Dr. Ioan Mihu;

10. a decis, ca proxima adunare generală să se țină în Lipova;

11. a decis să se transpună la comitetul central propunerea membrului Iuliu Vuia de cuprinsul, ca Asociațiunea să afe mijloacele, din cari să se înființeze fonduri pentru recuise școlare, pentru premiarea învățătorilor zeloși, pentru ajutorarea școalelor sărace, pentru ținerea de cursuri supletorii cu învățătorii și pentru crearea unei biblioteci poporale;

12. a primit cu mulțămintă: a) oferta dlui Patriciu Barbu, avocat, de a contribui la înființarea Casei naționale deocamdată cu suma de 2,000.— cor., solvibilă în 4 rate anuale, cu începere dela 1 Maiu 1901; — b) oferta de 60.— cor. al dlui Dr. Petru Țegle, avocat, pentru Casa națională; — c) oferta de mai multe obiecte arheologice și documente vechi pentru muzeul Casei naționale din partea dlui George Görög, primlocotenent în Orșova;

13. a decis a se transpune comitetului central scrisorile dlor Atanasiu Cimponeriu și Dr. Aurel Novac, cari s'au anunțat cel dintâiu de membru fondator cel din urmă de membru pe viață al Asociațiunii.

ad 1, 2, 3, 4 și 5. Spre știință.

ad 6. Se ia act; budgetul aprobat, la percepțiuni și eroğațiuni cu 25.858.— cor., se transpune cassarului spre conformare.

În legătură se însărcinează secretarul prim a studia și a face apoi propunere relativ la modul distribuirii ajutorului votat pentru școalele sărace,

ad 7 și 9. Se ia act cu observarea, că în această chestiune s'au luat dispozițiile trebuincioase prin concludul Nr. 213 din 24 Septembrie a. c.

ad 8 și 10 Spre știință.

ad 11 Propunerea dlui Iuliu Vuia se va transpune la timpul seu secțiunii școlare, în a cărei competență cade conform §-ului 14 din Regulamentul pentru instituirea și organizarea secțiunilor științifice și literare.

ad 12. De ofertul dlui Patriciu Barbu se ia act. — Dlui Dr. Petru Țegle se confirmă primirea sumei de 60.— coroane. — Cu luarea în primire și expediarea obiectelor oferite de dl George Görög se încredințează dl Mihail Popopiciu, protopop în Orșova. — Tuturor acestor domni este a se notifica, că adunașea generală a primit cu mulțămintă ofertele făcute.

ad 13. Referitor la scrisorile dlor Atan. Cimponeriu și Dr. Aur. Novac confere concludul următor.

217. (643—1900). La *adunarea generală* dela Băile Herculane s'au înscris:

a) membru fondator: dl Atanasie Cimponeriu, jude de tablă i. p. în Budapesta, solvind în contul taxei 200.— coroane; iar ulterior și restul de 200.— coroane;

b) membri pe viață: dl Ilie Curescu, president al comunității de avere în Caransebeș, anticipând din taxă 30.— cor., și obligându-se a solvi restul în Ianuarie 1901; dl Dr. Aurel Novac avocat în Biserica-albă, solvind ca taxă 1 acție „Sătmăreana“ în valoare nominală de 200.— coroane; și dl Dr. George Vuia, medic în Băile Herculane, obligându-se a trimite în contul taxei 1 acție în valoare nominală de 200.— coroane;

c) membri ordinari: dnii Constantin Burdea, primar orășenesc; Alexandru Balaș, inginer silvic; Dr. Constantin Popasu, medic; Isaia Stoica de Hațeg, oficiant în pensiune; Paul Iovescu, controlor; Iosif Andrei, notar; Dionisie Popoviciu, preot; Anton Bona, profesor; Dr. Traia Badescu, secretar consistorial; Ioan Chendi, preot; Mihaiu Costescu, preot; Vasile Măndrean, profesor; Ștefan Vior, contabil; Traian Hențu, învățător, Alexandru Crăciunescu, notar; Vasile Segărcian, silvicultor; Simion Cingița, comerciant; Nic. Spătariu, comerciant; Ioan Balaci, Nic. Grozăvescu, Gligore Murzu, primcodreni; Ioan Faur, profesor; Samuil Spinean, Ioan Pop, Ioan Popoviciu, comercianți; Simeon Caraiman, Eftemia Capușa, primar; Silviu Radu, amplotiat de mine; George Popescu, proprietar; Iosif Băcilă, vicecolonel i. p.; Nestor Feneșan, proprietar, Nicolau Nestoroviciu, Nicolau Hînda, comercianți; Vasile Popoviciu, preot; Dr. Mihail Lupescu, medic; Vasile Beleş, protopop; Iuliu Novac, avocat; Iosif

Popoviciu, notar; Mateiu Teleagă, Corneliu Bercian, comercianți; Dr. Petru Ionescu, profesor; și „Nera“, cassă de păstrare în Bozovici.

Dl Atanasiu Cimponeriu se declară membru fondator al Asociațiunii și se prevede cu diploma prescrisă.

De înscrierea de membri a dlor Ilie Curescu și Dr. George Vuia se ia act, având a fi provăduți cu diploma prescrisă după achitarea taxei. Dl Dr. Aurel Novac se declară membru pe viață al Asociațiunii și se prevede cu diploma prescrisă.

Domnii amintiți sub c) și societatea „Nera“ se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

218. (673—1900). *Direcțiunea școlii civile de fete* înaintează cu data 2 Octombrie a. c. *procesul verbal al conferenței corpului didactic* din 29 Septembrie a. c., în care s'a stabilit împărțirea obiectelor de învățământ pe anul școlar curent și s'a luat concludul de a se ruga comitetul central ca să mai angajeze o putere didactică pentru propunerea lucrului de mână. În legătură se prezintă și planul oarelor pentru anul școlar 1900—1901, elaborat de directorul școlii la încredințarea conferenței corpului didactic.

Considerând, că după raportul corpului didactic nici una dintre puterile actuale nu este în stare a propune lucrul de mână cu succes, cu abatere dela concludul Nr. 211 din 24 Septembrie a. c. pentru lucrul de mână se angajează în mod provizor pe anul școlar curent o instructoară cu o remunerație de 400.— coroane. Direcțiunea școlii va avea să facă propunere în acest obiect.

Planul oarelor prezentat se aprobă.

219. (572—1900) Dșoara *Cornelia Ciceiu* prin scrisoarea ddo 2 Septembrie a. c. cere din nou a fi reactivată în postul de guvernantă, ce l-a avut la internatul școlii civile de fete a Asociațiunii. Totodată se prezintă atestate despre starea ei sanitară dela medicii Dr. Oberth din Sighișoara, Dr. Otto din Sibiiu și un al treilea atestat scris de dnii Dr. H. Süssmann și Dr. Il. Beu din Sibiiu, din cari se constată, că starea ei sanitară de present este pe deplin mulțamitoare.

Dșoara Cornelia Ciceiu se angajează în postul de guvernantă a internatului școlii civile de fete pe timpul cât starea ei sanitară îi va permite prevederea agendelor împreunate cu acest post.

220. (481—1900). În legătură cu conclusele Nr. 216 și 217 de astăzi și în vederea deosebitei bunăvoințe, ce a întimpinat-o Asociațiunea cu ocaziunea ultimei *adunări generale* din partea organelor autorităților publice, ale stabilimentului balnear și căilor ferate, cari nu numai că au arătat toată atențiunea și prevenirea față cu cererile ce li s'au făcut, ci trecând peste marginile datorințelor lor oficiale, au conlucrat cu tot zelul

posibil la asigurarea succesului adunării generale și a festivităților împreunate cu aceasta,

Se va exprima recunoștința și mulțămita comitetului central:

a) ministrului de comerț pentru acordarea biletelor de călătorie pe căile ferate cu preț redus pentru membrii Asociațiunii;

b) directorului stabilimentului balnear, dlui Gustav cav. de Karwinski pentru favorurile acordate membrilor Asociațiunii și pentru punerea la dispoziție în mod gratuit a localităților, unde s'au ținut concertul, balul, banchetul, ședințele și petrecerea populară;

c) reprezentantului guvernului, dlui inspector Ladislau de Kolosváry pentru dispozițiunile luate în interesul succesului adunării generale;

d) dlui prim-pretor Rudolf Reitter pentru înlesnirile făcute la liberarea pasapoartelor pentru excursiunea la Turnul-Severin, și

e) dlui șef de stațiune Alex. Lévy pentru neobositul zel, cu care a îngrijit de transportul neconturbat al participanților și bagagiului lor pe căile ferate.

221. (611—1900). Advocatul Dr. Hans Bordan, reprezentantul Asociațiunii în *causa execuțională contra lui Septimiu Albini* pentru 1842 fl. 71 cr. raportează cu data 7 Septembrie a. c., că în fine judecătoria cercuală din Alba-Iulia i-a trimis decusul de predare (Nr. 1899 ö 77/2) referitor la lăsămîntul lui Vasilie Albini din Cut. Din acest decus se vede, că întregul lăsămînt al acestuia a trecut în proprietatea fetelor sale Aurelia Albini măr. Beșa și Victoria Albini și că Septimiu Albini nu a primit nimic. Se pare, că Septimiu Albini a resignat la partea sa din avere; nu se scie însă, dacă această resignațiune se bazează pe anticipațiuni primite în contul părții sale din moștenire sau a făcut o donațiune eređilor amintiți în fraudem creditorum. Cere deci a i-se comunica, dacă dorește comitetul central a porni proces contra eređilor amintiți.

De oare-ce din scrisoarea dlui Dr. Hans Bordan se vede, că continuarea procesului nu promite rezultate sigure, iar pentru intentarea unui proces criminal contra lui Septimiu Albini a intrat deja prescripțiunea, — comitetul central abastă deocamdată dela ori-ce procedare mai departe și roagă pe reprezentantul său în această afacere să-și înainteze expensarul de spese.

222. (524—1900). Dl *Emilian Micu* cu data 14 August a. c. ofere pentru biblioteca Asociațiunii: 1. „Gazeta Transilvaniei“ din 1862 cu

25— coroane; 2. Nr. 238 din 1884 și 15, 16, 17, 18, 19, 21, 23 și 24 din 1860 ai „Gazetei Transilvaniei“ cerând pentru fie-care număr câte 1 ex. din „Povești din popor“ de I. Pop Reteganul; și 3. Nr. 102 din „Albina“ din 1872 asemenea pentru 1 ex. din scrierea amintită.

Ofertul dlui Emilian Micu se primesce.

223. (636—1900). Compactorul *Fr. Neuzil* presintă cu data 27 Septembrie a. c. contul despre diferite ȋiare compactate pe sama bibliotecii Asociațiunii, în suma de 118·40 coroane.

Se asemnează la cassă spre achitare.

224. (661—1900). Dl *Nicolau Bogdan*, profesor în Brașov, cu data 26 Septembrie a. c. se roagă a se dărui pentru bibliotecile populare, ce le aranjează pentru despărțământul „Treiscaune-Ciuc“, câteva cărți din cele menite a se distribui gratuit pentru astfel de biblioteci.

Se dăruiesc câte 2 exemplare din:

- a) „Povești din popor“ și „Povestiri din viața ȋaranilor“ de I. Pop Reteganul;
- b) „Istoria agriculturii“ de I. Löser;
- c) „Higiiena copilului“ de S. Stoica;
- d) „Principii din pedagogia generală“ de Dr. Il. Pușcariu; și
- e) Foișoara „Telegrafului Român“ din 1876 și 1877.

D. u. s.

I. St. Șuluțu presid. m. p., *Dr. I. Beu* m. p., secretar II — S'a verificat. Sibiu 7 Octobree 1900. *I. Papiu* m. p., *Dr. Eusebiu Roșca* m. p., *Nic. Togan* m. p.

Nr. 735—1900.

Proces verbal

Ședința I. plenară de constituire a Secțiunilor științifice-literare ale „Asociațiunii“ din 14 Octobree 1900.

Președinte: *Ioan M. Moldovan*. — Notar: *Dr. C. Diaconovich*. —

Membri prezenți: *Vinc. Babeș*, *A. Bârseanu*, *Tr. Barzu*, *Dr. I. Blaga*, *Dr. A. Bunea*, *P. Cosma*, *Dr. V. Goldiș*, *Dr. V. Hossu*, *Dr. At. M. Marienescu*, *Dr. I. Mihai*, *Dr. I. Olariu*, *Virgîl Onițiu*, *G. Pletos*, *Fl. Porcius*, *Ioan cav. de Pușcariu*, *Dr. I. Stroiă*, *I. St. Șuluțu*, *Em. Viciu*, *Ars. Vlaicu*, *Dr. G. Vuia* și *Iosif Vulcan*. În fine bibliotecarul Asociațiunii *N. Togan* ca ajutor de notar.

1. După *deschiderea* ședinței prin un discurs presidial și după răspunsul Dlui Ios. Vulcan, care accentuează însemnătatea momentului inaugurării secțiunilor științifice-literare și promite întreg concursul membrilor acestora, — Prim-secretarul Asociațiunii cetesce un proiect al *ordinei ȋilei*, care se primesce.

2. Prim-secretarul Asociațiunii raportează, că Comitetul central, întru executarea conclusului Nr. 16 al adunării generale din 9 și 10 Sept.

a. c., a înscințat pe toți membrii corespondenței numiți de adunarea generală, despre actul alegerii, și i-a invitat să se declare dacă primesc însărcinarea ce li-s'a dat.

În urma acestei provocări au intrat *declarațiuni de primire*, dela membrii: Dr. A. Bârseanu, Dr. Iosif Blaga, Dr. A. M. Marienescu, Virgil Onițiu, și Iosif Vulcan, din secțiunea literară; Vinc. Babeș, Dr. A. Bunea, Dr. Vas. Goldiș, I. cav. de Pușcariu și I. St. Șuluțu, din secțiunea istorică; Fl. Porcius, Em. Viciu, Ars. Vlaicu și Dr. G. Vuia, din secțiunea științifică; Iosif Bălan, Traian Burzu, P. Cosma și Dr. I. Mihu, din secțiunea economică; Dr. Vas. Hossu, Dr. Iul. Olariu, Gr. Pletos și Dr. Ioan Stroia, din secțiunea școlară.

Cu provocare la starea lor sanitară și multele lor ocupațiuni au renunțat a face parte din secțiuni, Domnii: Dr. Dan. P. Barcian (secțiunea științ.), Dem. Comșa (sect. econ.) și Grig. Maior (sect. școl.)

Se constată, că pentru toate secțiunile au intrat declarațiuni și sunt de față membri în număr suficient (Reg., §. 27.), pentru ca toate cinci secțiunile să se poată constitui.

Totodată luându-se act de demisiunea dată în scris de Domnii: Dr. Dan. P. Barcian, Dem. Comșa și Grig. Maior, în sensul §-lui 17 al Reg. se declară vacant: un loc în secțiunea științifică, un loc în sect. economică și un loc în sect. școlară, invitându-se aceste secțiuni, ca în proxima lor ședință ordinară să candideze suplinitori pentru aceste locuri vacante (Reg., §. 28, c.)

3. În scopul *constituirii secțiunilor* ședința se suspendă. După deschiderea ei și după ascultarea raporturilor secțiunilor se ia act, că secțiunile s'au constituit în modul următor:

I. Secțiunea literară:

Președinte: Dr. At. M. Marienescu, vice-președinte: Iosif Vulcan, referent: Dr. I. Blaga, sediu: Brașov.

II. Secțiunea istorică:

Președinte: Vinc. Babeș, vice-președinte: I. St. Șuluțu, referent: Dr. V. Goldiș, sediu: Sibiu.

III. Secțiunea științifică:

Președinte: Fl. Porcius, vice-președinte: Dr. G. Vuia, referent: Ars. Vlaicu, sediu: Rodna.

IV. Secțiunea economică:

Președinte: P. Cosma, vice-președinte: (vacant), referent: Dr. I. Mihu, sediu: Sibiu.

V. Secțiunea școlară:

Președinte: Dr. Vas. Hossu, vice-președinte: Gr. Pletos, referent: Dr. I. Stroia, sediu: Blaj.

În urma acestora toate cinci secțiunile se declară constituite.

4. Cu privire la stabilirea modalităților editării viitoare a organului „*Transilvania*”, precum și a Analelor Asociațiunii —

Secțiunea literară se însărcinează a presenta un proiect la proxima ședință plenară, iar pân' atunci organul Asociațiunii va continua a apăre în forma sa actuală.

5. Cu prezentarea unui proiect de *Regulament al debaterilor*, prevăduț în §. 21 al Regulamentului general

se însărcinează prim-secretarul Asociațiunii.

Cu aceste ședința s'a încheiat.

D. u. s.

Ioan M. Moldovan m. p., președinte.   *Dr. C. Diaconovich* m. p., notar.

Nr. 736—1900.

Proces verbal

din 25 Octobree 1900. Ședința extraordinară a comitetului central al Asociațiunii.

Președinte: *Dr. Ilarion Pușcariu*. — Notar: *Dr. Ilie Beu*. — Membrii prezenți: *Zah. Boiu, Part. Cosma, Dr. C. Diaconovich, N. Ivan, George de Maxim, Ioan Papiu, Dr. Eus. R. Roșca, Leontin Simonscu, Iosif St. Șuluțu, N. Togan și I. Popovici*.

225. Cu verificarea procesului verbal al ședinței de ađi

Se încredințează domnii: *Zaharia Boiu, Dr. Cornel Diaconovich și Leontin Simonescu*.

226. (732—1900). Comisiunea *loteriei Casei Naționale* raportează, că la 20 Octobree a. c. s'a făcut tragerea la sorți a loteriei numite și că din această întreprindere, acum finalizată, va resulta un câștig de cel puțin 20,000 coroane pentru fondul Casei Naționale.

Rațiociniu detaiat se va presenta după expirarea termenului fixat pentru ridicarea câștigurilor.

Se ia act.

227. (733—1900). Secretarul I raportează, că *secțiunile științifice și literare*, convocate la ședința plenară pe 14 Octobree a. c., s'au întrunit la acest termin sub presiul presidentului Asociațiunii, și constatându-se că din fie-care secțiune au fost de față membri în număr suficient pentru a pute constitui toate 5 secțiunile, — aceste s'au și constituit în modul următor:

1. Secțiunea literară:

President: *Dr. At. M. Marienescu*; vice-president: *Iosif Vulcan*; referent: *Dr. Iosif Blaga*; sediu: *Brașov*.

2. Secțiunea istorică:

President: *Vinc. Babeș*; vice-president: *Ios. St. Șuluțu*; referent: *Vasile Goldiș*; sediu: *Sibiu*.

3. Secțiunea științifică:

President: *Fl. Porcius*; vice-president: *Dr. G. Vuia*; referent: *Ars. Vlaicu*; sediu: *Rodna*.

4. *Secțiunea economică:*

President: *Part. Cosma*; vice-president: (*vacant*); referent: Dr. *I. Mihu*; sediu: *Sibiu*.

5. *Secțiunea școlară:*

President: Dr. *Vas. Hossu*; vicepresident: *Gr. Pletos*; referent: Dr. *I. Stroia*; sediu: *Blaj*.

În urma demisiunii date în scris de domnia Dr. Dan. P. Barcianu, Dem. Comșa și Gr. Maior s'a declarat vacant câte un loc în secțiunea științifică, economică și școlară.

Se ia act.

228. (533—1900). *Direcțiunea despărțământului „Turda”* înaintează cu data 23 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Turda la 12 August a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și raționiniul cassei pe 1899—1900.

2. S'a predat în folosință biblioteca despărțământului, ce constă din 296 opere în 306 volume.

3. Au disertat: dl Dr. Val. Moldovan „Despre însemnătatea bibliotecelor populare” și dl Gerasim Vana „Despre poesia populară română”.

4. Cu satorirea bugetului pe anul viitor s'a încredințat comitetul cercual, asemenea și cu fixarea locului pentru proxima adunare cercuală.

5. S'au încasat din taxe 106 coroane.

6. Directorul cercual și-a dat demisia, adunarea cercuală însă nu a primit-o.

În legătură se înaintează proiectul de budget pe 1900—1901 la intrate cu 20.63 coroane și la eșite cu 20 coroane.

În comitiva sa directorul cercual abdice din nou dela postul său rugând comitetul central, ca să încredințeze cu conducerea despărțământului pe vicepresidentul Iuliu Vlăduțiu.

Procesul verbal se ia spre scire cu aprobarea concluzelor.

Asemenea se aproabă proiectul de budget pe 1900—1901. Abdicarea directorului cercual nu se poate lua spre scire, ea este a se înainta la comitetul cercual respective la adunarea cercuală.

229. (557—1900). *Direcțiunea nou-înființatului despărțământ „Bran”* cu data de 25 August a. c. înaintează:

I. *Procesul verbal al ședinței de constituire* a despărțământului, ținută în 3 Februarie a. c. În această ședință s'a constituit despărțământul alegându-se director cercual dl I. cav. de Pușcariu, iar membri în comitet domnia Axente Moșoiu, Ilariu Reit, Miron Tătoiu și Nicolau Popovicu.

II. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 28 Martie a. c. În această ședință s'a constituit comitetul cercual alegându-se vicepresident dl Simeon Stoica, cassar dl Miron Tătoiu și notar-controlor dl Nicolau Runcanu, și s'a decis ca adunarea cercuală din est-an să se țină în comuna Moeciul inferior.

III. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Moeciul inferior la 12 August a. c. Se constată:

1. Directorul cercual a deschis adunarea prin o cuvântare, în care a arătat scopurile culturale ale Asociațiunii și a îndemnat pe cei pre-

senți a sprijini Asociațiunea. Cuvântului de deschidere a răspuns preotul G. Enescu, mulțămind pentru onoarea, ce s'a făcut comunei Moeciul inferior prin ținerea primei adunări cercuale aici.

2. Sa dat cetire raportului despre activitatea comitetului dela constituirea despărțământului încoace; ceea-ce s'a luat spre scire.

Cu aceasta ocasiune s'a încassat suma de 129 coroane.

4. Dl Ioan Clinciu, proprietar în Poarta Branului, s'a înscris membru pe viață.

Ad I. și II. Se ia act de organizarea despărțământului „Bran“ și se aproabă atât alegerea cât și constituirea comitetului cercual. Dlui delegat I. cav. de Pușcariu se exprimă mulțăminta comitetului central pentru interesul arătat față de scopurile Asociațiunii.

ad III. Procesul verbal al adunării cercuale se ia spre scire cu aprobarea concluserilor. De înscrierea dlui I. Clinciu de membru pe viață se ia act, având să fie provădit cu diploma prescrisă după achitarea taxei.

230. (561—1900). *Ved. Teodor Șerban* din Bichiș se roagă cu data 29 August a. c., ca fica sa Irina, absolventă a claselor civile, pentru anul acesta să fie primită gratuit în internatul Asociațiunii, unde să-și însușească bine limba română.

Cererea nu se poate încuviința, nefiind locuri gratuite în internatul Asociațiunii.

231. (569—1900). Dl *Traian Florian*, cancelist advocațial în Sibiu, se roagă, ca copila sa, orfană de mamă, să fie primită în internatul Asociațiunii pe lângă o taxă redusă.

Cererea nu se poate încuviința, de oare-ce în internatul Asociațiunii nu sunt locuri cu taxă redusă.

232. (570—1900). Dșoara *Eugenia Iovescu*, învățătoare la scoala de fete a Asociațiunii, cu data 29 August a. c. se roagă, ca să i-se asemneze *primul cuincuenal*, împlinind D-Sa deja 5 ani de funcțiune.

Cererea dșoarei Eugenia Iovescu se încuviințează. Primul cuincuenal de 200 coroane i-se asemnează cu începere dela 1 Novembre a. c.

233. (560—1900.) *Direcțiunea despărțământului „Hida-Huedin“* înaintează cu data 29 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Hida la 12 August a. c. Se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe anul expirat și s'a statorit proiectul de budget pe 1901 la întrate și eșite cu 400 coroane.

2. Dl Demetriu V. Zah, învățător, și-a cetit disertația: „Cum s'ar pute îmbunătăți starea materială a poporului nostru?“

3. S'a decis a se aduce la cunoștința comitetului central, că ar fi bine, dacă anumite comune din cotele Solnoc-Dobăca și Selagiu s'ar alătura la despărțământul „Hida-Huedin“.

4. Cu această ocasiune s'a încassat suma de 226.40 coroane.

5. S'au înscris membri ordinari noi dnii: Gavrilă Mureșan, Ioan Nosa, Ilie Șerban, Ioan Pop din Milvan, Ioan Pop din Bosna, Iovian Mureșan, Ioan Moldovan, George Olariu, toți preoți, și Petru Forna, proprietar.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, în-deosebi proiectul de budget pe 1901, se aproabă. Dorința des-

părțământului exprimată sub pct. 3. deocamdată nu se poate satisface, fiind noua arondare abia de curând intrată în vigoare. Dnii amintiți sub 5. se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

234. (571—1900). *Direcțiunea despărțământului „Cohalm“* înaintează cu data 29 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Cohalm la 26 August a. c. Se constată :

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899—1900.

2. S'au înscris membri ordinari noi dnii: I. Urs, E. Maniu, Il. Buzea, Z. Borcoman, G. Borcoman, I. Sărăcu, L. Barbu și A. Bănuț.

3. Dl Dr. E. Elefterescu a cetit disertația: „Câteva cuvinte despre pomenile la Români“.

4. Dl Dr. E. Elefterescu a oferit un premiu de 20 coroane pentru acel învățător, care se va distinge în cultivarea grădinei de legume și poame.

5. S'a decis, ca din cele 20%, ce compet despărțământului, să se dea un stipendiu la un elev de meserii.

Direcțiunea despărțământului mai înaintează și un proiect de budget pe 1901, prin care intratele și eșitele se preliminează cu 179·34 coroane.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse se aprobă. Dnii amintiți sub 2. se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Proiectul de budget pe 1901 asemenea se aprobă.

235. (574—1900). *Direcțiunea despărțământului „D.-S.-Mărtin“* înaintează cu data 31 August a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în D.-S.-Mărtin la 31 August a. c. Se constată :

1. Presidiul a raportat despre activitatea comitetului cercual în 1899—1900 și cassarul a prezentat rațiociniul casei pe acelaș timp. Atât raportul cât și rațiociniul s'au luat spre scire, iar pentru trebuințele despărțământului în 1900—1901 s'au preliminar cele 20 % statutare.

2. S'au votat din nou două premii de câte 20 coroane pentru acei învățători, cari vor dovedi cel mai mare progres în pomărit și industria de casă, apoi unul de 15 și altul de 10 coroane pentru acele țărane române, cari vor arăta cel mai mare progres în legumărit și pomărit.

3. S'a luat conclus de a se apela în chestiunea arondării despărțământului rugându-se comitetul central, ca să aștearnă adunării generale acest proces verbal și pe cel al ședinței comitetului cercual din 15 Novembre 1899.

4. Abdicarea dlui V. Zehan dela postul de director cercual nu s'a primit.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse se aprobă cu excepțiunea conclusului referitor la arondarea despărțământului. Se ia însă act de repețita dorință a despărțământului și se va considera la o eventuală nouă revizuire a arondării despărțământurilor.

236. (578—1900). Secretarul II raportează, că scrisoarea presidială, prin care s'a provocat stipendistul *Gregoriu Oșan*, student în cl. VII gimn. în Năsăud, ca să-și legitimizeze sporul în anul scolar 1899—1900, a fost retrimisă cu observarea, că numitul student a decedat.

Se ia act și se decide a se publica concurs pentru conferirea stipendiului „I. Roman“ de 120 coroane cu termen de două săptămâni.

237. (582—1900). Dl *Ioan Țintea*, funcționar reg. în pens., se roagă, ca copila sa *Elvira* să fie primită în internatul scoalei civile de fete pe lângă o taxă redusă de 200 coroane.

Cererea nu se poate încuviința, nefind în internat locuri cu taxă redusă.

238. (499 și 583—1900). *Direcțiunea despărțământului „Abrud-Câmpeni“* înaintează:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 30 Iulie a. c. În această ședință s'au pertractat numai afaceri curente.

II. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Săcătura la 19 August a. c. Din acesta se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe 1899—1900 și s'a satorit budgetul pe 1901 la intrate și eșite cu 786.60 coroane.

2. S'au înscris: membru pe viață dl *Grigorie Sima*, preot în Cărpiniș, solvind taxa de 200 coroane, iar membri ordinari doamnele *Elvira Dr. Laurențiu Pop*, *Maria Cothișel*, *Ana Gomboș* și *Eugenia Paloș-Todescu* și domni *George Scrob*, *Nicolau Cothișel*, *Teodor Bolog*, *Mihail Candrea* și *Ioan Todea*.

3. Cu această ocaziune s'a încassat suma de 479.90 coroane.

4. Dl *Alexandru Ciura*, viceprotopop onorar, a cetit disertația sa: „*Stupăritul rațional*“.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse, în deosebi proiectul de budget pe 1901 se aproabă. Dl *Grigorie Sima* se declară membru pe viață și se prevede cu diploma prescrisă, iar doamnele și domni amintiți mai departe sub pct. 2. se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

239. (588—1900). *Stipendistul Virgil Nistor*, student în cl. IV gimn. în Brașov, se roagă a i-se asemna stipendiul în două rate semestrale anticipative.

Cererea nu se poate încuviința.

240. (618—1900). *Alexandru Liuba*, sculptor academic și fost stipendist al Asociațiunii, cu data 19 Septembrie a. c. se roagă a i-se acorda și pe viitor ajutorul, de care a beneficiat.

Cererea dlui *Al. Liuba* nu se încuviințează, nefind ajutorul acesta prevedut în budgetul anului 1901.

241. (635—1900). *Direcțiunea despărțământului „Beiuș“* cu data 25 August a. c. înaintează:

I. *Procesul verbal al ședinței comitetului cercual* din 26 August a. c. În această ședință s'au pertractat afaceri curente și s'a decis a se ruga comitetul central, ca să asemneze despărțământului cuota de 20 % după taxa a 25 membri din despărțământul „*Beiuș*“.

II. *Procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ținut în Rogoz la 2 Septembrie a. c. Din acesta se constată:

1. S'au prezentat și luat spre scire raportul general și rațiociniul casei pe anul expirat și s'a votat proiectul de budget pe 1901 la intrate și eșite cu 80 coroane. Relativ la raportul general s'a mai decis, să se trimită comitetului central cu rugarea, ca să fie publicat în „*Transilvania*“, având un cuprins de interes general și instructiv.

2. S'au cetit disertațiile: „*Cum s'ar pute îmbunătăți starea materială a poporului român*“ de *Teodor Bulc* și „*Urmările beției*“ de *Dr.*

I. Comşa. Aceasta din urmă a fost premiată cu 25 coroane, dar autorul a renunţat la premiu în favorul bibliotecelor populare.

3. S'au înscris membri ordinari noi domnii: Georgiu Costin, Ioan Petrila şi Eugen Venter.

ad I. Procesul verbal se ia spre scire şi cererea referitoare la alegerea cotei de 20% după taxa a 25 membri ordinari se încuviinţează.

ad II. Procesul verbal se ia spre scire şi conclusele aduse, îndeosebi proiectul de buget pe 1901 se aprobă. Raportul general al comitetului cercual se transpune redacţiunii „Transilvaniei“. Domnii amintiţi sub 3. se declară membri ordinari ai Asociaţiunii.

242. (655 şi 727—1900). *Direcţiunea scoalei civile de fete* înaintează:

I. *Procesul verbal al conferenţei corpului didactic* din 26 Septembrie a. c. În această conferenţă s'au pertractat numai afaceri curente.

II. *Procesul verbal al conferenţei corpului didactic* din 19 Octombrie a. c. În această conferenţă s'au pertractat afaceri curente şi s'a decis a se recomanda, ca să fie angajată de instructoră de lucrul de mână dşoara Eufemia Katona.

ad I. Spre scire.

ad II. Procesul verbal se ia spre scire. Dşoara Eufemia Katona se angajează pentru anul şcolar 1900—1901 de instructoră pentru lucrul de mână pe lângă o remuneraţie de 400 coroane.

243. (657—1900). Dl *Mihail Popoviciu*, protopresbiter în Orşova, transpune cu data 1 Octombrie a. c. suma de 871.50 coroane, ce a rezultat ca venit curat dela festivităţile aranjate cu ocaziunea adunării generale dela Băile Herculane.

Se ia act cu plăcere.

244. (691—1900). *Consistoriul archidiecezan din loc* re cerează cu data 21 Septembrie a. c. comitetul central pentru a concede, ca elevele gr. or., cari frecventează şcoalele mânăstirilor din Sibiiu, să poată fi adunate în scopul catechisării în una din salele de învăţământ dela şcoala Asociaţiunii, anumit Mercuria şi Sâmbăta după amiazi.

Recercării consistoriului archidiecezan din loc se satisface.

Despre ce se va încunoscînţa şi direcţiunea scoalei civile de fete.

245. (693—1900). *Direcţiunea despărţământului „Selagiu“* înaintează cu data 7 Octombrie a. c. *procesul verbal al adunării cercuale*, ce s'a ţinut în Sig la 2 August a. c. Din acesta se constată:

1. S'au prezentat şi luat spre scire raportul general şi raţiociniul cassei pe 1899—1900; iar drept buget pe anul viitor s'a statorit, ca tot venitul statutar al despărţământului să se întrebunţeze pentru acoperirea speselor curente şi pentru prenumărarea de cărţi pe sama bibliotecelor populare.

2. S'a decis a se publica concurs pentru conferirea la doi învăţători harnici a celor două premii (o vacă cu vitel şi o scroafă cu porci) oferite de dl George Pop de Băsesci.

3. Proxima adunare cercuală s'a decis a se ţine în Cuceu.

4. S'a înscris membru ordinar nou dl Dr. Mihaiu Pop, avocat în Şimleu.

Procesul verbal se ia spre scire și conclusele aduse se aproabă. Dl Dr. Mih. Pop se declară membru ordinar al Asociațiunii.

246. (704—1900). Dl Dr. *Petru Zepeniag*, avocat în Vêrșeț și delegat al comitetului central, raportează cu data 15 Octobree a. c. despre *organizarea despărțământului „Vêrșeț“* și transpune procesul verbal al adunării de constituire, ținute în opidul Vêrșeț la 8 Octobree a. c. Din acesta din urmă se constată, că dl delegat, după-ce a salutat pe cei ce s'au adunat spre scopul înființării despărțământului „Vêrșeț“, a numit un notar și cassar ad-hoc și a constatat, că s'au înscris: 1 membru fondator, 5 membri pe viață, 25 membri ordinari și 23 membri ajutători; după aceea preotul Avram Corcea a cetit un discurs, în care a dat explicație ș-ului 2 din statutele Asociațiunii; în fine s'a ales comitetul cercual și anume director cercual dl Vladimir Spătariu, iar membri în comitet dnii Dr. Nicolae Popovici, Dr. Alexandru Codarcea, Simeon Schiopu și Victor Fincu.

Încă înainte de adunare s'au înscris: a) dl Dr. Aurel Novac, membru fondator; b) dnii Dr. Petru Zepeniag, avocat; Avram Corcia, preot; Patrachie Râmneanțu și Ioan Miclea, învățători și Ioan M. Roșiu, avocat (a solvit ca taxă o acție „Sătmăreana“), membri pe viață; iar domnii: c) Ioachim Giuca, Simeon Popovici, Paul Liuba, Ioan Moise, Comuna bisericească gr.-or. română din Coșteiu, Reuniunea de cetire și cântări din Coșteiu, Petru Meogan, Iacob Petruțiu, Sima Corcea, Iosif Malits, George Stepan, Stefan Otonoga, Josim Orza, Avram Maleta, Adam Barbu, Simeon Schiopu, Bartolomeiu Panciovan, Mihail P. Moise, Georgiu Gaspar, Silviu Coloșora, Victor Fincu, Iuliu Jorgoviciu, Simeon Bozanciu, Maxim Patesian și Silviu Cigărean membri ordinari.

De raportul dlui delegat se ia act cu plăcere. Procesul verbal al adunării de constituire se ia spre scire și alegerea comitetului cercual se aproabă. Se ia act mai departe de înscrierea dlui Dr. Aurel Novac de membru fondator și a dlor Dr. Petru Zepeniag, Avram Corcia, Patrachie Râmneanțu și Ioan Miclea de membri pe viață, având a fi provăduți cu diploma prescrisă după achitarea întregii taxe. Dl Ioan M. Roșiu se declară membru pe viață al Asociațiunii și se prevede cu diploma prescrisă. Comuna bisericească gr.-or. din Coșteiu, Reuniunea de cetire și cântări din Coșteiu și domnii amintiți sub c) se declară membri ordinari ai Asociațiunii. Dlui Dr. Petru Zepeniag se exprimă mulțăminta comitetului central pentru zelul desvoltat întru organizarea despărțământului Vêrșeț.

247. (656, 672 și 702—1900). Secretarul II raportează, că dl Dr. *G. Vuia*, a transpus în contul taxei de membru pe viață 1 acție „Sătmăreana“ și dnii Dr. *Alexandru Marta* și Dr. *Liviu Tămășdan*, avocați s'au înscris membri ordinari.

Dl Dr. G. Vuia se prevede cu diploma prescrisă, iar dnii Dr. Al. Marta și Dr. Liviu Tămășdan se declară membri ordinari ai Asociațiunii.

D. u. s.

Dr. *Ilarion Pușcariu*, vice-președ. Dr. *Beu*, secr. II. S'a verificat. Sibiu, în 29 Octobree 1900. *Zacharia Boiu*, Dr. *C. Diaconovich*, *L. Simonescu*.

Lista tragerii la sorți

a

Loteriei Casei Naționale.

7/20 Octobre 1900.

Nr. cur.	Numerii trași la sorți	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
1	12	10	1 semn pentru lectură (zănoagă), argint.
2	429	20	1 broșă de aur.
3	2040	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
4	2102	10	1 semn pentru lectură, argint.
5	2439	20	1 baston montat cu argint.
6	2558	3000	1 broșă cu briliante; 2 cercei cu briliante.
7	2879	20	1 baston montat cu argint.
8	2913	10	1 lanț de argint.
9	3381	500	1 brățeletă.
10	4386	100	1 corfă, argint.
11	4929	100	1 zaharniță, argint.
12	5278	20	1 chibritelniță, argint.
13	5318	10	1 cenușerniță, argint.
14	5394	10	1 cuțit pentru hârtie, argint.
15	5798	200	1 brățeletă cu orologiu.
16	6411	20	1 broșă de aur.
17	6468	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
18	7046	10	1 diademă pentru păr, argint.
19	7118	10	1 craion, argint.
20	7132	10	1 lanț de argint.
21	7183	20	1 chibritelniță de argint.
22	7334	50	1 inel de aur.
23	8383	10	1 diademă pentru păr, argint.
24	8645	200	2 jardiniere, argint.
25	8970	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
26	9420	10	1 amulet de aur.
27	9630	10	1 semn pentru lectură, argint.
28	9868	100	2 sfeșnice.
29	11612	10	1 semn pentru lectură, argint.
30	11651	50	1 etui de argint, p. țigarete.
31	11819	200	1 jardiniară, argint.
32	12079	50	1 broșă de aur.
33	12203	50	1 etui de argint, p. țigarete.
34	12735	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
35	12748	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
36	13931	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
37	13952	20	1 broșă de aur.
38	13579	10	1 cuțit de argint.
39	13705	1000	2 girandole, argint.
40	14097	20	1 broșă de aur.
41	14108	10	1 flacon de argint.
42	14307	10	1 lanț de argint.
43	14482	50	1 inel de aur.
44	15236	500	1 agrafă pentru păr.
45	15361	20	1 chibritelniță, argint
46	15816	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
47	17389	50	1 broșă de aur.
48	17658	50	1 ac Ecail pentru coafură, aur.
49	21741	75	1 Enciclopediă Română vol 1—3.
50	22277	10	1 scaiată pentru păr.

Nr. cur.	Numerii trași la sorti	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
51	22820	20	1 broșă de aur.
52	23188	75	1 Enciclopediă Română, vol. 1—3.
53	23599	10	1 cadră, argint.
54	23790	100	1 etui pentru țigarete.
55	23867	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
56	23882	10	1 semn pentru lectură, argint.
57	23948	10	1 lanț de argint.
58	24554	10	1 lanț de argint.
59	24563	10	1 lanț de argint.
60	25001	20	1 brățeletă, argint
61	25084	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
62	25522	10	1 semn pentru lectură, argint.
63	26015	10	1 garn. de bumbi, argint.
64	26027	20	1 chibritelniță, argint.
65	26808	10	1 bombonieră, argint.
66	27662	10	1 semn pentru lectură, argint.
67	27760	200	1 broșă cu diamante.
68	28316	10	1 lanț de argint
69	28621	10000	1 Jardineră principală cu platou de sticlă; 2 jardiniere laterale, argint; 2 platouri pentru bonboane, argint; 2 girandole, argint; tacâmuri compl. pentru 12 persoane.
70	28877	20	1 broșă de argint cu email.
71	28926	10	1 craion, argint
72	28998	20	1 broșă de aur
73	30667	50	1 etui de argint p. țigarete.
74	32519	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
75	32690	20	1 brățeletă, argint.
76	32901	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
77	33488	50	1 colier antic, argint.
78	35321	500	1 colier.
79	35856	100	1 Lady Bagages
80	36241	10	1 chibritelniță, argint.
81	36556	10	1 cadre, argint.
82	36780	50	1 colier antic, argint.
83	37560	50	1 inel de aur.
84	38673	10	1 semn pentru lectură, argint.
85	39490	10	1 scaiată pentru păr.
86	39516	20	1 baston montat cu argint.
87	39828	10	1 amulet de aur.
88	40744	100	1 etui pentru țigarete.
89	41385	200	1 broșă cu diamant.
90	42186	10	1 flacon, argint.
91	42430	50	1 etui de argint, pentru țigarete.
92	42458	10	1 semn pentru lectură, argint.
93	42681	10	1 chibritelniță, argint.
94	42917	10	1 flacon de argint.
95	42970	10	1 ac pentru păr, argint.
96	43064	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
97	43118	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
98	43178	20	1 broșă de aur.
99	43313	10	1 craion, argint.
100	43474	75	1 Enciclopediă Rom. vol. 1—3.
101	43617	200	1 brățeletă cu diamante.
102	44147	200	1 broșă cu diamante.
103	44443	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
104	44541	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
105	45900	10	1 dosă pentru unt, argint.
106	46350	75	1 Enciclopediă Română vol. 1—3.
107	46851	100	1 corfă, argint.
108	46959	50	1 broșă de aur.
109	47677	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.

Nr. cur.	Numerii trași la sortți	Valoarea câștigu- rilor	Descrierea obiectelor câștigate
110	48661	10	1 diademă pentru păr, argint.
111	49671	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
112	50068	10	1 chibritelniță, argint.
113	50484	10	1 chibritelniță, argint.
114	52206	75	1 Enciclopedia Rom. vol. 1—3.
115	52285	20	1 broșă de aur.
116	53185	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
117	54016	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
118	54039	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
119	54593	20	1 broșă de aur.
120	55388	20	1 broșă de aur.
121	55456	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
122	55978	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
123	57986	50	1 inel de aur.
124	58589	10	1 cuțit de argint.
125	58755	20	1 broșă de aur.
126	59114	20	1 broșă de aur.
127	59396	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
128	60143	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
129	60371	20	1 broșă de aur.
130	60579	500	1 cerc pentru păr.
131	60899	20	1 broșă de aur.
132	62146	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
133	62966	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
134	63973	10	1 cenușerniță, argint.
135	64111	20	1 brățeletă, argint.
136	64660	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
137	64713	100	2 sfeșnice.
138	64895	10	1 amulet de aur.
139	65217	20	1 chibritelniță, argint.
140	65354	75	1 Enciclopedia Rom. vol. 1—3.
141	65736	10	1 craion, argint.
142	66283	200	1 brățeletă cu diamante.
143	66397	10	1 flacon, argint.
144	66750	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
145	66971	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
146	67528	10	1 craion, argint.
147	67693	500	1 broșă.
148	67817	20	1 baston montat cu argint.
149	67854	20	1 chibritelniță, argint.
150	68055	20	1 chibritelniță, argint.
151	69009	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
152	69332	10	1 păr. bumbi de manșetă, argint.
153	69769	10	1 chibritelniță, argint.
154	70675	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
155	72351	20	1 broșă de aur.
156	73491	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
157	73693	10	1 chibritelniță, argint.
158	73768	20	1 chibritelniță, argint.
159	74184	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
160	74804	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
161	75182	10	1 dosă pentru unt, argint.
162	76252	50	1 oglindă, argint.
163	76362	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
164	76498	10	1 bombonieră, argint.
165	77741	10	1 ac pentru păr, argint.
166	78131	10	1 lanț de argint.
167	78683	20	1 baston montat cu argint.
168	79079	50	1 broșă de aur.
169	79238	10	1 flacon de argint.
170	79525	10	1 fluer de argint.
171	80793	10	1 semn pentru lectură, argint.

Nr. cur.	Numerii trași la sorti	Valoarea câștigurilor	Descrierea obiectelor câștigate
172	81566	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
173	82045	10	1 chibritelniță, argint.
174	82087	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
175	82203	10	1 lanț de argint.
176	82361	75	1 Enciclopedia Română, vol. 1—3.
177	82535	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
178	83395	10	1 cuțit pentru hârtie, argint.
179	83757	20	1 broșă de aur.
180	84631	10	1 lanț de argint.
181	85055	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
182	85848	10	1 fluer de argint.
183	85996	50	1 broșă de aur.
184	86061	20	1 chibritelniță, argint.
185	86103	20	1 chibritelniță, argint.
186	86509	200	1 orologiu de aur cu lanț, pentru domni.
187	87375	20	1 chibritelniță, argint.
188	87983	200	1 orologiu de aur cu lanț, pentru dame.
189	88040	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
190	89357	20	1 brățetă, argint.
191	89735	20	1 brățetă, argint.
192	90044	50	1 etui de argint pentru țigarete.
193	90399	20	1 baston montat cu argint.
194	90869	10	1 păr. bumbi de manșetă, argint.
195	91222	20	1 brățetă, argint.
196	91530	20	1 garn. de bumbi de blusă, argint.
197	92106	20	1 brățetă, argint.
198	92543	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
199	93026	20	1 chibritelniță argint.
200	93605	1000	1 cană pentru lapte; 1 cană pentru tea; 1 cană pentru smântână; 1 vas pentru zăhar; 1 cană pentru cafea, toate de argint; 1 tavă cu sticlă; 1 masă de ceai.
201	93701	10	1 flacon de argint.
202	93732	50	1 ac Ecail p. coafură, aur.
203	94006	10	1 semn pentru lectură, argint.
204	94478	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
205	94762	10	1 cadră, argint.
206	94811	20	1 broșă de aur.
207	95542	100	1 garnitură pentru fumat.
208	97029	100	1 zăharniță, argint.
209	97203	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
210	97299	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
211	97314	10	1 semn pentru lectură, argint.
212	97391	10	1 portmoneu pentru coroane, argint.
213	97923	10	1 craion, argint.
214	98611	20	1 broșă de aur.
215	99150	75	1 Enciclopedia Română vol. 1—3.
216	99310	10	1 craion de argint.
217	99376	50	1 etui de argint pentru țigarete.
218	99461	20	1 broșă de aur.
219	99730	20	1 broșă de aur.

Tragerea la sorti s'a făcut la 7/20 Octombrie 1900 în localitățile „Asociațiunii“ în prezența notarului public din Sibiiu, Dr. *B. Svastits* și a comisarului politic *R. Simonis*. Câștigurile se pot ridica în biroul „Asociațiunii“ în Sibiiu (strada Morii Nr. 8). Cele neridicate până la 20 Decembrie 1900, nu se vor libera, ci se vor folosi pentru scopurile Casei Naționale.

Sibiiu, 23 Octombrie 1900.

Biroul Loteriei:

P. Cosma, președinte.

Dr. C. Diaconovich, secretar.